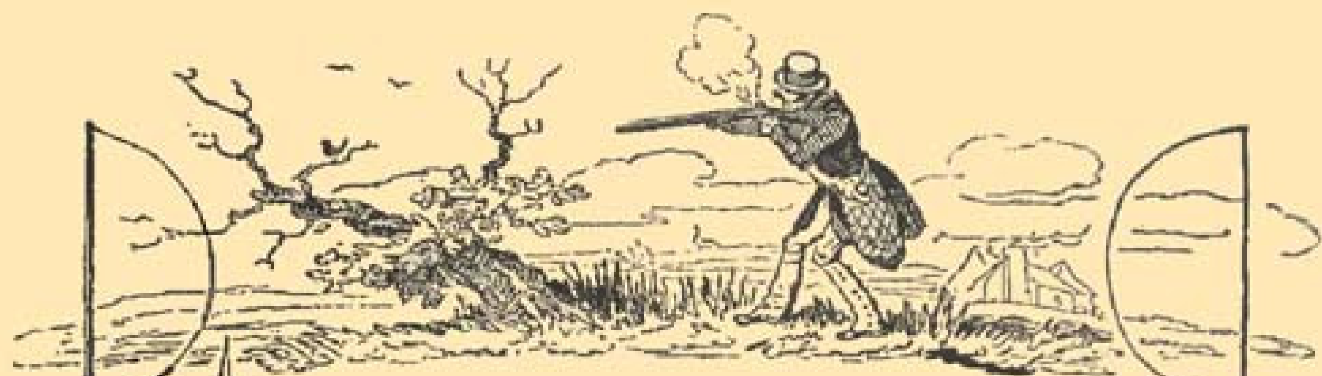

Charles Dickens

LA POSTLASITAJ PAPEROJ DE LA KLUBO PIKVIKA

Tradukis William Auld

W. Auld komencis kunlabori kun la eldonejo ekde la Viena UK, 1992. Dum 1993–2001 ni ĉiujare eldonis unu libron de Auld, entute, naŭ libroj dum naŭ jaroj.

Charles Dickens La postlasitaj paperoj de la Klubo Pikvika

Antaŭparolo

Bill (la nomo William estis uzata nur en dokumentoj kaj sur titolpaĝoj en libroj) Auld, kun kiu ni aktive korespondis ekde la mezo de la 1980aj jaroj, komencis kunlabori kun nia eldonejo preskaŭ tuj post la unua publika prezentiĝo de Sezonoj (en la Viena UK, 1992). Dum 1993–2001 ni ĉiujare eldonis unu libron de Auld, inkluzive de la tri libroj de La Mastro de la Ringoj de Tolkien. Entute, naŭ libroj dum naŭ jaroj.

La elekto de Bill por la deka estis plia mondliteratura ĉefverko – La postlasitaj paperoj de la Klubo Pikvika de Charles Dickens, kio devus kroni lian literaturan karieron. Ni komencis ricevi la tradukon, kiun li sendadis el Skotlando poĉapitre. Post redaktado, korektado kaj provlegado, ĉiu nova ĉapitro estis resendata al la tradukinto por definitiva aprobo, kaj daŭris priparolo de konkretaj tradukproblemoj.

Bedaŭrinde, la sanstato de Bill malprogresis. Li sukcesis traduki kaj tajpi nur sep ĉapitrojn kaj verki kelkajn notojn. La cetero restis netradukita. Fiaskis la provo formi teamon, kiu daŭrigus la tradukon laŭ la stilo de la skota tradukmajstro.

Ni povus resti la du unikaj personoj, kiuj havus la privilegion ĝui Pikvikon en Esperanto. Sed ni decidis dividi ĉi tiun ĝuon kun ĉiuj, kiuj ŝatas legi beletrajn tekstojn en Esperanto.

Hodiaŭ, je la ducenta naskiĝdatreveno de Dickens, ni donacas al la esperantista legantaro la Auldan tradukon de Pikviko en elektronika formo. Ni esperas, ke – danke al Bill Auld – vi kun intereso kaj plezuro kunvojaĝos kun la ĉarma sinjoro Pikviko kaj ties amikoj.

Agrablan vojaĝon!

Halina Gorecka

Aleksander Korĵenkov

Kaliningrado

La 7an de februaro 2012

Ĉapitro 1

La pikvikanoj

La unua lumradio iluminanta la malhelon kaj blindige briliganta tiun obskuron, en kiu la pli frua historio de la senmorta Pikviko ŝajnas volvita, deriviĝas de tralego de la sekvonta enskribo en la Protokolo de la Klubo Pikvika, kiun la redaktoro de ĉi tiuj paperoj kun plej granda plezuro elmetas antaŭ la legantaron, kiel pruvon pri la zorga atento, senlaca diligento, kaj fajna elektemo, laŭ kiuj estis plenumita lia serĉado inter la multspecaj dokumentoj konfiditaj al li.

> “La 12an de majo 1827. Sinjoro Jozefo Smigerso, E.V.P.M.K.P.[1], prezidis. La jenaj rezolucioj estis unuanime akceptitaj:
>
> “Ke tiu ĉi Asocio aŭdis kun sentoj de sendevia kontento kaj senrezerva aprobo legadon de papero komunikita de sinjoro Samuelo Pikviko, Ĝ.P.M.K.P.[2], sub la titolo ‘Rezonado pri la Fonto de la Hampstedaj Lagetoj, kun kelka observado rilate al la Teorio pri Gasterosteoj’; kaj ke tiu ĉi Asocio jene esprimas plej varman dankon al la dirita sinjoro Samuelo Pikviko, Ĝ.P.M.K.P., pro tio.
>
> “Ke kvankam tiu ĉi Asocio profunde konscias pri la avantaĝoj nepre aldoniĝantaj al la progreso de la scienco pro la verko ĵus aludita — ne malpli ol pro la senlacaj esploroj far sinjoro Samuelo Pikviko, Ĝ.P.M.K.P., en Hornseo, Altpordego, Brikstono kaj Kambervelo — ĝi ne povas ne sperti viglan senton pri la nekalkuleblaj gajnoj, kiuj neeviteble rezultiĝus, se la rezonadon de tiu klera viro estus portitaj al kampo pli vasta, pro plilarĝigo de liaj vojaĝoj kaj sekva pligrandigo de lia sfero de

observado, por la novaj konoj kaj diskonigado de kleraĵoj.

“Ke, pro la ĵus menciita kaŭzo, tiu ĉi Asocio serioze konsideris proponon, lanĉitan de la menciita sinjoro Samuelo Pikviko, Ĝ.P.M.K.P., kaj de tri aliaj pikvikanoj sube nomitaj, ke estu formita nova filio de Unuiĝintaj Pikvikanoj, sub la titolo la Koresponda Societo de la Klubo Pikvika.

“Ke la dirita propono ricevis la konsenton kaj aprobon de tiu ĉi Asocio.

“Ke la Koresponda Societo de la Klubo Pikvika tial estas formita, kaj ke sinjoro Samuelo Pikviko, Ĝ.P.M.K.P., sinjoro Tresio Tupmano, M.K.P., sinjoro Aŭgusto Snodgraso, M.K.P., kaj sinjoro Natanielo Vinklo, M.K.P., estas per tio ĉi nomumitaj kaj difinitaj kiel membroj de tiu sama; kaj ke ili estu petitaj sendi de tempo al tempo aŭtentajn priskribojn pri siaj vojaĝoj kaj esploroj, pri sia observado de karakteroj kaj moroj, kaj pri la tuto de siaj aventuroj, kune kun ĉiuj rakontoj kaj paperoj leviĝontaj pro la lokaj pejzaĝoj aŭ renkontiĝoj, al la Klubo Pikvika, lokita en Londono.

“Ke tiu ĉi Asocio kore agnoskas la principon, ke ĉiu membro de la Koresponda Societo respondecu pri la propraj vojaĝelspezoj, kaj ke ĝi konstatas neniun ajn obstaklon al tio, ke la membroj de la menciita societo daŭrigu siajn esplorojn tiel longe kiel plaĉos al ili laŭ la samaj kondiĉoj.

“Ke la membroj de la menciita Koresponda Societo estu, kaj estas, informitaj, ke ilia propono pagi la afrankon de siaj leteroj kaj la transporton de siaj pakaĵoj, estas pripensita de tiu ĉi Asocio, kaj ke tiu ĉi Asocio taksas

tian proponon inda je la grandiozaj mensoj, el kiuj ĝi devenis, kaj ke per tio ĉi ĝi signas sian perfektan konsenton pri tio”.

Hazarda observanto, aldonas la sekretario al kies notoj ni ŝuldas la sekvontan priskribon, hazarda observanto eble rimarkus nenion eksterordinaran pri la kalva kapo kaj rondaj okulvitroj, kiuj atente direktiĝis al lia (de la sekretario) vizaĝo dum la legado de la supraj rezolucioj; sed al tiuj, kiuj sciis, ke la giganta cerbo de Pikviko funkcias malantaŭ tiu frunto, kaj ke la ridetaj okuloj de Pikviko ekbrilas malantaŭ tiuj okulvitroj, la spektaklo vere estis interesa. Tie sidis la homo, kiu spuris ĝis la fonto mem la gravajn lagetojn de Hampstedo kaj perturbis la sciencan mondon per sia Teorio pri Gasterosteoj, tiel trankvile kaj senemocie kiel la profunda akvo de la unua dum frosta tago, aŭ kiel unuopa specimeno de la alia plej funde de fajenca bokalo. Kaj kiom pli interesa estiĝis la spektaklo, kiam plene vigliĝante kaj verviĝante pro simultana voko por “Pikviko” eksplodinta el liaj adeptoj, tiu glora homo malrapide surgrimpis la brakseĝon, sur kiu li antaŭe sidis, kaj alparolis tiun klubon, kiun li mem fondis. Kian studaĵon por pentrartisto prezentis tiu ekscita vidaĵo! La elokventa Pikviko, kun unu mano gracie kaŝita sub la basko, kaj la alia gestanta en la aero, por helpi lian ardan deklamadon; lia altigita pozicio rivelis tiujn striktan pantalonon kaj gamaŝojn, kiuj, se ili vestus aliulon, povus resti nerimarkitaj, sed kiuj, kiam Pikviko vestis ilin — se ni rajtas tiel esprimi — inspiris sendevigan imponiĝon kaj respekton, ĉirkaŭita de la homoj, kiuj sin proponis por partopreni la glorojn de liaj eltrovoj. Dekstre sidis sinjoro Tresio Tupmano — la tro impresebla Tupmano, kiu al la saĝo kaj sperto de la aĝo pli matura aldonis la entuziasmon kaj ardon de knabo, pro la plej interesa kaj pardoninda el ĉiuj homaj malfortaĵoj — la amo. Tempo kaj nutrado plilarĝigis tiun figuron iam romantikan; la nigra silka veŝto iĝis ĉiam pli vasta; colon post colo la ora horloĝa ĉeneto sub ĝi malaperis

el la vidkampo de Tupmano; kaj iom post iom la ampleksa mentono invadis la terenon de la blanka kravato: sed la animo de Tupmano spertis neniun ŝanĝiĝon — admiro al la bela sekso daŭre estis lia reganta pasio. Maldekstre de sia glora ĉefo sidis la poeziema Snodgraso, kaj post li la sportema Vinklo, la unua poetece volvita en la mistera blua frako kun hundhaŭta kolumo, kaj la dua aldonanta katizon al nova verda ĉasredingoto, plejda koltuko, kaj strikta lanpantalono.

La oratoraĵo de sinjoro Pikviko ĉiuokaze, kune kun la debato pri ĝi, estas enskribita en la Protokolo de la Klubo. Ambaŭ forte similas la diskutojn de aliaj famaj asocioj, kaj tial ke estas ĉiam interese spuri similecojn inter la proceduroj de grandiozuloj, ni transskribas la raporton al tiuj ĉi paĝoj.

“Sinjoro Pikviko komentis (diris la sekretario), ke famo estas tre kara al la koroj de ĉiuj homoj. Poezia famo estis kara al la koro de lia amiko Snodgraso, famo pri sukcesoj estis egale kara al lia amiko Tupmano, kaj la deziro meriti famon en la sportoj kampaj, aeraj kaj akvaj estis ĉefaĵo en la brusto de lia amiko Vinklo. Li (sinjoro Pikviko) ne volis malagnoski, ke li estas influita de homaj pasioj, kaj homaj sentoj (huraoj) — eble de homaj malfortoj — (laŭtaj krioj ‘Ne!’), sed tion ĉi li volis diri, ke se iam fajro de propra graveco ekbrulis en lia sino, la deziro prefere profiti al la homa raso efike estingis ĝin. La laŭdo de l’ homaro estis lia balancilo[3], filantropio estis lia asekura oficejo (frenezaj huraoj). Li spertis iom da fiero, kiam li prezentis al la mondo sian Gasterostean Teorion; ĝi eble estas fama, aŭ eble ne. (Krioj ‘Ĝi famas’ kaj multaj huraoj.) Li akceptis la aserton de tiu honorinda pikvikano, kies voĉon li ĵus aŭdis — ĝi famis, sed se la famo pri tiu traktato etendiĝus ĝis la plej foraj limoj de la konata mondo, la fiero laŭ kiu li meditus pri la aŭtoreco de tiu verko estus bagatela kompare kun la fiero, laŭ kiu li ĉirkaŭrigardus dum tiu ĉi, la plej fiera momento de lia ekzistado (huraoj). Sed li estas individuo humila (‘Ne, ne!’). Tamen li ne povis ne senti, ke ili elektis lin por servado ege honorinda kaj iom danĝera. Vojaĝado estis en stato maltrankvila, kaj la mensoj de la koĉeroj estis perturbitaj. Ili ĉirkaŭrigardu kaj meditu pri la eventoj, kiuj okazadas en la ĉirkaŭaĵo. Diliĝencoj renversiĝas ĉiudirekte, ĉevaloj forkuras, boatoj dronas, kaj kaldronegoj eksplodas. (Huraoj… Voĉo: ‘Ne!’) Ne! (Huraoj.) Tiu honorinda pikvikano, kiu kriis ‘Ne’ tiel laŭte, prezentu sin kaj malagnosku, se li povas. (Huraoj.) Kiu kriis ‘Ne’? (Entuziasmaj huraoj.) Ĉu temis pri iu vanta kaj seniluziigita viro — li ne dirus merceristo (laŭtaj huraoj) — kiu, ĵaluza pro la laŭdoj kiuj estis — eble senmerite — aljuĝitaj al liaj (de sinjoro Pikviko) esploroj, kaj suferanta je la malaprobo amasigita sur la

proprajn feblajn klopodojn rivali, nun utiligis tiun fian kaj kalumnian manieron de…

“Sinjoro **Blotono** (el Aldpordo) petis la parolon. Ĉu la honorinda pikvikano aludis al li? (Krioj ‘Ordon!’, ‘Prezidanto!’, ‘Jes!’, ‘Ne!’, ‘Daŭrigu!’, ‘Ĉesu’ k.t.p.)

“Sinjoro **Pikviko** ne konsentis submetiĝi al bruado. Li jes aludis al la honorinda sinjoro. (Granda ekscitiĝo.)

“Sinjoro **Blotono** do volis nur diri, ke li repuŝas la falsan kaj kalumnian akuzon far la honorinda sinjoro kun profunda malestimo. (Grandaj huraoj.) La honorinda sinjoro estas ĉarlatano. (Enorma konfuziĝo, kaj laŭtaj krioj ‘Prezidanto!’ kaj ‘Ordon!’)

“Sinjoro **Snodgraso** petis la parolon. Li apelis al la prezidanto. (Aŭdu.) Li volis scii, ĉu estos permesite, ke daŭru tiu ĉi hontinda konkurado inter la du membroj de tiu klubo. (Aŭdu, aŭdu.)

“La **prezidanto** estis tute certa, ke la honorinda pikvikano retiros la esprimon, kiun li ĵus uzis.

“Sinjoro **Blotono**, kun plejebla respekto al la prezidanto, estis tute certa, ke tion li ne faros.

“La **prezidanto** sentis nepran devon demandi al la honorinda sinjoro, ĉu li uzis la esprimon ĵus ellasitan laŭ ordinara senco.

“Sinjoro **Blotono** ne hezitis diri, ke ne. Li uzis tiun vorton laŭ ĝia pikvikana senco. (Aŭdu. Aŭdu.) Li devis agnoski, ke persone li vartis plej altan respekton kaj estimon al la honorinda sinjoro; li simple taksis lin ĉarlatano laŭ la pikvikana vidpunkto. (Aŭdu, aŭdu.)

> “Sinjoro **Pikviko** sentis sin tre kontentigita pro la justa, verama kaj plena klarigo de sia honorinda amiko. Li petis, ke oni tuj komprenu, ke liaj propraj komentoj laŭintence nur konformis al la pikvikana signifo. (Huraoj.)”

Ĉi tie finiĝas la enskribo, kiel sendube ankaŭ la debato, atinginte tian tre kontentigan kaj inteligentan punkton. Ni ne havas oficialan registron de la faktoj, kiujn trovos la leganto notitaj en la venonta ĉapitro, sed ili estas zorge kunmetitaj el leteroj kaj aliaj manuskriptaj aŭtoritatoj, tiom nedubeble malfalsaj, kiom pravigas ilian rakontadon en formo seninterrompa.

Ĉapitro 2

La vojaĝo de la unua tago kaj la aventuroj de la unua vespero, kun ties sekvoj

Tiu akurata ĝenerala servisto, la suno, ĵus leviĝis, kaj komencis fajrigi alumeton matene de la dek-tria de majo mil okcent dudek sep, kiam sinjoro Samuelo Pikviko ekbrilis kiel alia suno post sia dormado, ĵetmalfermis sian dormoĉambran fenestron kaj elrigardis al la suba mondo. Gosvelostrato estis antaŭ liaj piedoj, Gosvelostrato estis dekstre de li ĝis la vidkampa limo, Gosvelostrato etendiĝis maldekstre, kaj la kontraŭa flanko de Gosvelostrato estis trans la vojo. “Tiaj”, pensis sinjoro Pikviko”, estas la mallarĝaj vidpunktoj de tiuj filozofoj kiuj, kontentigitaj per ekzamenado de tio, kio kuŝas antaŭ ili, ne rigardas al la veroj, kiuj kaŝiĝas poste. Tiel same mi povus kontentiĝi gapante ĉiam al Gosvelostrato, sen eĉ unu klopodo penetri ĝis la kaŝitaj landoj, kiuj ĉiuflanke ĉirkaŭas ĝin”. Kaj espriminte tiun belan rimarkon, sinjoro Pikviko komencis meti sin en siajn vestaĵojn, kaj siajn vestaĵojn en valizon. Grandiozuloj malofte tre sindoneme aranĝas siajn vestojn; la funkciado de sinrazado, sinvestado kaj kafotrinkado estas baldaŭ plenumita; kaj post alia horo sinjoro Pikviko, kun la valizo en la mano, teleskopa lorno en la surtuta poŝo, kaj notkajero en la veŝto, preta por ricevi eltrovaĵojn endajn je prinotado, alvenis al la diliĝenca stacio en la Sankta Marteno-la-Granda.

“Fiakron!” diris sinjoro Pikviko.

“Jen por vi, sinjoro”, kriis stranga homarspecimeno en surtuto sakaĵa kaj antaŭtuko samŝtofa, kiu kun latuna etikedo kaj numero ĉirkaŭ la kolo aspektis kvazaŭ li estus katalogita en iu kolekto da raraĵoj. Tiu estis la stacia servisto[4]. “Jen por vi, sinjoro. Nun jam, l’ unua fiakristo!”

Kaj kiam la unua fiakristo estis alvokita el la trinkejo, kie li fumis sian unuan pipon, sinjoro Pikviko kaj lia valizo estis ĵetitaj en la veturilon.

“Al la Ora Kruciĝo”, diris sinjoro Pikviko.

“Valoras nur unu ŝilingon, Toĉjo”, kriis la fiakristo, malkontente, por informi sian amikon, la stacian serviston, dum la fiakro ekiris.

“Kiom aĝas tiu ĉevalo, amiko mia?” demandis sinjoro Pikviko, frotante sian nazon per la ŝilingo, rezervita por la veturpago.

“Kvardekdujara”, respondis la fiakristo, gvate rigardante lin.

“Kio!” elpuŝis sinjoro Pikviko, metante manon al sia notkajero. La fiakristo ripetis sian antaŭan diraĵon. Sinjoro Pikviko rigardis tre atente la vizaĝon de la homo, sed liaj trajtoj ne moviĝis, do li tuj notis la fakton.

“Kaj kiom longe vi ĉiufoje restigas ĝin inter la timonoj?” demandis sinjoro Pikviko, serĉante pliajn informojn.

“Du aŭ tri semajnojn”, respondis la viro.

“Ĉu semajnojn!” diris sinjoro Pikviko mirigite kaj denove eligis la notkajeron.

“Ĝi loĝas en Pentonvilo[5], kiam ĝi estas hejme”, komentis la fiakristo senemocie, “sed ni malofte hejmenigas ĝin, pro ĝia malforta punkto”.

“Ĉu pro ĝia malforta punkto!” rediris la perpleksa sinjoro Pikviko.

“Ĝi ĉiam falas teren, kiam oni ellasas ĝin el inter la timonoj”, daŭrigis la fiakristo, “sed kiam ĝi estas inter ili, ni ligas ĝin tre strikte supre-sube, kun ankaŭ tre mallongaj gvidrimenoj, tiel ke ĝi fakte ne povas fali, kaj ni surmetis paron da ege grandaj radoj, do kiam ĝi efektive moviĝas, ili postkuras ĝin, kaj ĝi estas devigata pluiri — ĝi ne povas malhelpi tion”.

Sinjoro Pikviko registris ĉiun vorton el tiu diraĵo en sia notkajero, kun la intenco komuniki ĝin al la klubo, kiel elstaran ekzemplon de la vivtenado en ĉevaloj ĉe cirkonstancoj malfavoraj. La enskribado apenaŭ finiĝis, kiam ili venis al la Ora Kruciĝo. La fiakristo saltis suben, kaj sinjoro Pikviko eliris. Sinjoro Tupmano, sinjoro Snodgraso kaj sinjoro Vinklo, kiuj maltrankvile atendis la alvenon de sia glora estro, dense bonvenigis lin.

“Jen la veturpago”, diris sinjoro Pikviko, etendante la ŝilingon al la fiakristo.

Kiom surpriziĝis la klerulo, kiam tiu nekomprenebla persono ĵetis la monon sur la pavimojn kaj petis per metaforaj esprimoj la plezuron interbatiĝi kun li (sinjoro Pikviko) por la monsumo!

“Vi estas freneza”, diris sinjoro Snodgraso.

“Aŭ ebria”, diris sinjoro Vinklo.

“Aŭ ambaŭ kune”, diris sinjoro Tupmano.

“Ek al!” diris la fiakristo, daŭre pugnogestante kvazaŭ risorta meĥanismo. “Ek al! La tuta kvaropo”.

“Jen spritaĵo!” kriis sesopo da fiakristoj. “Eklaboru Sam”, — kaj ili tre gaje amasiĝis ĉirkaŭ la partio.

“Kial la kverelo, Sam?” demandis iu sinjoro kun nigraj kalikotaj manikoj.

“Kverelo, ĉu?” respondis la fiakristo, “por kio li volis mian numeron?”

“Mi ne volis vian numeron”, diris la mirigita sinjoro Pikviko.

“Kial do vi notis ĝin?” demandis la fiakristo.

“Mi ne ĝin notis”, diris sinjoro Pikviko indigne.

“Ĉu iu volus kredi”, daŭrigis la fiakristo, apelacie al la homamaso, “ĉu iu volus kredi, ke informisto[6] veturus en ies fiakro, ne nur notante ties numeron, sed krome ĉiun vorton, kiun li elparolas”. (Lumo ekflagris al sinjoro Pikviko — temis pri la notkajero.)

“Ĉu vere tamen?” demandis alia fiakristo.

“Jes, tion li faris”, respondis la unua, — “kaj instiginte min ataki lin, alvokis tri atestantojn por pruvi la atakon. Sed mi regalos lin, eĉ se mi pro tio enkarceriĝos por ses monatoj. Ek al!”

La fiakristo ĵetis sian ĉapelon sur la teron, kun malprudenta senzorgo pri sia privata propraĵo, kaj forfrapis la okulvitrojn de sinjoro Pikviko, kaj sekvis tiun atakon per bato al la nazo de sinjoro Pikviko, kaj alia al la brusto de sinjoro Pikviko, kaj la tria al la okulo de sinjoro Snodgraso, kaj la kvara por iom variigi la aferon, al la veŝto de sinjoro Tupmano, kaj poste saltis sur la vojon, kaj poste reen sur la trotuaron, kaj fine frape eligis la tutan provizon da spiro el la korpo de sinjoro Vinklo; kaj ĉio ĉi dum seso da sekundoj.

“Kie estas policisto?” diris sinjoro Snodgraso.

“Akvumu ilin sub la pumpilo”, proponis vendisto de varmaj pasteĉoj.

“Vi suferos pro tio ĉi”, anhelis sinjoro Pikviko.

“Informistoj!” kriis la homamaso.

“Ek al”, kriis la fiakristo, kiu senĉese pugnogestis la tutan tempon.

Ĝis nun la homamaso estis pasive spektanta la scenon, sed kiam disvastiĝis la sciigo, ke la pikvikanoj estas informistoj, ili komencis varbi sufiĉe vigle por la taŭgeco de realigo de la propono de la vendisto de varmaj pasteĉoj; kaj ne antaŭvideblas, kiajn agojn persone agresemajn ili eble kulpus, se ne ĉesigus la interbatiĝon neatendita enmiksiĝo de nova veninto.

“Kio estas la amuzaĵo?” diris iom alta maldika junulo en verda surtuto, kiu subite alvenis el la diliĝenca korto.

“Informistoj!” kriis denove la homamaso.

“Ni ne estas”, muĝis sinjoro Pikviko, laŭ tono, kiu alportis konvinkon al la senpartia aŭskultanto.

“Ĉu vere ne – ĉu vere?” diris la junulo, demande al sinjoro Pikviko, kaj trapasante la homamason per la senmanka metodo de kubutado al la vizaĝoj de ties individuaj membroj.

Tiu klerulo per kelkaj hastaj vortoj klarigis la realan aferstaton.

“Venu do”, diris la verdsurtutulo, trenante post si sinjoron Pikviko per plena forto kaj parolante la tutan vojon. “Jen, numero 924, akceptu vian veturpagon, kaj foriru – respektinda sinjoro – konas lin bone – for la sensencaĵojn – ĉi tien, sinjoro – kie estas viaj amikoj? – tuta eraro, mi konstatas – ne ĝenu vin – akcidentoj nepre okazas – eĉ en

plej regulaj familioj – neniam rezignu – mankas favoro – haltigu lin – ŝtopu tion en lian pipon – ŝatas la guston – damnindaj friponoj”.

Kaj kun longa sinsekvo de simile senkoheraj frazoj, eldiritaj laŭ eksterordinara vortŝutado, la nekonato kondukis en la atendejon por vojaĝontoj, kien dense lin sekvis sinjoro Pikviko kaj ties disĉiploj.

“Ĉi tien, kelnero!” kriis la nekonato, ege forte tintante per sonorilo, “glasojn al ĉiuj – brando kun akvo, varmega kaj forta, kaj dolĉa, kaj abunda – okulo ĉu damaĝita, sinjoro? Kelnero! Krudan bifstekon por la okulo de la sinjoro – nenio pli bona ol kruda bifsteko al kontuzo, sinjoro – malvarma lanternofosto tre bona, sed lanternofosto maloportuna – damne strangaspektas stari duonhoron sur la senŝirma strato kun la okulo al la lanternofosto – he – tre bone – ha, ha!”

La nekonato, ne ĉesinte por enspiri, glutis seninterrompe plenan duonpajnton da fumanta brando kun akvo, kaj ĵetis sin sur seĝon tiel senĝene, kvazaŭ okazus nenio nekutima.

Dum liaj tri kunuloj vigle okupiĝis proponante siajn dankojn al la nova konato, sinjoro Pikviko estis libera ekzameni ties kostumon kaj aspekton.

Li estis mezalta, sed la maldikeco de la korpo kaj la longeco de la kruroj aspektigis lin multe pli alta. La verda surtuto estintis moda formala vestaĵo en la epoko de frakoj, sed tiutempe ĝi evidente ornamis viron multe malpli altan ol la fremdulo, ĉar la makulitaj kaj velkintaj manikoj apenaŭ atingis la manradikojn. Ĝi estis butonumita dense ĝis la kolo, je forta risko fendi la dorson; kaj malnova skarpo, sen eĉ spuro de ĉemiza kolumo, ornamis lian kolon. Lia magra nigra pantalono vidigis ie-tie tiujn briletantajn makulojn, kiuj

atestas pri longa servado, kaj estis rimenitaj tre strikte super paro da flikitaj kaj riparitaj ŝuoj, kvazaŭ por kaŝi la malpurajn blankajn ŝtrumpetojn, kiuj klare videblis malgraŭ tio. Liaj longaj nigraj haroj eskapis neglekt-onde el sub ambaŭ flankoj de lia malnova pinĉverta ĉapelo; kaj ekaperoj de liaj nudaj manradikoj estis observeblaj inter la supraĵo de liaj gantoj kaj la manumoj de liaj surtutaj manikoj. Lia vizaĝo estis malgrasa kaj marasma, sed nepriskribebla mieno de gaja impertinento kaj perfekta sinrego traondis lian tutan personecon.

Tia estis la individuo, al kiu sinjoro Pikviko rigardis tra siaj okulvitroj (kiujn li feliĉe reakiris), kaj al kiu li, kiam liaj amikoj jam elĉerpis sin, komencis redoni per zorge elektitaj esprimoj siajn plej varmajn dankojn pro la lastatempa helpo.

“Negrave”, diris la fremdulo, tranĉante tre abrupte la alparolon, “diris sufiĉe – jam ne plu, lertulo tiu fiakristo – bone uzis siajn kvinopojn, sed se mi estus via amiko en la verda surtuto – estu mi damnita – pugnus lian kapon – Dio, jes ja – porka flustro – ankaŭ la pasteĉiston – senblage”.

Tiun koheran parolon interrompis alveno de la fiakristo de la Roĉestera diliĝenco, kiu anoncis, ke “La Komodoro” estis ĝuste ekironta.

“Komodoro!” diris la fremdulo ekstariĝante, “mia diliĝenco – sidloko antaŭmendita – unu ekstere – lasos vin pagi la brandon kun akvo – mankas moneroj krom kvinpunda bileto – miskvalita arĝento – Birminghamaj butonoj[7] – ne taŭgas – ne utilas – he?” kaj li skuis sian kapon tre spertule.

Nu, okazis tiel, ke ankaŭ sinjoro Pikviko kaj liaj tri kunuloj jam decidis, ke Roĉestero estu ilia unua haltejo; kaj sciiginte al sia nove trovita konato, ke ili vojaĝos al tiu sama urbo, ili

interkonsentis okupi la suprajn sidlokojn je la malantaŭo de la diliĝenco, kie ili povos ĉiuj sidi kune.

“Supren”, diris la fremdulo, pelante sinjoron Pikviko sur la tegmenton per tiom da trorapideco, kiom lezis la dignon de la sinteno de tiu sinjoro tre signife.

“Ĉu valizoj, sinjoro?” demandis la veturigisto.

“Ĉu mi? – Brunpapera pakaĵo jenas, nur tio – cetera propraĵo iris kanale – pakskatoloj, najlitaj – domece grandaj – pezaj, pezaj, damninde pezaj”, respondis la fremdulo, ŝovante en sian poŝon laŭeble multon da brunpapera pakaĵo, kiu montris plej suspektindajn indikojn, ke ĝi enhavis unu ĉemizon kaj poŝtukon.

“Kapojn, kapojn – gardu la kapojn!” kriis la parolema fremdulo, kiam ili eliris sub la malaltan arkaĵon, kiu tiutempe formis la enirejon de la diliĝenca korto. “Terura loko – danĝera tasko – lastatempe – kvin infanoj – patrino – altulino manĝis sandviĉojn – forgesis pri l’ arkaĵo – kraŝ – bat – infanoj ĉirkaŭrigardas – patrina kapo for – sandviĉo en la mano – neniu buŝo por manĝi ĝin – kapo de l’ familio for – ŝoke, ŝoke! Ĉu rigardas Vajthalon[8], sinjoro? – bela loko – fenestreto – for alies kapon tie, ĉu ne, sinjoro? – ankaŭ li ne sufiĉe gardatentis – ĉu ne, sinjoro?”

“Mi meditas”, diris sinjoro Pikviko, “pri la stranga ŝanĝiĝemo de la homaj aferoj”.

“Ha! mi komprenas – unu tagon tra palaca pordo, elfenestren la postan. Ĉu filozofo, sinjoro?

“Observanto de la homa naturo, sinjoro”, diris sinjoro Pikviko.

“Ha, ankaŭ mi. Ankaŭ plimultaj homoj, kiam nenio okupas ilin kaj malmulto akireblas. Ĉu poeto, sinjoro?”

“Mia amiko sinjoro Snodgraso forte poeziemas”, diris sinjoro Pikviko.

“Ankaŭ mi”, diris la fremdulo. “Eposo – dek mil versoj – revolucio julia – verkis ĝin surloke – Marso dumtage, Apolono dumnokte – ĉani l’ armilon, pinĉi la liron”.

“Vi do ĉeestis tiun gloran scenejon, ĉu, sinjoro?” diris sinjoro Snodgraso.

“Ĉeestis, nepre[9], pafis muskede – trafis poete – enkuris vinbutikon – skribis ĝin – reiris – siblo, krak – alia ideo – vinbutiken denove – plumo kaj inko – reiris – tranĉ-bat – nobla okazo, sinjoro. Ĉu sportisto, sinjoro?” — li abrupte turnis sin al sinjoro Vinklo.

“Iomete, sinjoro”, respondis tiu sinjoro.

“Bela okupiĝo, sinjoro – bela okupiĝo. – Ĉu hundoj, sinjoro?

“Ne ĝuste nun”, diris sinjoro Vinklo.

“Ha! Vi devus teni hundojn – bravaj bestoj – sagacaj kreitaĵoj – propra ĉashundo iam – hundo Montro – surpriza instinkto – iris pafadi iun tagon – enirante enfermejon – fajfis – hundo haltis – denove fajfis – Montro – senrezulte, tute senmova – vokis ĝin – Montro, Montro – rifuzis moviĝi – hundo kvazaŭ trapikita – fikse rigardis tabulon – suprenrigardis al ĝi, vidis surskribaĵon – «Al ĉasgardisto estas ordonite pafi ĉiujn hundojn trovitajn en tiu ĉi enfermejo» – rifuzis preterpasi ĝin – mirinda hundo – valora hundo tiu – tre”.

“Tiu okazo estas eksterordinara”, diris sinjoro Pikviko. “Ĉu vi permesas, ke mi notu ĝin?”

“Volonte, sinjoro, volonte — cent pliajn anekdotojn pri la sama besto. “Brava junulino (al sinjoro Tresio Tupmano, kiu regalis per diversaj malpikvikecaj okulumoj junulinon apudvojan)”.

“Tre!” diris sinjoro Tupmano.

“Anglaj junulinoj ne tiel bravas kiel hispaninoj – noblaj kreaĵoj – gagatnigraj haroj – nigraj okuloj – belaj figuroj – dolĉulinoj – belaj”.

“Ĉu vi loĝis en Hispanujo, sinjoro?” diris sinjoro Tresio Tupmano.

“Loĝadis tie – longetempe”.

“Ĉu kun multaj sukcesoj, sinjoro?” demandis sinjoro Tupmano.

“Ĉu sukcesoj! Miloj da. Don Bolaro Fizgigo – nobelo – solfilino – Donna Kristina – brava kreaĵo – amis min freneze – ĵaluza patro – noblanima filino – bela anglo – Donna Kristina malesperis – cianida acido – stomakpumpilo en mia valizo – operacio plenumita – maljuna Bolaro ekstaza – konsentas geedziĝon – kunigas manojn kaj larmtorentas – romantika historio – tre!”

“Ĉu la sinjorino estas nun en Anglujo, sinjoro?” demandis sinjoro Tupmano, kiun la priskribo pri ŝiaj ĉarmaĵoj potence impresis.

“Mortis, sinjoro – mortis”, diris la fremdulo, metante al sia dekstra okulo la magran restaĵon de tre malnova batista poŝtuko. — Neniam refortiĝis post la stomaka pumpilo – subfosis korpostaton – viktimiĝis”.

“Kaj ŝia patro?” demandis la poeziema Snodgraso.

“Pentemo kaj mizero”, respondis la fremdulo. “Subita malapero – klaĉo de l’ tuta urbo – serĉado ĉie – sensukcese – publika fontano sur la granda placo ĉesis liveri akvon – pasis semajnoj – daŭre ne funkcias – laboristoj dungitaj por purigi ĝin – akvo forigita – bopatro trovita ŝtopita kapantaŭe en la ĉeftubo, kun plena konfeso en dekstra boto – eltiris lin, kaj la fontano denove liveris akvon, tiel vigle kiel pli frue”.

“Ĉu vi permesas al mi notskribi tiun etan romantikan historion, sinjoro?” diris sinjoro Snodgraso, ege emociita.

“Volonte, sinjoro, volonte – kvindek pliaj, se vi emas aŭdi ilin – stranga vivo la mia – iom kurioza historio – ne eksterordinara, tamen unika”.

Tiamaniere, kun okaza glaso da elo, kiel speco de parentezo, kiam la diliĝenco ŝanĝis ĉevalojn, la fremdulo daŭrigis, ĝis ili alvenis la Roĉesteran ponton, ĝis kiam la notkajeroj de sinjoro Pikviko kaj sinjoro Snodgraso estis tute plenigitaj de liaj elektitaj aventuroj.

“Grandioza ruinaĵo”, diris sinjoro Aŭgusto Snodgraso kun la tuta poezia fervoro, kiu karakterizis lin, kiam ili ekvidis la belan malnovan kastelon.

“Kia bela studaĵo por antikvemulo!” estis la vortoj falintaj el la buŝo de sinjoro Pikviko, kiam li almetis sian teleskopon al sia okulo.

“Ha! Brava loko”, diris la fremdulo, “glorplena konstruaĵo – brovumantaj muroj – ŝanceliĝantaj arkaĵoj – malhelaj niĉoj – diseriĝantaj ŝtuparoj – ankaŭ malnova katedralo – grandega odoro – piedoj de pilgrimantoj trivis la antikvajn ŝtupojn – saksaj pordetoj[10] – konfesejoj kvazaŭ monprenulaj giĉetoj en teatroj – strangaj uloj tiuj monaĤoj – papoj, kaj lord-trezoristoj, kaj ĉiaj maljunuloj, kun ruĝaj vizaĝegoj, kaj rompitaj nazoj, aperas ĉiutage – ankaŭ ĉamkoloraj

brustovestoj – alumetaj pafiloj – sarkofago – bela loko – ankaŭ antikvaj legendoj – strangaj historioj: bonege”, la fremdulo daŭre monologis ĝis ili venis al la taverno Virbovo sur la ĉefstrato, kie la diliĝenco haltis.

“Ĉu vi restos ĉi tie, sinjoro?” demandis sinjoro Natanielo Vinklo.

“Ĉi tie – ne mi – sed vi prefere – bona gastejo – agrablaj litoj – la plej proksima estas ĉe Vrajto, multekosta – tre multekosta – duonkrono[11] sur la kalkulon se vi rigardas la kelneron – pagigas vin pli se vi vespermanĝas ĉe amiko ol se vi vespermanĝas en la kafoĉambro – kuriozuloj – tre”.

Sinjoro Vinklo turnis sin al sinjoro Pikviko kaj murmuris kelkajn vortojn; flustro pasis de sinjoro Pikviko al sinjoro Snodgraso, de sinjoro Snodgraso al sinjoro Tupmano, kaj konsentaj kapklinoj estis interŝanĝitaj. Sinjoro Pikviko alparolis la fremdulon:

“Vi faris al ni tre gravan servon hodiaŭ matene, sinjoro. Ĉu vi permesos, ke ni proponu etan indikon pri nia dankemo, petante la favoron de via societo ĉe vespermanĝo?”

“Granda plezuro – ne arogas dekreti, sed kradrostita kokinaĵo kaj fungoj – bonega afero! – je kioma horo?”

“Mi pripensu”, respondis sinjoro Pikviko, konsultante sian poŝhorloĝon, “nun estas preskaŭ la tria. Ĉu ni diru je la kvina?”

“Bonege taŭgas por mi”, diris la fremdulo, “je la kvina akurate – ĝis tiam – gardu vin”.

Levinte la pinĉitan ĉapelon ĝis kelkaj coloj de sur la kapo, kaj senzorge remetinte ĝin tre unuflanke, la fremdulo, kun

duono de la brunpapera pakaĵo etendiĝanta el la poŝo, marŝis vigle tra la korto kaj turniĝis sur la ĉefstraton.

“Evidente vojaĝinto en multaj landoj, kaj atenta observanto de homoj kaj aferoj”, diris sinjoro Pikviko.

“Mi ŝatus vidi lian poemon”, diris sinjoro Snodgraso.

“Mi tre volonte vidus tiun hundon”, diris sinjoro Vinklo.

Sinjoro Tupmano diris nenion, sed li pensis pri Donna Kristina, la stomaka pumpilo, kaj la fontano; kaj liaj okuloj larmoplenis.

Luinte privatan salonon, inspektinte dormoĉambrojn kaj mendinte vespermanĝon, la kunularo elpromenis por rigardi la urbon kaj apudan najbaraĵon.

Ni ne trovas post atenta tralegado de la notoj de sinjoro Pikviko pri la kvar urboj, Straŭdo, Roĉestero, Ĉathamo kaj Bromptono, ke liaj impresoj rilate ties aspekton grave diferencas de tiuj aliaj vojaĝintoj, kiuj trairis la saman terenon. Lia ĝenerala priskribo estas facile resumebla.

“La ĉefaj produktaĵoj de tiuj urboj”, skribis sinjoro Pikviko, “ŝajne estas soldatoj, maristoj, judoj, kalko, salikoketoj, oficiroj kaj havenlaboristoj. La ĉefaj provizaĵoj elmetitaj por vendo sur la publikaj stratoj estas maraĵoj, migdala karamelo, pomoj, platfiŝoj kaj ostroj. La stratoj prezentas viglan kaj ageman aspekton, ĉefe rezulte de la festeno de la soldatoj. Vere ĝojigas mensojn filantropajn, vidi ĉi bravulojn ŝanceliri sub influo de superfluantaj entuziasmo kaj alkoholaĵo; tiom pli kiam mi memoras, ke sekvado de ili kaj spritado kun ili havigas malmultekostan kaj senkulpan distraĵon al la knaba populacio. Nenio (aldonis sinjoro Pikviko) povas superi lian bonhumoron. Ĝuste en la tago antaŭ nia alveno unu el ili estis plej forte ofendita en la

domo de trinkejestro. La kelnerino pozitive rifuzis verŝi por li pli da trinkaĵo; pro kio li (nur ludeme) elingigis sian bajoneton kaj vundis la ŝultron de la junulino. Kaj tamen tiu bravulo la unua iris al tiu domo la postan matenon kaj esprimis sian pretecon preteratenti la aferon kaj forgesi la okazaĵon.

“La konsumado de tabako en tiuj urboj (daŭrigis sinjoro Pikviko) nepre estas tre granda: kaj la odoro, kiu plenigas la stratojn, devas esti ege frandinda por tiuj, kiuj ekstreme ŝatas fumadon. Supraĵeca vojaĝanto eble anatemus la malpurecon, kiu estas ilia ĉefa karakterizo. Sed al tiuj, kiuj rigardas tion indiko de trafiko kaj komerca prospero, ĝi estas vere kontentiga”.

Akurate je la kvina horo venis la fremdulo, kaj baldaŭ poste la vespermanĝo.

Li jam senigis sin de la brunpapera pakaĵo, sed neniom ŝanĝis siajn vestaĵojn, kaj li estis, se tio estis ebla, pli ol antaŭe parolema.

“Kio estas tio?” li demandis, kiam la kelnero forigis unu el la kovriloj.

“Soleoj, sinjoro”.

“Soleoj – ha! – bonegaj fiŝoj – ĉiuj venas el Londono – diliĝencaj proprietuloj aranĝas politikajn vespermanĝojn – transportado de soleoj – dekoj da korboj – ruzaj personoj – glason da vino, sinjoro?”

“Kun plezuro”, diris sinjoro Pikviko; kaj la fremdulo trinkis vinon, unue kun li, poste kun sinjoro Snodgraso, kaj poste kun sinjoro Tupmano, kaj poste kun sinjoro Vinklo, kaj poste kun la tuta societo, preskaŭ tiel rapide kiel li parolis.

“Diabla tohuvabohuo sur la ŝtuparo, kelnero”, diris la fremdulo. “Benkoj supreniras – ĉarpentistoj subeniras – lampoj, glasoj, harpoj. Kio prepariĝas?”

“Balo, sinjoro”, diris la kelnero.

“Privata, ĉu?”

“Ne, sinjoro, ne privata, sinjoro. Balo por financi bonfaradon, sinjoro”.

“Ĉu multaj ĉarmulinoj estas en tiu ĉi urbo, ĉu vi scias, sinjoro?” demandis sinjoro Tupmano kun granda intereso.

“Brilaj – bonegaj. Kento[12], sinjoro – ĉiu konas Kenton – pomoj, ĉerizoj, lupoloj kaj virinoj. Ĉu glason da vino, sinjoro?”

“Kun granda plezuro”, respondis sinjoro Tupmano.

La fremdulo verŝis kaj malverŝis.

“Mi tre ŝatus partopreni,” diris sinjoro Tupmano, revenante al la temo de la balo, “tre ŝatus”.

“Biletoj ĉe la baro, sinjoro”, enmetis la kelnero, “po duongineo[13], sinjoro”.

Sinjoro Tupmano denove esprimis seriozan deziron ĉeesti la festenon, sed vidinte neniun respondon en la malhelaj okuloj de sinjoro Snodgraso, nek en la distrita rigardo de sinjoro Pikviko, li sin donis kun granda intereso al la portvino kaj deserto, kiuj estis ĵus surtabligitaj. La kelnero foriris, kaj la societo estis lasita por ĝui la komfortajn du horojn postvespermanĝajn.

“Pardonpete, sinjoro”, diris la fremdulo, “botelo stagnas – ĉirkaŭpasigu ĝin – vojo de la suno – tra la butontruo – neniom da postlasaĵo”, kaj li malplenigis sian glason, kiun li plenigis antaŭ proksimume du minutoj, kaj enverŝis alian, kun mieno de homo kutimiĝinta pri ĝi.

La vino estis pasigita, kaj nova provizo estis mendita. La vizitanto parolis, la pikvikanoj aŭskultis. Sinjoro Tupmano ĉiumomente pli emis partopreni la balon. La vizaĝo de sinjoro Pikviko ardis je mieno de universala filantropio, kaj sinjoro Vinklo kaj sinjoro Snodgraso profunde endormiĝis.

“Oni komencas tie supre”, diris la fremdulo, “aŭdas la socion – violonoj agordiĝas – nun la harpo – jen komencate”.

La diversaj sonoj, kiuj trovis por si vojon malsupren anoncis la komenciĝon de la unua kvadrilo.

“Kiom mi ŝatus partopreni”, diris sinjoro Tupmano, denove.

“Ankaŭ mi”, diris la fremdulo, “damninda valizaro – pezaj pramoj – nenio vestinda – strange, ĉu ne?”

Nu, ĝenerala bonvolemo estis unu el la ĉefaj karakterizoj de la Pikvika teorio, kaj neniu pli rimarkindis pro la fervora maniero akcepti tian noblan principon ol sinjoro Tresio Tupmano. La nombro de la ekzemploj, registritaj en la protokoloj de la societo, kiam tiu bonegulo direktis ricevontojn de bonfarado al la domoj de aliaj anoj por uzitaj vestaĵoj aŭ monhelpo, estis preskaŭ nekredebla.

“Mi plezure pruntedonus al vi indan vestaĵon tiucele”, diris sinjoro Tresio Tupmano, “sed vi estas iom svelta, kaj mi estas…”

“Iom dika – maturiĝinta Bakĥo – tranĉis la foliojn – desurbareliĝis, kaj preferis krudan lanaĵon, ĉu ne? – ne

duoble distilita, sed duoble misstilita – ha! ha! Pasigu la vinon”.

Ĉu sinjoro Tupmano iom indignis pri la bruska tono, laŭ kiu li estis petita pasigi la vinon, kiun la fremdulo tiel rapide forigis; aŭ ĉu li tre prave skandaliĝis ĉar la influa ano de la Klubo Pikvika estis hontinde komparita al debareliĝinta Bakĥo, estas fakto ankoraŭ ne tute certigita. Li pasigis la vinon, tusis dufoje, kaj tre severe rigardis dum kelkaj sekundoj la fremdulon, sed ĉar tiu individuo tamen ŝajnis tute sinrega kaj tute trankvila sub la bora rigardo, li iom post iom malstreĉiĝis kaj revenis al la temo de la balo.

“Mi estis dironta, sinjoro”, li diris, “ke kvankam miaj vestaĵoj estas tro grandaj, la kompleto de mia amiko sinjoro Vinklo eble estus laŭ via mezuro”.

La fremdulo mezuris sinjoron Vinklo per sia okulo, kaj tiu organo briletis kontente, kiam li diris:

“Tute laŭ la mezuro”.

Sinjoro Tupmano ĉirkaŭrigardis. La vino, kiu jam dormige influis sinjoron Snodgraso kaj sinjoron Vinklo, ŝteliĝis en la sentumojn de sinjoro Pikviko. Tiu sinjoro iom post iom trapasis la diversajn etapojn, kiuj antaŭas la letargion postvespermanĝan kaj ties sekvojn. Li jam spertis la kutimajn transirojn de la alta festenemo ĝis la profundoj de la mizero, kaj el la profundoj de la mizero ĝis la alta festenemo. Kiel gaslanterno sur la strato, kun vento en la tubo, li vidigis momente nenaturan brilon; poste malaltiĝis tiom, kiom apenaŭ videblis: post mallonga paŭzo li ekflamis denove por momente lumigi, poste flagris per necerta ŝanceliĝa speco de lumo, poste komplete estingiĝis. Lia kapo kliniĝis alsine; kaj senĉesa ronkado kun okaza parta

singulto estis la solaj aŭdeblaj indikoj pri la ĉeesto de la grandiozulo.

La tento ĉeesti la balon kaj formi siajn unuajn impresojn pri la belo de la Kentaj junulinoj, forte posedis sinjoron Tupmano. La tento kunpreni kun si la fremdulon simile fortis. Li tute ne konis la lokon kaj ties loĝantojn, kaj la fremdulo ŝajnis posedi tiel grandan konon pri ambaŭ kiel se li loĝus tie ekde sia infanaĝo. Sinjoro Vinklo dormis, kaj sinjoro Tupmano sufiĉe spertis pri tiaj aferoj por scii, ke tuj post la vekiĝo li, laŭ la kutima progreso de la naturo, ruliĝos peze al sia lito.

“Plenigu la glason, kaj pasigu la vinon”, diris la nelacigebla gasto.

Sinjoro Tupmano faris laŭpete, kaj la aldonita stimulo de tiu lasta glaso determinis lian intencon.

“La dormoĉambro de Vinklo estas interne de la mia”, diris sinjoro Tupmano, “mi ne povus komprenigi al li, kion mi volas, se mi vekus lin nun, sed mi scias, ke li havas frakon, en unu vojaĝsako, kaj se vi eble vestus ĝin al la balo, kaj demetus ĝin post nia reveno, mi povus remeti ĝin, tute ne ĝeninte lin pri la afero”.

“Bonege”, diris la fremdulo, “brila plano – damne stranga situacio – dek kvar frakoj en la pakskatoloj kaj devigita vesti alies – tre bona spritaĵo tiu – tre”.

“Ni devas aĉeti niajn biletojn”, diris sinjoro Tupmano.

“Ne valoras duonigi gineon”, diris la fremdulo, “ni vetu pri kiu pagos por ambaŭ – mi nomas, vi flugigas la moneron – unuafoje – damo – damo – sorĉa damo”, kaj surplankiĝis la suvereno, kun la Drako[14] (ĝentile nomita damo) supre.

Sinjoro Tupmano sonorigis, aĉetis la biletojn kaj mendis dormoĉambrajn kandelingojn. Post plua kvaronhoro la fremdulo estis komplete vestita en kostumo de sinjoro Natanielo Vinklo.

“Tio estas nova frako”, diris sinjoro Tupmano, dum la fremdulo rigardis sin tre kontente en longa spegulo, “la unua tajlita kun niaj klubaj butonoj”, kaj li atentigis sian kunulon pri la granda orumita butono, kiu montris buston de sinjoro Pikviko meze, kaj la literoj K.P. ambaŭflanke.

“K.P.”, diris la fremdulo, “stranga elmetaĵo – similaĵo de l’ oldulo kaj K.P. – Kio estas K.P. – Kurioza Pelerino, ĉu?”

Sinjoro Tupmano, kun fortiĝanta indigniĝo kaj granda graveco, klarigis la mistikan blazonon.

“Iom mallonga ĉe la talio, ĉu ne?” diris la fremdulo, tordiĝante por ekvidi en la spegulo la taliajn butonojn, kiuj estis duonsupre sur la dorso. “Kvazaŭ jako de poŝtisto – strangaj jakoj tiuj – tajlataj laŭkontrakte – sen mezurado – misteraj disdonoj de la Sorto – ĉiuj mallonguloj ricevas jakojn longajn – ĉiuj longuloj mallongajn”.

Tiel daŭrigante la nova kunulo de sinjoro Tupmano ĝustigis sian vestaĵon, aŭ prefere la vestaĵon de sinjoro Vinklo, kaj akompanate de sinjoro Tupmano supreniris la ŝtuparon kondukantan al la balĉambro.

“Viajn nomojn, sinjoro?” diris la pordisto.

Sinjoro Tresio Tupmano ĝuste ekpaŝis antaŭen por sciigi siajn titolojn, kiam la fremdulo tion malhelpis.

“Tute sen nomoj”, kaj poste li flustris al sinjoro Tupmano, “nomoj ne konvenas – ne konataj – tre bonaj nomoj siaspece, sed ne grandiozaj – bonegaj nomoj por malgranda festo, sed

neniel impresas ĉe publikaj kunvenoj – inkognite taŭgas – Sinjoroj el Londono – distingitaj alilandanoj – io ajn”.

La pordo estis ĵete malfermita, kaj sinjoro Tresio Tupmano kaj la fremdulo eniris la balĉambron.

Tiu estis ĉambro longa kun karmezine kovritaj benkoj kaj vaksaj kandeloj en vitraj lustroj. La muzikistoj estis sekure enkarcerigitaj en alte lokita nestejo, kaj kvadrilojn sisteme trapaŝis du-tri gedancantaroj. Du kartotabloj estis okupitaj en la apuda kartluda ĉambro, kaj du paroj da maljunulinoj kaj ekvivalenta nombro da grasaj sinjoroj vistis ĉe ili.

La kvadrilo finiĝis, la dancintoj promenis tra la ĉambro, kaj sinjoro Tupmano kaj lia kunulo starigis sin en angulo por observi la ĉeestantojn.

“Atendu momenton”, diris la fremdulo, “gajo baldaŭ – korifeoj ankoraŭ ne venis – stanga loko – dokejestroj altrangaj ne konas dokejestrojn malpli altrangajn – dokejestroj malpli altrangaj ne konas etnobelaron – etnobelaro ne konas komercistojn – komisiito neniun konas”.

“Kiu estas tiu knabeto kun helaj haroj kaj rozkoloraj okuloj, en maskobala kostumo?” demandis sinjoro Tupmano.

“Ĉit, mi petas – rozkoloraj okuloj – maskobala kostumo – knabeto – galimatio – standardisto de l’ 97a infanteria regimento – honorinda Vilmoto Galinago – grandioza familio – Galinagoj – tre”.

“Kavaliro Tomaso Klubulo, kavaliredzino Klubulo kaj la fraŭlinoj Klubulo!” kriis la pordisto per voĉo [stentora].

Grandan sensacion tra la ĉambro kaŭzis la enveno de la alta sinjoro en blua frako kaj helaj butonoj, sinjorinego en blua

satenaĵo, kaj du junulinoj similampleksaj en laŭmodaj roboj samkoloraj.

“Komisiito – ĉefo de la Dokejo – grandiozulo – rimarkinde grandioza ulo”, flustris la fremdulo en l’ orelon de sinjoro Tupmano, dum la bonfara komitato gvidis kavaliron Tomaso Klubulo al la ĉefloko en la ĉambro. La honorinda Vilmoto Galinago kaj aliaj distingindaj sinjoroj alpremiĝis por omaĝi al la fraŭlinoj Klubulo, kaj kavaliro Tomaso Klubulo staris rektege kaj majeste rigardis trans sian nigran koltukon al la ĉeestanta societo.

“Sinjoro Smitio, sinjorino Smitio kaj la fraŭlinoj Smitio”, estis la posta anonco.

“Kio estas sinjoro Smitio?” demandis sinjoro Tresio Tupmano.

“Io en la dokejo”, respondis la fremdulo.

Sinjoro Smitio kliniĝis respekteme antaŭ kavaliro Tomaso Klubulo, kaj kavaliro Tomaso Klubulo agnoskis la saluton per konscia degno. Kavaliredzino Klubulo teleskope rigardis sinjorinon Smitio kaj la familion per sia lorneto, kaj sinjorino Smitio siavice rigardis sinjorinon Iu-alia, kies edzo tute ne estis en la Dokejo.

“Kolonelo Buldero, koloneledzino Buldero kaj fraŭlino Buldero”, estis la postaj alvenintoj.

“Garnizonestro”, diris la fremdulo, responde al demanda rigardo de sinjoro Tupmano.

Fraŭlinon Buldero varme salutis la fraŭlinoj Klubulo, la saluto inter koloneledzino Buldero kaj kavaliredzino Klubulo estis kiel eble plej amikeca, kolonelo Buldero kaj kavaliro Tomaso Klubulo interŝanĝis flartabakon kaj aspekte tre similis paron

da Aleksandroj Selkirkoj[15] — “De l’ vidaĵ’ ili estas monarkoj”.

Dum la loka aristokratio — Bulderoj, Klubuloj kaj Galinagoj — tiel konservis sian dignon ĉe la supera ekstremo de la ĉambro, la aliaj sociaj klasoj imitis ties ekzemplon ĉe aliaj ĝiaj partoj. La malpli aristokrataj oficiroj de la 97a regimento dediĉis sin al la familioj de la malpli gravaj funkciuloj de la dokejo. La advokatedzinoj kaj la edzino de la vinkomercisto ĉefis en alia rango (la edzino de l’ bierfaranto rajtis viziti la Bulderojn), kaj sinjorino Tomlinsono, la poŝtestrino, ŝajnis laŭ komuna interkonsento ĉefo de la komerca partio.

Unu el la plej popularaj personoj en sia propra rondo estis eta grasa viro kun ringo da hirtaj haroj ĉirkaŭ la kapo kaj ampleksa kalva ebenaĵo supre — doktoro Ŝovulo, ĥirurgo de la 97a. La doktoro interŝanĝis flartabakon kun ĉiuj, babilis kun ĉiuj, ridis, dancis, inventis ŝercojn, ludis viston, faris ĉion kaj troviĝis ĉie. Al tiuj okupiĝoj, kvankam multnombraj, la eta doktoro aldonis okupiĝon pli gravan ol la ceteraj — li nelacigeble direktis la plej seninterrompan kaj dediĉitan atenton al maljuna vidvineto, kies riĉa kostumo kaj amaso da ornamaĵo deklaris ŝin plej dezirinda aldonaĵo al limigitaj enspezoj.

Al la doktoro kaj al la vidvino la okuloj de sinjoro Tupmano kaj de lia kunulo fiksiĝis dum kelka tempo, kaj la fremdulo ekparolis:

“Multe da mono – oldulino – pufa doktoro – ideo ne malbona – ĝuiga plezuro”, sonis la nekompreneblaj frazoj, kiuj eliris tra liaj lipoj. Sinjoro Tupmano scivole rigardis lian vizaĝon.

“Mi dancos kun la vidvino”, diris la fremdulo.

“Kiu ŝi estas?” demandis sinjoro Tupmano.

“Ne scias – neniam vidis ŝin dum la vivo – anstataŭi la doktoron – ek al”.

Kaj la fremdulo tuj transiris la ĉambron kaj, apogante sin al kamenbreto, komencis rigardadi per mieno de respektema kaj melankolia admiro al la grasa vizaĝo de la oldulino. Sinjoro Tupmano spektis, mute mirigite. La fremdulo progresis rapide; la eta doktoro dancis kun alia damo; la vidvino faligis sian ventumilon, la fremdulo levis kaj prezentis ĝin, — rideto — riverenco — dama kliniĝo — kelkaj vortoj interparolaj. La fremdulo senhezite aliris kaj revenis kun la ceremoniestro, eta prezenta pantomimo, kaj la fremdulo kun sinjorino Buĝero prenis lokon en kvadrilo.

La surprizon de sinjoro Tupmano pro tiu malsubtila konduto, kvankam grandan, senmezure superis la mirego de la doktoro. La fremdulo estis juna, kaj la vidvino flatiĝis. La atenton de la doktoro la vidvino malatentis, kaj la indigniĝo de la doktoro estis ignorata de lia senperturba rivalo. Doktoro Ŝovulo estis senpovigita. Ke li, doktoro Ŝovulo de la 97a, estu tuj estingita de viro, kiun neniu vidis pli frue, kaj kiun eĉ nun neniu konis! Doktoro Ŝovulo, doktoro Ŝovulo de la 97a rifuzita! Neeble! Tio ne povus esti! Jes, tiel estis, jen ili. Kio! Prezentas sian amikon! Ĉu li kredu la okulojn! Li rigardis denove, kaj devis dolore agnoski la verecon de siaj vidiloj, sinjorino Buĝero dancas kun sinjoro Tresio Tupmano, ne estis erarebleco. Jen antaŭ li la vidvino, korpe saltanta, ie-tie, kun nekutima vigleco, kaj sinjoro Tresio Tupmano ĉirkaŭhopanta, kun vizaĝo esprimanta la plej koncentritan solenecon, dancanta (kiel sufiĉe multaj dancas) kvazaŭ kvadrilo estus nenio amuza sed severa doloro al la sentoj, kies renkontiĝo postulas sencedan firmecon de la animo.

Silente kaj pacience la doktoro toleris ĉion ĉi, kaj ĉiujn transdonojn de neguso, kaj serĉadon de glasoj, kaj sinpafadon por biskvitoj, kaj flirtadon, kiuj sekvis; sed

kelkajn sekundojn post kiam la fremdulo malaperis por konduki sinjorinon Buĝero al ŝia veturilo, li rapide sin pafis el la ĉambro kun efervesko de ĉiu ero de sia subpremita indigno, el ĉiuj partoj de sia vizaĝo, en pasia ŝvitado.

La fremdulo estis revenanta, kaj apud li estis sinjoro Tupmano. Li parolis mallaŭte kaj ridis. La eta doktoro ardis senvivigi lin. Li ekzaltis. Li triumfis.

“Sinjoro!” diris la doktoro per timiga voĉo, elprenante karteton kaj retiriĝante en angulon de la koridoro, “mia nomo estas Ŝovulo, doktoro Ŝovulo, sinjoro, el la 97a regimento, kazerno Ĉathama, jen mia karto, sinjoro, mia karto”. Li volis aldoni pli, sed lia indigno sufokis lin.

“Ha!” respondis la fremdulo senperturbe. “Ŝovulo – kore dankas – tre ĝentile – aktuale ne malsana, Ŝovulo – sed kiam jes – mi frapos ĉe via pordo”.

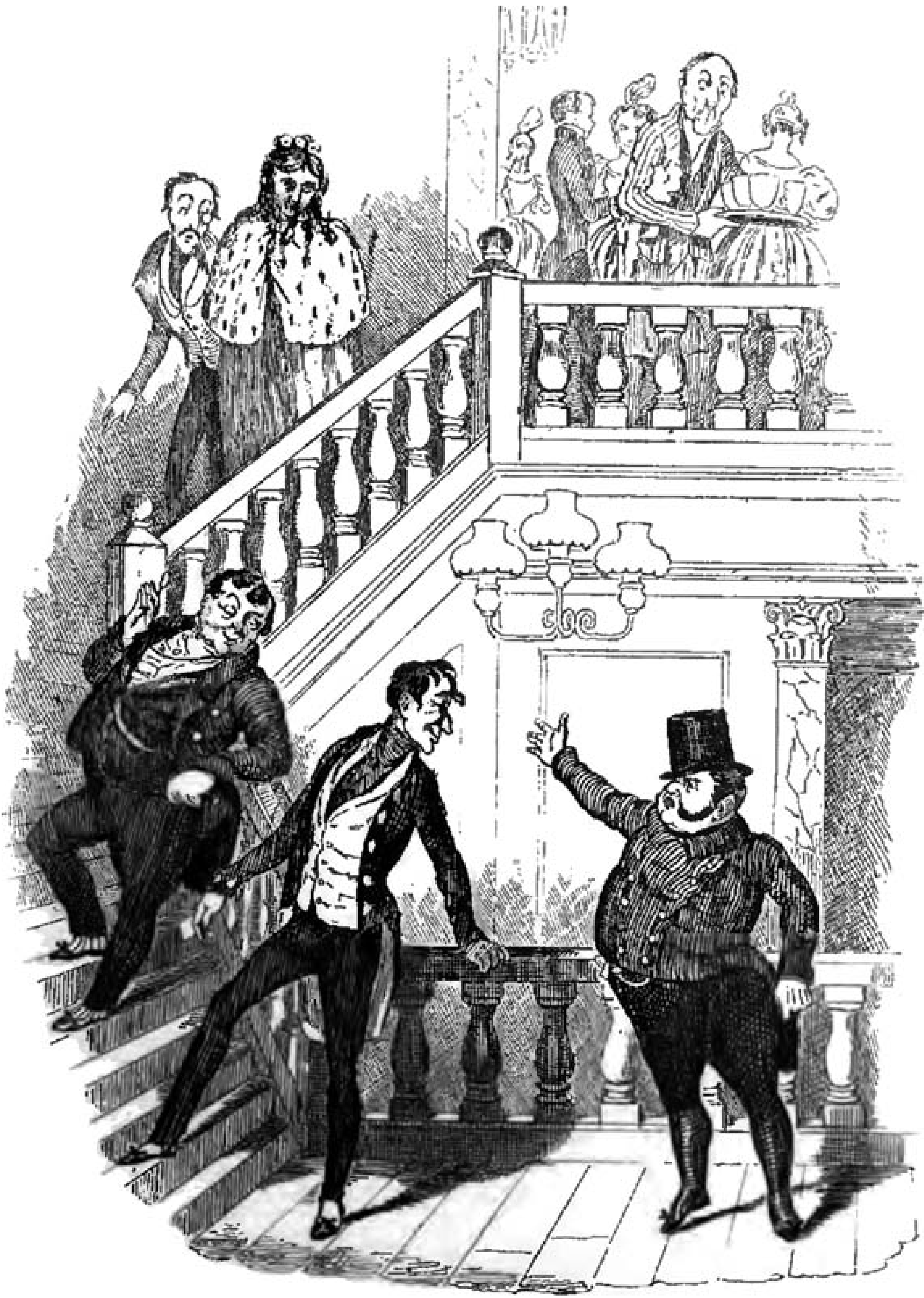
“Vi — vi estas evitulo, sinjoro!” anhelis la furioza doktoro. — “Poltrona… kovarda… mensogulo… ia… ia… ĉu nenio persvados vin doni al mi vian karton, sinjoro?”

“Ha, mi komprenas”, diris la fremdulo, duone flanken, “neguso tro fortas ĉi tie – malavara trinkejestro – tre malsaĝe – tre – limonado preferindas – varmegaj ĉambroj – maljunaj sinjoroj – suferos pro tio matene – kruele – kruele”, kaj li pluiris kelkajn paŝojn.

“Vi loĝas en tiu ĉi domo, sinjoro”, diris la indigna etulo, “vi estas nun ebria, sinjoro, sed vi aŭdos pri mi matene, sinjoro. Mi eltrovos vin, sinjoro, mi eltrovos vin”.

“Prefere trovi min el ol trovi min en”, respondis la senperturba fremdulo.

Doktoro Ŝovulo aspektis nedireble feroca, dum li fiksis surkapen sian ĉapelon per indigna frapo, kaj la fremdulo kun sinjoro Tupmano supreniris al la dormoĉambro de tiu lasta por remeti la pruntitan plumaron de la senkonscia Vinklo.

Tiu sinjoro profunde dormis, la remetado baldaŭ plenumiĝis. La fremdulo estis ekstreme gaja, kaj sinjoro Tupmano, estante sufiĉe konfuzita pro vino, neguso[16], lumoj kaj damoj, taksis la tutan aferon kiel frandindan spritaĵon. Lia nova amiko foriris, kaj spertinte iomete da malfacilo por trovi la truon de sia noktoĉapo origine intencita por akcepto de lia kapo, kaj fine renversinte sian kandelingon dum la luktado por surmeti ĝin, sinjoro Tresio Tupmano sukcesis enlitiĝi per serio da komplikaj manovroj, kaj baldaŭ poste endormiĝis.

La sepa horo apenaŭ ĉesis sonori je la posta mateno kiam la ampleksa menso de sinjoro Pikviko vekiĝis el la senkonscia stato, en kiun plonĝis ĝin la dormo, pro laŭta frapado sur lia ĉambra pordo.

“Kiu estas?” diris sinjoro Pikviko, abrupte sidiĝante.

“Ciristo, sinjoro”.

“Kion vi volas?”

“Bonvolu, sinjoro, ĉu vi povas diri, kiu sinjoro en via partio portas helbluan frakon kun orumita butono sur kiu legiĝas K.P.?”

“Ĝi estas fordonita por brosado”, pensis sinjoro Pikviko, “kaj la homo forgesis al kiu ĝi apartenas”.

“Sinjoro Vinklo”, li diris, “dua najbara ĉambro, dekstre”.

“Dankon, sinjoro”, diris la ciristo kaj foriris.

“Kio estas?” kriis sinjoro Tupmano, kiam laŭta frapado sur lia pordo vekis lin el lia senkonscia ripozo.

“Ĉu mi povas paroli al sinjoro Vinklo, sinjoro?” respondis la ciristo de ekstere.

“Vinklo! Vinklo!” kriis sinjoro Tupmano, vokante al la interna ĉambro.

“Kio?” respondis mallaŭta voĉo el sub la littolaĵo.

“Oni volas vin… iu ĉe la pordo…” — kaj streĉinte sin por prononci tiom, sinjoro Tresio Tupmano ĉirkaŭturniĝis kaj denove endormiĝis profunde.

“Volas!” diris sinjoro Vinklo, haste saltinte el la lito kaj surmetante kelkajn pecojn da vestaĵo: “volas! Tiom distance de la ĉefurbo… Kiu entute povas voli min?”

“Sinjoro en la kafoĉambro, sinjoro”, respondis la ciristo, kiam sinjoro Vinklo malfermis la pordon kaj frontis lin, “la sinjoro diras, ke li retenos vin nur nelonge, sinjoro, sed li ne povas akcepti rifuzon”.

“Tre strange!” diris sinjoro Vinklo, “mi tuj subeniros”.

Li rapide volvis sin en vojaĝŝalo kaj tualeta robo kaj iris suben. Maljunulino kaj paro da kelneroj purigadis la kafoĉambron, kaj oficiro en neformala uniformo elrigardis tra la fenestro. Li turnis sin kiam sinjoro Vinklo envenis, kaj rigide kapsalutis. Ordoninte ke la servistoj foriru, kaj tre zorge ferminte la pordon, li diris:

“Sinjoro Vinklo, supozeble, ĉu?”

“Mia nomo ja estas Vinklo, sinjoro”.

“Vi ne surpriziĝos, sinjoro, kiam mi informas vin, ke mi venis hodiaŭ matene kompleze al mia amiko, doktoro Ŝovulo de la 97a regimento”.

“Ĉu doktoro Ŝovulo?” diris sinjoro Vinklo.

“Doktoro Ŝovulo. Li petis min esprimi lian opinion, ke via konduto pasintvespere estis tia, kian neniu sinjoro povus toleri, kaj (li aldonis) kian neniu sinjoro uzus rilate alian”.

La mirego de sinjoro Vinklo estis tro reala, kaj tro evidenta, por eviti la observadon de la amiko de doktoro Ŝovulo, sekve li daŭrigis:

“Mia amiko, doktoro Ŝovulo, petis min aldoni, ke li firme konvinkiĝis, ke vi estis ebria dum parto de la vespero, kaj eble ne konsciis pri la amplekso de la ofendo, kiun vi kulpis. Li komisiis min diri, ke se tion vi pretendus kiel senkulpigon de via konduto, li konsentus akcepti skribitan pardonpeton skribotan de vi laŭ mia diktado”.

“Ĉu skribitan pardonpeton!” ripetis sinjoro Vinklo, per la plejeble emfaza tono de mirego.

“Kompreneble vi scias la alternativon”, respondis la vizitanto, senperturbe.

“Ĉu tiu ĉi mesaĝo estis donita al vi laŭnome?” demandis sinjoro Vinklo, kies intelekto estis senespere konfuzita pro tiu eksterordinara konversacio.

“Mi mem ne ĉeestis”, respondis la vizitanto, “kaj sekve de via firma rifuzo transdoni vian nomkarton al doktoro Ŝovulo, tiu sinjoro petis min identigi la portinton de tre nekutima frako — helblua frako kun orumita butono montranta buston kaj la literojn K.P.”

Sinjoro Vinklo vere ŝanceliĝis pro miro, kiam li aŭdis sian propran kostumon tiel precize priskribita. La amiko de doktoro Ŝovulo daŭrigis:

“Pro la enketo, kiun mi entreprenis ĵus ĉe la baro mi konvinkiĝis, ke la posedanto de la dirita frako alvenis ĉi tien kun tri sinjoroj hieraŭ posttagmeze. Mi tuj sendis serviston al la sinjoro priskribita kiel la ĉefo de la partio, kaj li tuj referencis min al vi”.

Se la ĉefturo de la kastelo Roĉestera subite formarŝus de sia fundamento kaj starigus sin antaŭ la fenestro de la kafoĉambro, la surprizo de sinjoro Vinklo estus bagatela kompare kun la profunda mirego kun kiu li aŭdis tiun alparolon. Lia unua impreso estis, ke lia frako estis ŝtelita.

“Ĉu vi permesos, ke mi detenu vin momente?” li diris.

“Certe”, respondis la nebonvena vizitanto.

Sinjoro Vinklo kuris haste supren, kaj per trema mano malfermis la valizon. Troviĝis la frako en sia kutima loko, sed ĝi montris proksime inspektate, evidentajn signojn de antaŭnokta portado.

“Devas esti vera”, diris sinjoro Vinklo, lasante fali el siaj manoj la frakon. “Mi trinkis tro da vino post la vespermanĝo, kaj tre svage memoras promenadon tra la stratoj kaj cigarfumadon poste. La fakto estas, ke mi tre ebriiĝis… Mi verŝajne vestis mian frakon… iris ien… kaj ofendis iun… mi tion ne plu dubas, kaj tiu ĉi mesaĝo estas la terura sekvo”.

Dirinte tion, sinjoro Vinklo retroiris direkte al la kafoĉambro, morne kaj timige decidinte akcepti la defion de la militema doktoro Ŝovulo kaj toleri la plejeble malbonajn sekvojn, kiuj eble okazus.

Al tiu decido instigis sinjoron Vinklo diversaj motivoj; el kiuj la ĉefa estis lia reputacio en la klubo. Oni ĉiam estimis lin kiel altan aŭtoritaton rilate al ĉiuj aferoj distraj kaj manlertaj, ĉu atakaj, defendaj aŭ neŭtralaj, kaj se, je tiu ĉi tutunua

okazo de proviĝo, li forkaŭrus de la pruvo sub l' okulo de sia ĉefo, liaj famo kaj reputacio estus por ĉiam perditaj. Cetere, li memoris aŭdi oftan supozon ĉe la inicitoj tiurilate, ke laŭ subkomprenita aranĝo inter la sekundantoj la pistoloj malofte estis ŝarĝitaj je kugloj, kaj krome li pripensis, ke se li petus sinjoron Snodgraso roli kiel lia sekundanto kaj bildigus al li la danĝeron ardafraze, tiu sinjoro eble komunikus la informon al sinjoro Pikviko, kiu certe informus senprokraste la lokajn aŭtoritatojn kaj tiel malhelpus la mortigon aŭ vundiĝon de sia kunulo.

Tiaj estis liaj pensoj, kiam li revenis al la kafoĉambro kaj sciigis sian intencon akcepti la defion de la doktoro.

“Ĉu vi prezentos min al amiko por aranĝi la horon kaj lokon de la renkontiĝo?” diris la oficiro.

“Tute ne necesas”, respondis sinjoro Vinklo, “difinu ilin al mi, kaj mi povos varbi la ĉeeston de amiko poste”.

“Ĉu ni diru: je sunsubiro hodiaŭ vespere?” demandis la oficiro laŭ voĉtono malzorga.

“Tre bone”, respondis sinjoro Vinklo, pensante en sia koro, ke estis tre malbone.

“Vi konas Fortikaĵon Pito, ĉu?”

“Jes, mi vidis ĝin hieraŭ”.

“Se vi bonvolos turniĝi sur la kampon, kiu randas la fosaĵon, laŭiros la vojeton maldekstren, tiam vi atingos angulon de la fortikaĵo kaj daŭrigos rekte antaŭen, ĝis vi vidos min, mi antaŭiros vin ĝis soleca loko, kie la afero povos esti aranĝita sen timo pri interrompo”.

“Timo pri interrompo!” pensis sinjoro Vinklo.

“Nenio alia aranĝenda, mi opinias”, diris la oficiro.

“Mi ne konscias pri io alia”, respondis sinjoro Vinklo. “Ĝis revido!”

“Ĝis revido!” kaj la oficiro fajfis gajan arion forirante.

La matenmanĝo tiumatene forpasis peze. Sinjoro Tupmano estis en neniu stato por ellitiĝi post la nekutima diboĉo de la antaŭa vespero; sinjoro Snodgraso ŝajnis regata de poeteca deprimo de l’ animo; kaj eĉ sinjoro Pikviko vidigis nekutiman emon al silento kaj sodakvo. Sinjoro Vinklo avide atendis eblan okazon: tiu ne longe mankis. Sinjoro Snodgraso proponis viziti la kastelon, kaj ĉar sinjoro Vinklo estis la sola partiano, kiu emis promeni, ili eliris kune.

“Snodgraso”, diris sinjoro Vinklo, kiam ili forlasis la publikan vojon, “Snodgraso, kara homo, ĉu mi povas fidi pri via diskreto?” Dirante tion li plej pie kaj malfalse esperis, ke tion li ne povos.

“Mi povas”, respondis sinjoro Snodgraso. “Aŭdu min ĵuri…”

“Ne, ne”, interrompis Vinklo timigita pro la ebleco, ke lia kunulo nekonscie ligos sin ne doni informojn. “Ne ĵuru, ne ĵuru, tio tute ne necesas”.

Sinjoro Snodgraso faligis la manon, kiun li konforme al poezia spirito levis al la nuboj dum la antaŭa aserto, kaj vidigis mienon de atento.

“Mi deziras vian helpon, kara homo, pri afero honora”, diris sinjoro Vinklo.

“Tion vi ricevos”, respondis sinjoro Snodgraso kaptante la manon de sia amiko.

“Kun iu doktoro… Doktoro Ŝovulo de la naŭdek-sepa regimento”, diris sinjoro Vinklo, dezirante plejeble gravigi la aferon, “afero kun oficiro, akompanata de alia oficiro, je sunsubiro hodiaŭ vespere, sur soleca kampo post Fortikaĵo Pito”.

“Mi kunestos”, diris sinjoro Snodgraso.

Li estis surprizita, sed neniel konsternita. Estas eksterordinare, kiom senperturba povas esti en tiaj cirkonstancoj iu ajn, kiu ne estas la ĉefrolanto. Sinjoro Vinklo estis forgesinta tion. Li taksis la sentojn de sia amiko laŭ la propraj.

“La sekvoj eble estos teruraj”, diris sinjoro Vinklo.

“Mi esperas, ke ne”, diris sinjoro Snodgraso.

“La doktoro, mi kredas, estas tre kapabla pafanto”, diris sinjoro Vinklo.

“Plejofte tiaj estas la armeanoj”, komentis sinjoro Snodgraso trankvile, “sed ankaŭ vi estas tia, ĉu ne?”

Sinjoro Vinklo respondis jese kaj konstatante, ke li ne sufiĉe alarmis sian kunulon, li ŝanĝis la starpunkton.

“Snodgraso”, li diris per la voĉo emocie tremanta, “se mi falos, vi trovos en pakaĵo, kiun mi enmanigos al vi, leteron al mia… al mia patro”.

Ankaŭ tiu atako malsukcesis. Sinjoro Snodgraso estis tuŝita, sed li konsentis liveri la leteron tiel servoprete, kvazaŭ li estus oficiala poŝtisto.

“Se mi falos”, diris sinjoro Vinklo, “aŭ se la doktoro falos, vi, mia kara amiko, estos juĝita kiel helpanto antaŭ la faro. Ĉu

mi impliku mian amikon en ekzilon… eble dumvivan!”

Sinjoro Snodgraso je tio iomete kuntiriĝis, sed lia heroeco estis nevenkebla.

“Pro amikeco”, li fervore prononcis, “mi riskus ĉiajn danĝerojn”.

Kiom sinjoro Vinklo malbenis la dediĉitan amikecon de sia amiko, dum ili plu marŝadis silente, unu apud la alia, dum kelkaj minutoj, ĉiu trempita en la propra meditado! La mateno forpasadis, li iĝis senespera.

“Snodgraso”, li diris subite haltante, “nepre ne permesu, ke en tiu ĉi afero mi estu malhelpata… Nepre ne informu la lokajn instancojn… nepre ne akiru la helpon de pluraj pacgardistoj por aresti min aŭ doktoron Ŝovulo de la naŭdek-sepa regimento, aktuale loĝigita en la kazerno Ĉathama, kaj tiel malhelpi tiun ĉi duelon… Mi diras: nepre ne”.

Sinjoro Snodgraso kaptis varme la manon de sia amiko, dum li entuziasme respondis:

“Neniel kaj neniam!”

Tremeto trapasis la korpon de sinjoro Vinklo, kiam forte inundis lin konvinkiĝo, ke li nenion povas esperi pro ektimo de sia amiko, kaj ke lia destino estos fariĝi vivanta celtabulo.

Kiam la stato de la afero estis formale klarigita al sinjoro Snodgraso, kaj ujo kun paro da pistoloj duelaj, kun kontentiga stoko da pulvoro, kugloj kaj prajmoj, estis luita de fabrikanto en Roĉestero, la du amikoj reiris al sia hotelo, kie sinjoro Vinklo meditu pri la venonta lukto, kaj sinjoro Snodgraso aranĝu la batalarmilojn kaj ordigu ilin por tuja utiligo.

La vespero estis malhela kaj peza, kiam ili denove eliris al sia nekonvena komisio. Sinjoro Vinklo estis volvita en mantelego por eviti observadon, kaj sinjoro Snodgraso portis sub sia mantelo la detruajn instrumentojn.

“Ĉu vi havas ĉion?” diris sinjoro Vinklo per maltrankvila voĉo.

“Ĉion”, respondis sinjoro Snodgraso, “sufiĉe da municio, se hazarde la pafoj ne trafos. En la ujo estas kvaronfunto da pulvoro, kaj en mia poŝo estas du ĵurnaloj por la ŝargadoj”.

Tio estis ekzemploj de amikeco pro kiuj ajna homo atendeble sentu fortan dankemon. Oni devas supozi, ke la dankemo de sinjoro Vinklo estis tro forta por esprimiĝi, ĉar li diris nenion, sed daŭre marŝadis… iom malhaste.

“Ni bonege akuratas”, diris sinjoro Snodgraso, dum ili transgrimpis la barilon de la unua kampo, “la suno ĝuste subeniras”.

Sinjoro Vinklo rigardis al la subiranta globo, kaj dolore pripensis la probablecon, ke li mem “subeniros” post nelonge.

“Jen la oficiro”, ekkriis sinjoro Vinklo post kelkminuta promenado.

“Kie?” demandis sinjoro Snodgraso.

“Tie… la sinjoro en la blua mantelo”.

Sinjoro Snodgraso rigardis en la direkto indikita de l’ montrofingro de sia amiko kaj rimarkis figuron, dense volvitan, laŭ la priskribo. La oficiro vidigis, ke li konscias pri ilia ĉeesto, per eta mangesto, kaj la du amikoj sekvis lin iom poste, kiam li formarŝis.

La vespero ĉiumomente pli malheliĝis, kaj melankolia vento bruetis tra la senhomaj kampoj, kvazaŭ malproksima giganto fajfanta al sia domhundo. La malĝojo de la sceno sombre efikis la sentojn de sinjoro Vinklo. Li tikegis, kiam ili preteriris la tranĉeangulon, kiu aspektis kvazaŭ kolosa tombo.

La oficiro subite forturniĝis de la vojeto kaj, transgrimpinte palisaron kaj heĝon, eniris izolecan kampon. Du sinjoroj tie atendis; unu estis grasa sinjoreto kun nigraj haroj, kaj la alia — korpulentulo en pasamenta surtuto — sidis perfekte trankvilanime sur faldseĝo.

“La alia partoprenanto, kaj ĥirurgo, supozeble”, diris sinjoro Snodgraso. “Glutu guton da brando”.

Sinjoro Vinklo kaptis la vimenbotelon, proponitan de la amiko, kaj ensorbis longan gluton el la stimula trinkaĵo.

“Mia amiko, sinjoro, sinjoro Snodgraso”, diris sinjoro Vinklo, kiam la oficiro proksimiĝis. La amiko de doktoro Ŝovulo riverencis kaj aperigis ujon similan al tiu portata de sinjoro Snodgraso.

“Nenio pli direndas, sinjoro, laŭ mia opinio”, li malvarme komentis, malfermante la ujon, “pardonpeto estas firme rifuzita”.

“Nenio, sinjoro”, diris sinjoro Snodgraso, kiu mem komencis senti sin iom ĝenata.

“Ĉu vi volas marŝi antaŭen?” diris la oficiro.

“Volonte”, respondis sinjoro Snodgraso. La tereno estis mezurita, kaj la preparlaboroj estis plenumitaj.

“Vi trovos ĉi tiujn pli bonaj ol viaj propraj”, diris la kontraŭula sekundanto, enmanigante siajn pistolojn. “Vi vidis min ŝargi ilin. Ĉu vi kontraŭas ties uzadon?”

“Nepre ne”, respondis sinjoro Snodgraso.

Tiu propono liberigis lin de konsiderinda embarasiĝo, ĉar liaj antaŭaj konceptoj pri pistolŝargado estis iom svagaj kaj nedifinitaj.

“Do ni rajtas loki niajn virojn, mi opinias”, daŭrigis la oficiro tiel indiferente, kvazaŭ la ĉefrolantoj estus ŝakpecoj, kaj la sekundantoj estus ludantoj.

“Mi opinias, ke jes”, respondis sinjoro Snodgraso, kiu konsentus pri ajna propono, tial ke li sciis nenion pri tia afero. La oficiro transiris al doktoro Ŝovulo, kaj sinjoro Snodgraso aliris sinjoron Vinklo.

“Ĉio estas preta”, li diris, proponante la pistolon. “Donu al mi vian mantelon”.

“Vi havas la pakaĵon, kara homo”, diris la kompatinda Vinklo.

“En ordo”, diris sinjoro Snodgraso. “Staru firme kaj vundu lin”.

Venis en la kapon de sinjoro Vinklo, ke tio tre similis la konsilon, kiun donas la apudstarantoj al la plej eta knabo en strata interbatiĝo, nome: “Ataku kaj venku” — admirinda rekomendo, se oni entute scius, kiel tion plenumi. Li demetis sian mantelon, tamen, senparole — ĝi ĉiam postulis longan malligadon, tiu mantelo — kaj akceptis la pistolon. La sekundantoj retiriĝis, la sinjoro sur la faldseĝo faris same, kaj la batalontoj proksimiĝis unu al la alia.

Sinjoro Vinklo ĉiam estis elstare homameca. Konjekteble ĝuste lia maldeziro intence fari domaĝon al homfrato kaŭzis, ke li fermis siajn okulojn, kiam li atingis la fatalan lokon; kaj ke la fermiteco de liaj okuloj malhelpis al li observi la tre eksterordinaran kaj neklarigeblan sintenon de doktoro Ŝovulo. Tiu sinjoro tikegis, gapis, retiriĝis, frotis siajn okulojn, denove gapis kaj fine kriis:

“Ĉesu, ĉesu!”

“Kion signifas tio?” diris doktoro Ŝovulo, kiam lia amiko kaj sinjoro Snodgraso alkuris. “Ne estas tiu viro”.

“Ĉu ne tiu viro?” diris la sekundanto de doktoro Ŝovulo.

“Ĉu ne tiu viro?” diris sinjoro Snodgraso.

“Ne tiu viro!” diris la sinjoro kun la faldseĝo en la mano.

“Nepre ne”, respondis la eta doktoro. “Tiu ne estas la persono, kiu ofendis min hieraŭa nokte”.

“Tre eksterordinare!” kriis la oficiro.

“Tre”, diris la sinjoro kun la faldseĝo. “Restas la demando, ĉu tiu sinjoro, estante sur la tereno, ne estu konsiderata, principe, kiel la individuo ofendinta nian amikon, doktoron Ŝovulo, hieraŭ nokte, ĉu li aŭ ne li estas fakte la sama individuo”, kaj eliginte tiun sugeston, laŭ mieno tre saĝa kaj mistera, la viro kun la faldseĝo ensnufis amason da flartabako, kaj profunde ĉirkaŭrigardis kun la mieno de aŭtoritato pri tiaj aferoj.

Jam sinjoro Vinklo malfermis siajn okulojn kaj ankaŭ siajn orelojn, kiam li aŭdis sian kontraŭulon voki por ĉesigo de la batalo, kaj rimarkinte per ties posta parolado, ke troviĝas sendube iu eraro en la afero, li tuj antaŭvidis la pli favoran

reputacion, kiun li neeviteble akirus kaŝante la veran motivon de sia defiakcepto; sekve li paŝis brave antaŭen kaj diris:

“Mi ne estas tiu viro. Mi tion scias”.

“Do tio”, diris la viro kun la faldseĝo, “estas ofendo al doktoro Ŝovulo, kaj sufiĉa kialo por tuja daŭrigo”.

“Silentu, mi petas, Pejno”, diris la sekundanto de la doktoro. “Kial vi ne informis min pri tio hodiaŭ matene, sinjoro?”

“Ĝuste tiel… ĝuste tiel”, diris la viro kun la faldseĝo indigne.

“Mi tre petas, ke vi mutiĝu, Pejno”, diris la alia. “Ĉu mi rajtas ripeti mian demandon, sinjoro?”

“Ĉar, sinjoro”, respondis sinjoro Vinklo, kiu jam disponis tempon por pripensi sian respondon, “ĉar, sinjoro, vi priskribis ebrian kaj neĝentlemanan personon, kiu portis frakon, kiun mi havas la honoron ne nur porti, sed ankaŭ inventi kaj proponi ĝin, sinjoro, por la uniformo de la Klubo Pikvika en Londono. La honoron de tiu uniformo mi sentas min devigata defendi, kaj mi sekve, senenkete, akceptis la defion, kiun vi proponis al mi”.

“Mia kara sinjoro”, diris la bonhumora eta doktoro, alvenante kun la etendita mano, “mi honoras vian bravulecon. Permesu al mi diri, sinjoro, ke mi tre admiras vian konduton, kaj ekstreme bedaŭras, ke mi kaŭzis al vi la ĝenon de tiu ĉi renkontiĝo, sencele”.

“Mi petas, ke vi ne priparolu tion, sinjoro”, diris sinjoro Vinklo.

“Mi fieros pri via konateco, sinjoro”, diris la eta doktoro.

“Havigos al mi la plej grandan plezuron konatiĝi kun vi, sinjoro”, respondis sinjoro Vinklo.

La doktoro kaj sinjoro Vinklo manpremis, kaj poste sinjoro Vinklo kaj leŭtenanto Tapeltono (la sekundanto de la doktoro), kaj poste sinjoro Vinklo kaj la viro kun la faldseĝo, kaj fine sinjoro Vinklo kaj sinjoro Snodgraso; tiu lasta sinjoro estis en granda admiro pro la nobla konduto de sia heroa amiko.

“Ŝajnas al mi, ke ni rajtas fermi la kunsidon”, diris leŭtenanto Tapeltono.

“Volonte”, aldonis la doktoro.

“Krom”, intermetis la viro kun la faldseĝo, “krom se sinjoro Vinklo sentas sin ofendita pro la defio; tiuokaze, mi submetas, li rajtas kontentigon”.

Sinjoro Vinklo, tre malegoisme, esprimis sian jam kompletan kontenton.

“Aŭ eble”, diris la viro kun la faldseĝo, “la sekundanto de la sinjoro eble sentos sin ofendita pro kelkaj komentoj ellasitaj de mi en pli frua etapo de tiu ĉi renkontiĝo: se jes, mi tre plezure kontentigos lin senprokraste”.

Sinjoro Snodgraso haste priskribis sin treege dankema pro la bela propono de la lasta parolinto, kiun li rifuzas nur pro sia kompleta kontento pri la tuta okazintaĵo. La du sekundantoj aranĝis la ujojn, kaj la tuta partio forlasis la terenon multe pli vigle ol dum la alveno.

“Ĉu vi longe restos ĉi tie?” demandis doktoro Ŝovulo al sinjoro Vinklo, dum ili kune marŝadis plej amikece.

“Mi opinias, ke ni foriros postmorgaŭ”, estis la respondo.

“Mi esperas, ke mi havos la plezuron renkonti vin kaj vian amikon ĉe mia loĝejo, kaj pasigos kun vi agrablan vesperon, post tiu ĝena miskompreno, — diris la eta doktoro. “Ĉu vi estos liberaj hodiaŭ vespere?”

“Ĉi tie akompanas nin kelkaj amikoj”, respondis sinjoro Vinklo, “kaj mi ne volus forlasi ilin hodiaŭ vespere. Eble vi kaj via amiko aliĝu al ni en la Virbovo?”

“Kun granda plezuro”, diris la eta doktoro, “ĉu la deka horo estos tro malfrua por duonhora vizito?”

“Ho, certe ne”, diris sinjoro Vinklo. “Mi tre ĝoje prezentos vin al miaj amikoj, sinjoro Pikviko kaj sinjoro Tupmano”.

“Tio tre plezurigos min, mi estas certa”, respondis doktoro Ŝovulo, ne suspektante, kiu estas sinjoro Tupmano.

“Vi certe venos, ĉu?” diris sinjoro Snodgraso.

“Ho, nepre”.

Jam ili alvenis la vojon. Koraj adiaŭoj estis interŝanĝitaj, kaj la partio disiĝis. Doktoro Ŝovulo kaj liaj amikoj reiris al la kazerno, kaj sinjoro Vinklo, akompanate de sia amiko sinjoro Snodgraso, reiris al sia hotelo.

Ĉapitro 3

Nova konato. La rakonto de la vagulo. Malagrabla interrompo kaj renkontiĝo malplaĉa

Sinjoro Pikviko estis spertinta iom da maltrankvilo pro la nekutima foresto de siaj du amikoj, kiun ties mistera konduto dum la tuta mateno neniel tendencis malfortiĝi. Kun pli ol ordinara plezuro, sekve, li leviĝis por saluti ilin, kiam ili revenis denove; kaj kun intereso pli ol ordinara li demandis pri la okazintaĵoj ilin disigintaj de lia kunesto. Responde al liaj demandoj tiurilataj, sinjoro Snodgraso estis ĝuste proponanta historian rakonton pri la cirkonstancoj lastatempe priskribitaj, kiam lin subite silentigis konstato, ke ĉeestas ne nur sinjoro Tupmano kaj ilia diliĝenca kunulo hieraŭa, sed ankaŭ alia nekonato simile strangaspekta. Tiu estis viro aspekte zorgtrivita, kies flavpala vizaĝo kaj profunde enfalintaj okuloj estis eĉ pli rimarkindaj ol la naturo kreis ilin, pro la rektaj nigraj haroj pendantaj implikite malorde super duono de lia vizaĝo. Liaj okuloj estis preskaŭ nenature brilaj kaj penetraj; liaj vangostoj estis altaj kaj elstaraj; kaj liaj makzeloj estis tiel longaj kaj malgrasaj, ke observanto supozus, ke li momente entiras la vizaĝkarnon per ia muskola kuntiriĝo, se lia duonaperta buŝo kaj senmova esprimo ne anoncus, ke tio estas lia normala aspekto. Ĉirkaŭ sia kolo li portis verdan ŝalon, kies grandaj ekstremoj dismetiĝis sur lia brusto kaj okaze vidiĝis sub la eluzitaj butontruoj de lia malnova veŝto. Lia supra vestaĵo estis longa nigra surtuto; kaj sube li portis larĝan grizbrunan pantalonon, kaj grandajn botojn rapide kadukiĝantajn.

Al tiu ĉi krudaspekta persono direktiĝis la okuloj de sinjoro Vinklo, kaj al li sinjoro Pikviko gestis per la mano, dirante:

“Jen amiko de nia amiko. Ni trovis hodiaŭ matene, ke nia amiko havas ligon kun la teatro ĉi-loke, kvankam li ne emas,

ke tio ĝenerale koniĝu, kaj tiu ĉi sinjoro estas ano de la sama profesio. Li estis komplezonta nin per eta anekdoto ligita al tio, kiam vi envenis”.

“Multe da anekdoto”, diris la verdfrakita fremdulo hieraŭa, alvenante al sinjoro Vinklo kaj parolante laŭ tono mallaŭta kaj konfidenca. “Stranga homo — plenumas la misulajn rolojn — nebona aktoro — kuriozulo — ĉiajn mizerojn — Malgaja Jemĉjo ni nomas lin interaktore”.

Sinjoro Vinklo kaj sinjoro Snodgraso ĝentile salutis la sinjoron elegante titolitan “Malgaja Jemĉjo”; kaj mendinte brandon kun akvo imite al la ceteraj ĉeestantoj sidiĝis ĉe la tablo.

“Nu, sinjoro”, diris sinjoro Pikviko, “ĉu vi volas komplezi nin per daŭrigo de tio, kion vi estis rakontonta?”

La malgajulo elpoŝigis malpuran papervolvaĵon, kaj turninte sin al sinjoro Snodgraso, kiu ĵus apertis sian notkajeron, diris per voĉo kava perfekte konvena laŭ lia ekstera aspekto:

“Ĉu vi estas la poeto?”

“Mi… mi iomete okupiĝas tiamaniere”, respondis sinjoro Snodgraso, iom konsternita pro la subiteco de la demando.

“Ha! La poezio influas la vivon kiel lumoj kaj muziko la scenejon; senigu la unuan de ĝiaj falsaj ornamaĵoj, kaj la alian de ĝiaj iluzioj, kaj kio restos en ambaŭ travivinda aŭ prizorginda?”

“Ja vere, sinjoro”, respondis sinjoro Snodgraso.

“Sidi antaŭ la planklumoj”, daŭrigis la malgajulo, “estas kvazaŭ sidi ĉe grandioza kortega spektaklo admirante la silkajn robojn de la bunta homamaso — sidi malantaŭ ili

signifas esti la kreantoj de tiu buntaĵo, neprizorgataj kaj nekonataj, forlasitaj al pereo aŭ travivo laŭ la volo de la sorto”.

“Nepre”, diris sinjoro Snodgraso, ĉar la enfalintaj okuloj de la malgajulo direktiĝis al li, kaj li sentis necese ion diri.

“Daŭrigu, Jemĉjo”, diris la Hispanuje vojaĝinto, “kiel la nigrokula Suzana[17] — tute sur la montetaro — neniom da grakado — elparolu — vigliĝu”.

“Ĉu vi volas plenigi alian glason antaŭ ol komenci, sinjoro?” diris sinjoro Pikviko.

La malgajulo kaptis la aludon, kaj miksinte glason da brando kun akvo kaj malrapide glutinte ties duonon, malvolvis la paperrulaĵon kaj komencis parte laŭtlegi kaj parte rakonti, jenan okazaĵon, kiun ni trovas registrita en la Protokolo de la klubo sub la titolo “La Rakonto de la Vagulo”.

La rakonto de la vagulo

“Nenio mirinda troviĝas en tio, kion mi rakontos”, diris la malgajulo, “enestas nenio eĉ malofta. Mankoj kaj malsano tro oftas en multaj vivtavoloj por meriti pli da atento ol oni kutime direktas al la plej ĉiutagaj sortobatoj de la homa naturo. Mi kunmetis ĉi tiujn kelkajn notojn pro tio, ke la pritraktito estis al mi bone konata dum multaj jaroj. Mi spuris lian subeniradon, paŝon post paŝo, ĝis fine li alvenis tiun ekstreman mizeron, el kiu li neniam plu supreniris.

“La viro, pri kiu mi parolas, estis pantomimaĉa aktoro, kaj, kiel multaj liaj samklasanoj, senĉesa drinkemulo. Dum pli bona epoko, antaŭ ol li febliĝis pro diboĉado kaj magriĝis pro malsanoj, li ricevis bonan salajron, kiun, se li estus zorga kaj prudenta, li eble daŭre ricevus dum

kelkaj jaroj — ne multaj, ĉar tiaj viroj aŭ mortas frue, aŭ pro troa ŝarĝado de la korpaj energioj perdas antaŭtempe tiujn fizikajn kapablojn, de kiuj solaj ili povas dependi por la vivtenado. Lia detrua malvirto tamen venkis lin tiel rapide, ke oni trovis neeble dungi lin por la situacioj, en kiuj li efektive utilis teatre. Tavernoj logis lin nerezisteble. Neglektitaj malsanoj kaj senespera malriĉeco tiel certe estus lia sorto kiel la morto mem, se li insistus pri la sama vivmaniero; tamen li ja insistis, kaj la rezulton oni povas diveni. Engaĝon li ne povis akiri, kaj mankis al li pano.

“Ĉiu, kiu entute scias pri teatraj aferoj, scias kia hordo da ŝimaj malriĉuloj frekventas la scenejon de grandaj teatroj — ne regule engaĝitaj aktoroj, sed baletuloj, statistoj, akrobatoj, kaj similaj, kiujn oni dungas dum la daŭro de pantomimo aŭ Paska prezentaĵo, kaj poste maldungas ĝis la prezento de iu multpersona spektaklo kreos novan postulon por ilia servado. Al tia speco da vivo la viro estis devigita sin doni, kaj prezentado ĉiuvespere en iu malnobla teatra trinkejo samtempe havigis al li kelkajn pliajn monerojn ĉiusemajne kaj ebligis al li ĝui sian malnovan emon. Eĉ tiu rimedo baldaŭ malsukcesis; liaj malregulaĵoj estis tro grandaj por permesi, ke li akiru la mizeran enspezon kiun li eble tiamaniere havigus, kaj li fakte reduktiĝis ĝis stato proksima al malsatmorto, nur okaze akirante bagatelan sumon per pruntepreno de iu antaŭa kunulo aŭ per ricevo de tasko en tiu aŭ alia el la vulgaraj minoraj teatroj, kaj kiam li efektive perlaboris iom, tio elspeziĝis kiel antaŭe.

“Ĉirkaŭ tiutempe, kiam li jam ekzistadis laŭ nekonebla maniero dum pli ol jaro, mi estis mallonge engaĝita en unu el la teatroj en la Surea flanko[18] de la rivero, kaj tie mi vidis tiun homon, kiun jam de kelka tempo mi ne

vidis, ĉar mi vojaĝis en la provinco, kaj li ŝtelvagis en la vojetoj kaj trairejoj de Londono. Mi ĵus vestis min por forlasi la ejon, kaj transiris la scenejon survoje eksteren, kiam li frapetis mian ŝultron. Neniam mi forgesos la hidan vidaĵon kiu frontis miajn okulojn, kiam mi turniĝis. Li estis vestita por pantomimo, en la absurdo de klaŭna kostumo. La fantomaj figuroj en la Danco de Morto, la plej timigaj formoj iam portretitaj surtole de la plej talenta artisto, neniam prezentis aspekton duone tiom abomenan. Lia ŝvelinta korpo kaj ŝrumpintaj kruroj — ties misformeco centoble emfazita per la fantaziaj vestaĵoj — la vitrecaj okuloj, timige kontrastaj al la densa blanka ŝminkaĵo per kiu la vizaĝo estis ŝmirita; la groteske ornamita kapo, paralize tremanta, kaj la longaj malgrasaj manoj kovritaj de blanka kalko — ĉio havigis al li hidan kaj nenaturan aspekton, pri kiu neniu priskribo kapablus transdoni adekvatan koncepton, kaj pro kio ĝis hodiaŭ mi tremegas je la penso. Lia voĉo estis kava kaj trema kiam li gvidis min flanken kaj per stumblaj vortoj rakontis longan katalogon de malsanoj kaj senecoj, finante kiel kutime per urĝa peto pri pruntedono de bagatela monsumo. Mi enmanigis al li kelkajn ŝilingojn, kaj kiam mi forturniĝis, mi aŭdis la rideksplodon, kiu sekvis lian unuan akrobataĵon sur la scenejo.

“Iun postan vesperon knabo enmanigis al mi malpuran paperpecon, sur kiu estis skribaĉitaj kelkaj vortoj krajone, sciigantaj ke tiu homo grave malsanas, kaj petegantaj, ke post la prezento mi vizitu lin ĉe lia loĝejo sur iu strato, kies nomon mi nun forgesis, ne tre malproksima de la teatro. Mi promesis tion fari tuj, kiam mi liberiĝos, kaj post falo de la kurteno mi eliris al mia melankolia komisio.

“Estis malfrue, ĉar mi partoprenis en la lasta programero kaj ĉar tiu estis benefica vespero, la prezentoj nekutime plilongiĝis. La nokto estis malhela kaj malvarma, kun frosta malseka vento, kiu pelis la pluvon peze kontraŭ la fenestrojn kaj domfrontojn. Lagetoj da akvo kolektiĝis sur la mallarĝaj kaj malmulte frekventataj stratoj, kaj pro tio ke multaj el la tre disaj olelampoj estis estingitaj per la forto de la vento, la promeno estis ne nur malkomforta, sed ankaŭ plej malcerta. Tamen feliĉe mi direktiĝis ĝuste, kaj sukcesis post ioma malfacilo trovi la domon, al kiu oni direktis min — karbejon kun supra etaĝo, en kies malantaŭa ĉambro kuŝis mia serĉito.

“Mizeraspekta virino, lia edzino, renkontis min sur la ŝtuparo kaj, dirinte ke li ĵus eniris specon de dormemo, enkondukis min mallaŭte kaj metis por mi seĝon apud la lito. La malsanulo kuŝis frontante la muron; kaj pro tio, ke li tute malatentis mian ĉeeston, mi disponis tempon por ekzameni la lokon, en kiu mi troviĝis.

“Li kuŝis sur malnova lito, kiu vertikaliĝis dum la tagoj. Ĉifitaj restaĵoj de kvadratita kurteno estis tiritaj ĉirkaŭ la litokapon por bari la venton, kiu tamen eniris la senkomfortan ĉambron tra la multaj fendetoj de la pordo kaj ĉiumomente blovis tien kaj reen. En rusta nefiksita kameno estis malarda cindra fajro; kaj antaŭ ĝi estis starigita malnova triangula tablo, sur kiu troviĝis kelkaj medicinujoj, frakasita glaso, kaj kelkaj aliaj hejmaj objektoj. Infaneto dormis sur provizora lito aranĝita por ĝi sur la planko, kaj la virino eksidis sur seĝo apude. Troviĝis paro da bretoj kun kelkaj teleroj, tasoj kaj subtasoj: kaj sub ili pendis paro da scenejaj ŝuoj kaj du rapiroj. Escepte de amasetoj da ĉifonaĵoj kaj bulaĵoj malzorge ĵetitaj en angulojn de la ĉambro, tiuj estis la solaj objektoj en la loĝejo.

“Mi disponis tempon por noti tiujn etajn detalojn kaj rimarki la pezan spiradon kaj febrajn tikegojn de la malsanulo, antaŭ ol li konsciiĝis pri mia ĉeesto. Dum siaj maltrankvilaj klopodoj havigi komfortan ripozejon por sia kapo, li puŝis sian manon eksterliten, kaj ĝi falis sur la mian. Li abrupte sidiĝis kaj avide gapis al mia vizaĝo.

“ ‘Sinjoro Hatleo, Johano’, diris lia edzino. ‘Sinjoro Hatleo, kiun vi alvokis hodiaŭ vespere, sciu’.

“ ‘Ha!’ diris la malsanulo, pasigante la manon sur sia frunto. ‘Hatleo… Hatleo… Mi pripensu’. Li ŝajnis provi koncentrigon de la pensoj dum kelkaj sekundoj kaj poste, strikte kaptinte mian pojnon, diris: ‘Ne forlasu min… Ne forlasu min, bonulo. Ŝi murdos min, mi scias tion’.

“ ‘Ĉu longe li estas tia?’ mi alparolis lian plorantan edzinon.

“ ‘Ekde la pasinta nokto’, ŝi respondis. ‘Johano, Johano, ĉu vi ne konas min?’

“ ‘Ne permesu, ke ŝi proksimiĝu al mi’, diris la viro tremegante, kiam ŝi kliniĝis super li. ‘Forpelu ŝin, mi ne toleras ŝin apude’. Li gapis frenezece al ŝi kun mieno terure timega kaj poste flustris en mian orelon: ‘Mi batis ŝin, Jemĉjo, mi batis ŝin hieraŭ, kaj multfoje pli frue. Mi malsatigis ŝin kaj ankaŭ la knabon; kaj nun, kiam mi estas malforta kaj senrimeda, Jemĉjo, ŝi murdos min pro tio; mi scias, ke jes. Se vi vidus ŝin ploranta, kiel mi vidis, ankaŭ vi scius tion. Fortenu ŝin’.

“Li malstriktigis la kroĉon kaj sinkis elĉerpite sur la kusenon.

“Mi sciis tre bone, kion signifis ĉio ĉi. Se eĉ momente mi volus dubi pri tio, unu ekrigardo al la pala vizaĝo kaj velkinta figuro de la virino sufiĉus por klarigi la realan staton de la afero.

“ ‘Prefere vi staru flanke’, mi diris al la kompatindulino. ‘Vi ne povas helpi lin. Eble li pli trankvilos, se li vin ne vidos’.

“Ŝi foriris el la vidkampo de la viro. Li malfermis siajn okulojn post kelkaj sekundoj kaj ĉirkaŭrigardis perturbite.

“ ‘Ĉu ŝi foriris?’ li demandis avide.

“ ‘Jes… Jes. Ŝi vin ne damaĝos’.

“ ‘Mi sciigos al vi la veron, Jemĉjo”, diris la viro malaltvoĉe’, ŝi efektive damaĝas min. Io en ŝiaj okuloj vekas en mia koro tian timegon, ke tio frenezigas min. La tutan pasintan nokton ŝiaj grandaj gapaj okuloj kaj pala vizaĝo proksimis al la miaj; kien ajn mi turniĝis, turniĝis ili; kaj kiam ajn mi abrupte vekiĝis, ŝi estis apud la lito rigardante min. Li tiris min pli proksimen kaj diris per profunda alarmita flustro: ‘Jemĉjo, ŝi devas esti fispirito… diablino! Ĉit! Mi scias, ke ŝi estas. Se ŝi estus virino, ŝi antaŭlonge estus mortinta. Neniu virino kapablus toleri tion, kion ŝi elportis’.

“Mi naŭziĝis, pensante pri la longaj kruelo kaj neglekto certe okazintaj por tiel impresi tian viron. Mi nenion povis diri responde, ĉar kiu povus proponi esperon aŭ konsolon, al la mizerulo antaŭ mi?

“Mi sidis tia dum pli ol du horoj, dum kiuj li turniĝadis, murmure kriante pro doloro aŭ senpacienco, maltrankvile ĵetante tien kaj reen la brakojn, kaj

volviĝante de flanko al flanko. Finfine li eniris tiun staton de parta senkonscio, dum kiu la menso vagas senkontrole de sceno al sceno, de loko al loko, sen regado far la racio, sed daŭre ne povanta senigi sin de nepriskribebla sento de aktuala suferado. Konstatinte pro liaj senkoheraj babiladoj, ke tiel nun estas, kaj sciante ke plej probable la febro ne tuj pligraviĝos, mi forlasis lin, promesante al lia mizera edzino, ke mi ripetos mian viziton dum la venonta vespero kaj, se necese, sidos ĉe la paciento tra la tuta nokto.

“Mi plenumis mian promeson. La pasintaj dudek kvar horoj realigis teruran ŝanĝiĝon. La okuloj, kvankam profunde enfalintaj kaj pezaj, brilis je lumo timiga por la spektanto. La lipoj estis sekegaj kaj multloke fendetiĝintaj: la seka malmola haŭto ardis je brula varmego, kaj sur la vizaĝo de la viro estis preskaŭ ekstertera mieno de sovaĝa maltrankvilo indikanta eĉ pli forte la ruinigon far la malsano. La febro estis zenita.

“Mi sidiĝis sur la seĝo, kiun mi okupis la antaŭan vesperon, kaj tie mi sidis dum horoj aŭskultante tiujn sonojn, kiuj nepre trafas profunde la koron de plej nesentema el la homoj — la frenezan deliron de mortonto. Laŭ tio, kion mi aŭdis pri la opinio de la kuracisto, mi sciis, ke mankas espero pri li: mi sidis apud lia mortolito. Mi vidis la velkintajn membrojn, kiuj antaŭ malmultaj horoj distordiĝis por amuzi bruemajn galerianojn, tordiĝantaj pro torturado per brulanta febro… mi aŭdis la kriĉan ridon de la klaŭno, kunfandiĝintan kun la malaltaj murmuroj de la mortonto.

“Estas emociige aŭskulti menson returniĝantan al la normalaj okupiĝoj kaj celoj de sanulo, kiam antaŭe kuŝas korpo malforta kaj senrimeda; sed kiam tiuj okupiĝoj estas nature kontraŭaj al ĉio, kion ni kunligas kun ideoj seriozaj aŭ solenaj, la ricevita impreso estas senfine pli potenca. La teatro kaj la drinkejo estis la ĉefaj temoj en la babilado de tiu mizerulo. Estis vespere, li imagis; li devis roli tiunokte; estis malfrue, kaj li devos tuj forlasi la

hejmon. Kial oni tenas lin kaj malhelpas lian iron?.. Li perdos la monon… Li devos foriri. Ne! Oni ne permesis tion. Li kaŝis la vizaĝon per siaj ardantaj manoj kaj feble priĝemis la propran malfortecon kaj la kruelon de siaj persekutantoj. Post mallonga paŭzo li elkriis kelkajn krudajn rimaĵojn, kiujn li laste parkeris. Li leviĝis sur la lito, kurbigis siajn velkintajn krurojn kaj ĉirkaŭruliĝis laŭ maldelikataj pozicioj; li rolis… li estis en teatro. Post momenta silento li murmuris la rekantaĵon de iu brua kanto. Finfine li atingis la malnovan domon: kiom varmega estis la ĉambro. Li estintis malsana, tre malsana, sed jam li fartis bone kaj estis feliĉa. Plenigu lian glason. Kiu estis tiu, kiu forskuis ĝin de liaj lipoj? Temis pri la sama persekutanto, kiu pli frue postsekvis lin. Li falis sur la kusenon kaj laŭte ĝemis. Mallonga intervalo de senkonscio, kaj jen li travagis tedan labirinton de malaltarkaj ĉambroj — kelkfoje tiom malaltaj, ke por progresi li devis rampi sur manoj kaj genuoj: tie estis senaere kaj mallume, kaj en ĉiu direkto malhelpis lin diversaj obstakloj. Troviĝis ankaŭ insektoj, hidaj rampuloj kun okuloj fikse rigardantaj lin kaj plenigis la tutan ĉirkaŭan aeron: brilaĉante terure en la densa mallumo de tiu loko. La muroj kaj la plafono estis kovritaj de viglaj reptilioj… la kupolo vastiĝis enorme… timigaj figuroj flagradis tien-reen… kaj vizaĝoj de homoj al li konataj, abomenigitaj per mokado kaj grimacado, gapis el inter ili; oni bruligis lin per ardigitaj feraĵoj kaj ligis lian kapon per ŝnuroj ĝis sango elŝprucis, kaj li baraktis frenezece por sia vivo.

“Fine de unu el tiuj paroksismoj, dum kiu mi malfacilege retenis lin sur la lito, li sinkis ŝajne en dormon. Venkita de gardado kaj penado, mi fermis miajn okulojn dum kelkaj minutoj, kiam mi sentis ĉe mia ŝultro violentan kroĉiĝon. Mi tuj vekiĝis. Li jam levis sin por sidiĝi en la lito… Terura ŝanĝiĝo okazis al lia vizaĝo, sed la konscio

jam revenis, ĉar evidente li rekonis min. La infano, kiun jam delonge perturbis liaj deliroj, stariĝis de sur sia liteto kaj alkuris sian patron timigite kriĉante… La patrino haste brakumis ĝin, por ke li ne vundu ĝin dum la violento de sia frenezeco, sed terurite pro la ŝanĝo de liaj trajtoj staris senmova apud la lito. Li kroĉis konvulsie mian ŝultron, kaj batante sian bruston per la alia mano senespere klopodis paroli. Estis senutile… li etendis al ili la brakon kaj denove violente klopodis. Aŭdiĝis klaka sono en lia gorĝo… la okuloj furiozis… mallonga sufokita ĝemo aŭdiĝis… kaj li falis malantaŭen… mortinta!”

Ege kontentigus nin, se ni povus registri la opinion de sinjoro Pikviko pri la supra anekdoto. Ni ne dubas, ke ni povus prezenti ĝin al niaj legantoj, se ne intervenus okazaĵo plej bedaŭrinda.

Sinjoro Pikviko ĵus remetis sur la tablon la glason, kiun dum la finaj kelkaj frazoj de la rakonto li tenis en sia mano, kaj ĝuste decidiĝis ekparoli — efektive la atestaĵo de la notlibro de sinjoro Snodgraso rajtigas nin deklari, ke li fakte malfermis sian buŝon — kiam kelnero eniris la ĉambron, kaj diris:

“Kelkaj sinjoroj, sinjoro”.

Oni konjektas, ke sinjoro Pikviko estis ĝuste eldironta kelkajn komentojn, kiuj flamigus la mondon, se ne la riveron Tamizo, kiam li tiel interrompiĝis: ĉar li rigardis gravmiene la kelneran vizaĝon, kaj poste ĉirkaŭrigardis al la ĝenerala societo, kvazaŭ serĉante informojn koncerne la novajn venintojn.

“Ho”, diris sinjoro Vinklo, stariĝante, “kelkaj miaj amikoj… alkonduku ilin. Tre agrablaj homoj”, aldonis sinjoro Vinklo post retiriĝo de la kelnero. “Oficiroj de la 97a regimento, kun

kiuj mi konatiĝis iom strangmaniere hodiaŭ matene. Vi tre ŝatos ilin”.

La trankvilanimo de sinjoro Pikviko estis tuj restarigita. La kelnero revenis kaj enĉambrigis tri sinjorojn.

“Leŭtenanto Tapeltono”, diris sinjoro Vinklo, “leŭtenanto Tapeltono, sinjoro Pikviko — doktoro Pejno, sinjoro Pikviko — sinjoron Snodgraso vi vidis pli frue: mia amiko sinjoro Tupmano, doktoro Pejno — doktoro Ŝovulo, sinjoro Pikviko — sinjoro Tupmano, doktoro Ŝov…”

Tie sinjoro Vinklo subite paŭzis, ĉar forta emocio vidiĝis sur la vizaĝoj de sinjoro Tupmano kaj la doktoro.

“Tiun ĉi sinjoron mi renkontis pli frue”, diris la doktoro kun rimarkinda emfazo.

“Efektive!” diris sinjoro Vinklo.

“Kaj… kaj ankaŭ tiun personon, se mi ne eraras”, diris la doktoro, direktante al la verdvestita fremdulo esploran rigardon. “Mi opinias, ke mi donis al tiu persono tre urĝan inviton hieraŭ nokte, kiun li taksis konvene malakcepti”.

Tion dirinte la doktoro brovumis grandanime al la fremdulo kaj flustris al sia amiko leŭtenanto Tapeltono.

“Ĉu vere?” diris tiu lasta post ĉesigo de la flustro.

“Vere, efektive”, respondis doktoro Ŝovulo.

“Vi estas devigata lin piedbati surloke”, murmuris la posedinto de la faldseĝo grandemfaze.

“Silentu, mi tre petas, Pejno”, intermetis la leŭtenanto. “Ĉu vi permesas, ke mi demandu al vi, sinjoro”, li diris al sinjoro Pikviko, kiu estis konsiderinde perpleksita pro tiu tre

neĝentila flankrolado, “ĉu vi permesas, ke mi demandu al vi, sinjoro, ĉu tiu persono estas membro de via grupo?”

“Ne, sinjoro”, respondis sinjoro Pikviko, “li estas gasto nia”.

“Li estas ano de via klubo, aŭ ĉu mi eraras?” diris la leŭtenanto enkete.

“Certe ne”.

“Kaj neniam portas vian kluban butonon, ĉu?”

“Ne… neniam!” respondis la mirigita sinjoro Pikviko.

Leŭtenanto Tapeltono turnis sin al sia amiko doktoro Ŝovulo kun apenaŭ rimarkebla ŝultrotiro, kvazaŭ sentigante iom da dubemo pri la precizeco de ties memoro. La eta doktoro aspektis kolera, sed mirigita, kaj sinjoro Pejno rigardadis feroce al la ridetanta vizaĝo de la nekonscia Pikviko.

“Sinjoro”, diris la doktoro, subite alparolante sinjoron Tupmano per voĉtono, kiu tiketigis tiun sinjoron tiel videble, kvazaŭ pinglo estus ruze enpuŝita en la suron de lia kruro, “vi ĉeestis la balon ĉi tie hieraŭ nokte!”

Sinjoro Tupmano elspiris mallaŭtan jeson, tre fikse rigardante sinjoron Pikviko la tutan tempon.

“Tiu persono estis via kunulo”, diris la doktoro, indikante la ankoraŭ trankvilan fremdulon.

Sinjoro Tupmano konsentis tiun fakton.

“Nu, sinjoro”, diris la doktoro al la fremdulo, “mi demandas al vi ankoraŭfoje, en ĉeesto de tiuj ĉi sinjoroj, ĉu vi konsentos doni al mi vian nomkarton kaj ricevi traktadon ĝentlemanan; aŭ ĉu vi trudas al mi la neceson persone batadi vin surloke?”

“Atendu, sinjoro”, diris sinjoro Pikviko, “mi vere ne povas permesi daŭrigon de ĉio ĉi sen iom da klarigo. Tupmano, rakontu pri la cirkonstancoj”.

Sinjoro Tupmano, tiel solene petita, rakontis per kelkaj vortoj pri la situacio; li tuŝis leĝere la prunteprenon de la frako; li larĝe oratoris pri tio, ke ĝi okazis “postvespermanĝe”, kulminis per iomete da pento proprapersona, kaj lasis al la fremdulo elkaĉiĝi laŭeble.

Tiu evidente estis faronta tion, kiam leŭtenanto Tapeltono, kiu esplore estis rigardinta lin tre atente, diris kun konsiderinda malestimo:

“Ĉu mi ne vidis vin en teatro, sinjoro?”

“Certe”, respondis la senhonta fremdulo.

“Li estas vaganta aktoro”, diris la leŭtenanto malestime, sin turnante al doktoro Ŝovulo. “Li rolos en la teatraĵo aranĝota por la oficiroj de la 52a regimento en la Roĉestera teatro morgaŭ vespere. Estas neeble al vi pluagi en tiu ĉi afero, Ŝovulo… Neeble!”

“Absolute!” diris la digna Pejno.

“Mi bedaŭras meti vin en tiun ĉi malagrablan situacion”, diris leŭtenanto Tapeltono, alparolante sinjoron Pikviko, “permesu al mi sugesti, ke la plej trafa maniero eviti estontece reokazon de tiaj scenoj, estos pli selekteme elekti viajn societanojn. Bonan vesperon, sinjoro!” kaj la leŭtenanto saltete forlasis la ĉambron.

“Kaj permesu, ke mi diru, sinjoro”, diris la koleriĝema doktoro Pejno, “ke se mi estus Tapeltono aŭ Ŝovulo, mi tirus al vi la nazon, sinjoro, kaj la nazon de ĉiu viro en tiu ĉi rondo. Tion

mi farus, sinjoro, ĉies. Pejno mi nomiĝas, sinjoro, doktoro Pejno de la 43a regimento. Bonan vesperon, sinjoro".

Fininte tiun parolon, prononcinte la tri lastajn vortojn laŭte, li solenpaŝis majeste post sia amiko, tuj sekvate de doktoro Ŝovulo, kiu diris nenion sed kontentiĝis per velkiga rigardo al la grupo.

Kreskanta kolero kaj ekstrema perpleksiĝo ŝveligis la noblan bruston de sinjoro Pikviko, preskaŭ ĝis rompiĝo de lia veŝto, dum la prezentado de la supra defio. Li staris fiksite sur la loko, gapante en vakuon. La fermo de la pordo revekis lin. Li kuris antaŭen furiozaspekte kaj ardokule. Lia mano kaptis la klinkon de la pordo; post unu momento ĝi kaptus la gorĝon de doktoro Pejno de la 43a, se sinjoro Snodgraso ne kaptus la baskon de sia admirata ĉefo kaj ne retrotirus lin.

"Malhelpu lin", kriis sinjoro Snodgraso, "Vinklo, Tupmano. Li devas ne endanĝerigi sian vivon pro tia motivo, kia la jena".

"Liberigu min", diris sinjoro Pikviko.

"Tenu lin strikte", kriis sinjoro Snodgraso, kaj per la kunigitaj fortoj de la tuta societo sinjoro Pikviko estis sidigita en fotelon.

"Lasu lin libera", diris la verdvestita fremdulo, "brando kun akvo — gaja maljuna sinjoro — multe da kuraĝo — glutu jenon — ha! — bonegaĵon!"

Antaŭprovinte la valoron de la glasego, kiun miksis la mornulo, la fremdulo metis ĝin al la buŝo de sinjoro Pikviko, kaj la restaĵo de ĝia enhavo rapide malaperis.

Sekvis mallonga paŭzo, la brando kun akvo plenumis sian taskon; la amikeca vizaĝo de sinjoro Pikviko rapide regajnis sian kutiman mienon.

“Tiuj ne indas vian atenton”, diris la mornulo.

“Vi pravas, sinjoro”, respondis sinjoro Pikviko, “ili ne indas. Mi hontas, ke mi perfidiĝis al tia emociego. Altabligu vian seĝon, sinjoro”.

La mornulo volonte obeis: rondo formiĝis denove ĉirkaŭ la tablo, kaj denove harmonio regis. Iom da restanta iritiĝo ŝajnis trovi lokon en la sino de sinjoro Vinklo, eble kaŭzita de la provizora elpreno de lia frako, kvankam apenaŭ estas racie supozi, ke tia bagatela cirkonstanco povis veki eĉ paseman kolersenton en brusto Pikvikana. Escepte de tio, ilia bonhumoro estis komplete restarigita, kaj la vespero finiĝis tiel joviale, kiel ĝi komenciĝis.

Ĉapitro 4

Kermesa tago kaj bivako. Pliaj novaj amikoj. Invito en la kamparon.

Multaj aŭtoroj vartas ne nur stultan sed efektive malhonestan rifuzemon agnoski la fontojn, el kiuj ili ĉerpis multajn valorajn informojn. Tian emon ni tute ne havas. Ni simple klopodas plenumi, laŭ maniero senriproĉa, la respondecajn devojn de niaj redaktoraj taskoj; kaj kiom ajn da ambicio ni eble spertus en alia konjunkturo pretendi aŭtorecon de tiuj ĉi aventuroj, estimo al la vero malpermesas, ke ni faru pli ol pretendi meriton pro ilia oportuna aranĝo kaj senpartia rakontado. La Pikvikaj paperoj estas nia Novrivera Akvorezervujo[19], kaj ni estas kompareblaj al la Novrivera Kompanio. Laborado de aliuloj kreis por ni grandegan rezervujon da gravaj faktoj. Ni nur provizas ilin, kaj ilin komunikas, pere de ĉi tiuj paĝoj, al mondo soifanta al Pikvikaj informoj.

Agante tiuspirite kaj persisteme daŭrigante laŭ nia decido agnoski niajn ŝuldojn al la aŭtoritatoj konsultitaj, ni malkaŝe diras, ke al la notkajero de sinjoro Snodgraso ni ŝuldas la detalojn registritajn en tiu ĉi kaj la sekvaj ĉapitroj — kiujn detalojn, jam trankviliginte nian konsciencon, ni nun elmetos sen plia komentario.

La tuta loĝantaro de Roĉestero kaj de la apudaj urboj ellitiĝis je frua horo en la posta mateno, en stato ekstreme aktiva kaj ekscitita. Granda inspektado estis okazonta ĉe la Paradejo. La manovrado far seso da regimentoj estis inspektota per la aglaj okuloj de la ĉefkomandanto, provizoraj fortikejoj estis konstruitaj, la citadelo estis atakota kaj kaptota, kaj mino estis eksplodigota.

Sinjoro Pikviko estis, kiel niaj legantoj eble konstatis per la mallonga eltiraĵo provizita de ni el lia priskribo de Ĉathamo, entuziasma admiranto de la armeo. Nenio povus pli ĝojigi lin, nenio povus akordiĝi tiel bone kun la aparta sentemo de ĉiu lia akompananto, ol tiu ĉi vidaĵo. Sekve ili baldaŭ ekpromenis, marŝante direkte al la agadscenejo, al kiu amasoj da homoj jam verŝiĝis el diversaj direktoj.

La aspekto de ĉio sur la Paradejo signis, ke la baldaŭa ceremonio estas ekstreme grandioza kaj grava. Sentineloj estis postenigitaj por konservi al la soldatoj la terenon, kaj servistoj sur la kanonejoj konservis lokojn por la sinjorinoj, kaj serĝentoj kuradis de loko al loko kun velenbinditaj libroj sub la brakoj, kaj kolonelo Buldero en plena soldata uniformo estis galopanta surĉevale jen tien jen alien kaj retroiganta sian ĉevalon inter la homojn, kaj prancanta kaj saltanta, kaj krianta plej alarmige, kaj tre raŭkiganta sian voĉon kaj tre ruĝiganta sian vizaĝon, sen iu ajn konstatebla kialo aŭ motivo. Oficiroj kuradis antaŭen kaj malantaŭen, unue komunikante al kolonelo Buldero, poste ordonante al serĝentoj kaj poste tute forkurante. Eĉ senranguloj mem rigardis de post siaj glazuritaj koltukoj kun mieno de mistera soleno, kiu sufiĉe anoncis la specialecon de la okazaĵo.

Sinjoro Pikviko kaj liaj tri kunuloj stariĝis en la frontvico de la homamaso kaj pacience atendis la komenciĝon de la programo. La amasego plidensiĝis ĉiumomente, kaj iliaj devigitaj klopodoj reteni sian atingitan situon sufiĉe kroĉis ilian atenton dum la sekvaj du horoj. Unufoje okazis subita premado de malantaŭe, kaj tiam sinjoro Pikviko estis abrupte puŝita antaŭen je kelkaj metroj laŭ grado de rapido kaj elasteco ege nekonvenaj al la kutima graveco de lia konduto. Alifoje aŭdiĝis de antaŭe peto “stari malantaŭen”, kaj tiam musketa kolbo estis aŭ faligita sur piedfingron de sinjoro Pikviko por memorigi lin pri la peto, aŭ ŝovita al lia brusto por certigi la plenumon. Poste kelkaj ŝercemuloj

maldekstre, preminte flanken grupe kaj ŝovinte sinjoron Snodgraso ĝis la lasta ekstremo de homa torturado demandis scii “kien li supozis ŝovi sin”; kaj kiam sinjoro Vinklo finesprimis sian grandan indigniĝon pri tiu neprovokita atako, iu persono malantaŭe frapis lian ĉapelon sur liajn okulojn kaj petis la komplezon, ke li enpoŝigu sian kapon. Tiuj kaj aliaj praktikaj spritaĵoj kune kun la neklarigebla foresto de sinjoro Tupmano (kiu subite malaperis kaj nenie troveblis) igis ilian situon entute iom pli malkomforta ol plaĉa aŭ dezirinda.

Finfine trakuris la homamason tiu basa bruo multvoĉa, kiu kutime anoncas alvenon de ajna atenditaĵo. Ĉies okuloj turniĝis al la elira pordo. Post kelkaj momentoj da entuziasma antaŭplezuro, estis vidataj standardoj flirtantaj gaje en la aero, armiloj hele briletis en la sunlumo, spaliro post spaliro verŝiĝis sur la ebenaĵon. La soldatoj haltis kaj ordigis sin; komanda vorto trasonis la vicojn, aŭdiĝis ĝenerala krakego de muskedoj, kiam armiloj estis salutigitaj, kaj la ĉefkomandanto, akompanate de kolonelo Buldero kaj multaj oficiroj, galopetis antaŭen. La armeaj orkestroj ekmuzikis ĉiuj kune; la ĉevaloj stariĝis sur po du kruroj, galopetis retroen kaj ĉiudirekten flirtigis siajn vostojn; la hundoj bojis, la homamaso kriĉis, la soldatoj renormaliĝis, kaj nenio videblis ambaŭflanke en la tuta vidkampo krom longa perspektivo de ruĝaj jakoj kaj blankaj pantalonoj, fiksitaj kaj senmovaj.

Sinjoro Pikviko estintis tiom okupita per ŝanceliĝado kaj malimplikiĝo el inter la kruroj de ĉevaloj, ke li ne disponis sufiĉan trankvilon por observi la scenon antaŭ si, ĝis ĝi ekhavis la aspekton ĵus priskribitan. Kiam li finfine kapablis stari firme, liaj kontento kaj ĝojo estis senlimaj.

“Ĉu povas io esti pli admirinda aŭ plezuriga?” li demandis sinjoron Vinklo.

“Nenio”, respondis tiu sinjoro, kiu havis po malaltulon starantan sur ĉiu el liaj piedoj dum la ĵuspasinta horkvarono.

“Efektive ĝi estas nobla kaj brila vidaĵo”, diris sinjoro Snodgraso, en kies brusto rapide ekardis fajro de poezio, “vidi la defendantojn de la lando vicigitaj en brila aranĝo antaŭ la pacaj civitanoj; iliaj vizaĝoj radiantaj — ne je militema feroco, sed je civilizita mildeco, iliaj okuloj sparkantaj — ne pro la kruda fajro de rabado aŭ venĝo, sed pro mola lumo de homamo kaj inteligento”.

Sinjoro Pikviko plene konsentis kun la spirito de tiu laŭdo, sed li ne povis senrezerve reeĥi ties detalojn, ĉar la mola lumo de inteligento brulis iom feble en la okuloj de la soldatoj, pro tio ke la komando “okuloj fronten” estis donita, kaj antaŭ si la spektantoj vidis nur plurajn milojn da rigardiloj gapantaj rekte antaŭen, tute senigitaj de iu ajn esprimo.

“Nia situo nun estas bonega”, diris sinjoro Pikviko, ĉirkaŭrigardante. La homamaso en ilia najbaraĵo estis iom post iom disirinta, kaj ili estis preskaŭ solaj.

“Bonega!” eĥis ambaŭ sinjoro Snodgraso kaj sinjoro Vinklo.

“Kion ili faras nun?” demandis sinjoro Pikviko ĝustigante siajn okulvitrojn.

“Mi… mi… emas pensi”, diris sinjoro Vinklo paliĝante, “mi emas pensi, ke ili estas pafontaj”.

“Sensencaĵo”, haste diris sinjoro Pikviko.

“Mi… mi… vere opinias, ke ili pafos”, urĝiĝis sinjoro Snodgraso iom alarmite.

“Neeble”, respondis sinjoro Pikviko.

Apenaŭ li eligis tiun vorton, la tuta seso da regimentoj direktis siajn musketojn, kvazaŭ ili havus nur unu celon, nome la pikvikanojn, kaj eksplodis per la plej terura kaj enorma pafego, kiu iam skuis ĝiscentre la teron aŭ malorientis maljunetan sinjoron.

Ĝuste en tiu ĉi ĝena situacio, malfermita al irita pafado de blankaj kartoĉoj kaj turmentita pro la manovroj de la militistoj, el kiuj freŝa korpuso jam komencis enviciĝi je la kontraŭa flanko, sinjoro Pikviko vidigis tiujn perfektan malpanikon kaj sinregon, kiuj estas la nemalhaveblaj akompanantoj de menso grandioza. Li kaptis la brakon de sinjoro Vinklo, kaj lokiĝinte inter tiu sinjoro kaj sinjoro Snodgraso, serioze petis ilin memori, ke krom la ebleco surdiĝi pro la bruo ne ekzistis tuja danĝero timinda pro la pafado.

“Sed… sed… supozu, ke iuj el la soldatoj erare havas kuglokartoĉojn”, protestis sinjoro Vinklo, pala pro la supozo, kiun li mem starigis. “Mi aŭdis ion fajfi ĝuste ĵus en la aero… tre akre, proksime al mia orelo”.

“Prefere ni sternu nin surtere, ĉu ne?” diris sinjoro Snodgraso.

“Ne, ne… tio jam finiĝis”, diris sinjoro Pikviko.

Eble lia lipo tremis, kaj eble lia vango paliĝis, sed neniu esprimo de timo aŭ zorgo eliris el la buŝo de tiu senmortulo.

Sinjoro Pikviko pravis: la pafado ĉesis. Sed apenaŭ li disponis tempon por sin gratuli pri la praveco de sia opinio, jen vidiĝis rapida moviĝo en la vicoj: la raŭka krio de komando trakuris ĝin, kaj antaŭ ol iuj el la triopo povis konjekti pri la signifo de la nova manovro, la tuto de la ses regimentoj kun fiksitaj bajonetoj ekkuris je duobla rapideco direkte al la loko, sur kiu staris sinjoro Pikviko kaj liaj amikoj.

La homo estas nur mortemulo, kaj ekzistas punkto post kiu la homa kuraĝo ne povas etendiĝi. Sinjoro Pikviko momente gapis tra la okulvitroj al la antaŭenvenanta homamaso, kaj poste senhezite turnis al ĝi sian dorson kaj — ni ne diros, ke li fuĝis; unue ĉar tio estas termino malnobla, kaj due ĉar la korpo de sinjoro Pikviko estis neniel adaptita por tiu metodo de malavanco — li fortrotis, tiel rapide, kiel liaj kruroj povis porti lin; tiel rapide, efektive, ke li ne perceptis plene malsekuron de sia situacio ĝis tro malfrue.

La kontraŭaj soldatoj, kies enviciĝo perpleksis sinjoron Pikviko antaŭ kelkaj sekundoj, estis starigitaj por oponi la kvazaŭan atakon de la ŝajnigaj sieĝantoj de la citadelo, rezulte sinjoro Pikviko kaj liaj du kunuloj trovis sin subite enfermitaj inter du vicoj longegaj, el kiuj unu rapidege antaŭeniris, kaj la alia firme atendis la kunfrapiĝon en kontraŭstara etendiĝo.

“Hoj!” kriis la oficiroj de la venanta vico.

“Foriru!” kriis la oficiroj de la senmova vico.

“Kien ni foriru?” kriĉis la maltrankvilaj pikvikanoj.

“Hoj… hoj… hoj!” estis la sola respondo.

Sekvis momento de ekstrema perpleksiĝo, peza terbato de botoj, violenta kunfrapiĝo, sufokita rido; la ses regimentoj foris je duonmilo da jardoj, kaj la botplandoj de sinjoro Pikviko estis levitaj en la aeron.

Sinjoro Snodgraso kaj sinjoro Vinklo estis farintaj devigan transkapiĝon tre vigle, kiam la unua objekto, kiu vidiĝis al la okuloj de la dua, kiu sidis sur la tero ŝtopante per flava viŝtuko la vivofluon, kiu eliĝis el lia nazo, estis lia ŝatata estro iom malproksima postkuranta la propran ĉapelon, kiu ludeme kapriolis for en perspektivo.

Malmultaj estas la momentoj dum la homa ekzisto, kiam oni spertas tiom da ridinda aflikto, aŭ renkontas tiom malmulte da bonvolema kompato, kiom dum ĉasado de la propra ĉapelo. Granda kvanto da trankvilo kaj aparta prudento necesas por rekapti la ĉapelon. La homo ne devas tro hasti por ne preterpasi ĝin; li ne devas impeti al la mala ekstremo por ne tute perdi ĝin. La plej bona metodo estas: samrapidi kiel la ĉasaĵo, esti singarda kaj malriskema, bone atenti la okazon, iom post iom antaŭiri ĝin, tiam fari rapidan plonĝon, kapti ĝin je la supro kaj firme surkapigi ĝin — la tutan tempon ridetante, kvazaŭ tion vi taksus amuzaĵo tia, kia ĉiu alia.

Blovis freŝa milda vento, kaj la ĉapelo de sinjoro Pikviko ruliĝis petole antaŭ li. La vento spirblovis, kaj sinjoro Pikviko spirblovis, kaj la ĉapelo ruliĝis tiel gaje kiel viva foceno en forta tajdo; kaj ĝi eble ruliĝus plu, tute ekster la kaptivon de sinjoro Pikviko, se ĝia kuro ne estus bonsorte haltigita, ĝuste kiam tiu sinjoro estis rezignonta ĝin al ĝia fato.

Sinjoro Pikviko, ni diras, estis tute elĉerpita kaj rezignonta pri la ĉaso, kiam la ĉapelo bloviĝis iom forte kontraŭ radon de ĉaro, kiu estis vicigita kun seso da aliaj veturiloj sur la loko, al kiu direktiĝis liaj paŝoj. Sinjoro Pikviko, konstatante sian avantaĝon, ĵetis sin bruske antaŭen, kaptis sian propraĵon, surkapigis ĝin, kaj paŭzis por enspiri. Li staris dum apenaŭ duona minuto, kiam li aŭdis sian nomon

entuziasme prononcitan de voĉo, kiun li tuj rekonis kiel la voĉon de sinjoro Tupmano, kaj rigardante supren li ekvidis ion, kio plenigis lin je miro kaj plezuro.

En aperta kaleŝo, kies ĉevaloj estis eltimonigitaj por pli konvenigi ĝin al la multhoma loko, staris dika maljuna sinjoro en blua surtuto kun brilaj butonoj, fustena pantalono kaj altbotoj, du junulinoj en skarpoj kaj plumaroj, juna sinjoro verŝajne enamiĝinta al unu el la junulinoj en skarpoj kaj plumaroj, sinjorino dube aĝa, probable onklino de tiuj lastaj, kaj sinjoro Tupmano, tiom senĝena kaj indiferenta, kvazaŭ li estus ilia familiano ekde la unuaj momentoj de sia infaneco. Malantaŭ la kaleŝo estis alligita korbego vastdimensia — unu el tiuj korbegoj, kiuj ĉiam vekas en kontempla menso ligatecon al malvarma kokidaĵo, langaĵo kaj boteloj da vino — kaj sur la koĉera benko sidis knabo grasa kaj ruĝvizaĝa en stato dormema, kiun neniu konjektema observanto povus eĉ momenton rigardi sen rekono, ke temas pri la oficiala disdononto de la enhavo de la menciita korbego, kiam alvenos la ĝusta horo por ties konsumado.

Sinjoro Pikviko jam direktis rapidan rigardon al tiuj interesaj aferoj, kiam lin denove alparolis lia fidela kunulo.

“Pikviko… Pikviko!” diris sinjoro Tupmano: “venu supren. Rapidu”.

“Venu, sinjoro. Mi petas, venu supren”, diris la dika sinjoro. “Joĉjo!.. Damnatu tiu knabo, li ekdormis denove… Joĉjo, subenigu la ŝtupetaron”.

La grasa knabo ruliĝis malrapide de sur la sidbenko, subenigis la ŝtupetaron kaj tenis malfermita la kaleŝan pordeton invite. Sinjoro Snodgraso kaj sinjoro Vinklo tiumomente alvenis.

“Spaco estas por vi ĉiuj, sinjoroj”, diris la dikulo. “Du interne kaj unu ekstere. Joĉjo, liberigu spacon sur la benko por unu el la sinjoroj. Nu, sinjoro, ek!” Kaj la dika sinjoro etendis sian brakon kaj trenis unue sinjoron Pikviko kaj poste sinjoron Snodgraso en la kaleŝon fortostreĉe. Sinjoro Vinklo grimpis al la benko, la grasa knabo anserpaŝe atingis la saman sidlokon kaj tuj profunde endormiĝis.

“Nu, sinjoroj”, diris la dikulo, “mi tre ĝojas revidi vin. Mi konas vin tre bone, sinjoroj, kvankam eble vi ne memoras min. Mi pasigis kelkajn vesperojn en via klubo pasintvintre… Renkontis mian amikon sinjoron Tupmano ĉi tie hodiaŭ matene kaj tre ĝoje revidis lin. Nu, sinjoro, kiel vi fartas? Vi aspektas eksterordinare bonsana, vere”.

Sinjoro Pikviko agnoskis la komplimenton kaj varme manpremis kun la dika sinjoro en altbotoj.

“Nu, kiel vi fartas, sinjoro?” diris la dika sinjoro, alparolante sinjoron Snodgraso kun patreca scivolo. “Ĉarme, ĉu? Nu, tre bone… tre bone. Kaj kiel vi, sinjoro (al sinjoro Vinklo)? Nu, mi tre ĝojas aŭdi, ke vi fartas bone, tre ĝojas, nepre. Miaj filinoj, sinjoroj: jen miaj knabinoj; kaj jen estas mia fratino, fraŭlino Raĥaela Vardlo. Ŝi estas senedza, vere, kaj tamen ŝi ne estas seneca… Ĉu, sinjoro, ĉu?” Kaj la dika sinjoro enigis sian kubuton inter la ripojn de sinjoro Pikviko kaj ridis tre kore.

“Fi, frato!” diris fraŭlino Vardlo kun rifuza rideto.

“Vere, ja vere”, diris la dika sinjoro, “neniu povas malkonsenti tion. Sinjoro, mi petas pardonon, jen estas mia amiko sinjoro Trundlo. Kaj nun vi jam konas unu alian, ni estus komfortaj kaj feliĉaj kaj vidu, kio okazas: jen mia opinio”.

Do la dikulo surmetis siajn okulvitrojn, kaj sinjoro Pikviko eligis sian lornon, kaj ĉiuj stariĝis en la kaleŝo kaj rigardis

trans la ŝultron de iu alia al la evoluado de la armeanoj.

Evoluado miriga tio estis: unu vico pafis super la kapojn de alia vico kaj poste forkuris; kaj poste la alia vico siavice pafis super la kapojn de ankoraŭ alia vico kaj mem forkuris; poste la soldatoj formis kvadratojn kun oficiroj en la centro; kaj poste subeniris en la fosaĵon unuflanke per eskaloj, kaj aliflanke ascendis ĝin samrimede; kaj poste faligis barikadojn da korboj, kondutante laŭ maniero kiel eble plej brava. Poste okazis tia ramado de la enhavo de pafilegoj sur la kanonejo per iloj similaj al grandegaj ŝvabriloj, tia preparado antaŭ ol ili estis pafigitaj, kaj tia terura bruego, kiam ili pafis, ke en la aero resonis kriĉoj de la damoj. Tiom timigitaj estis la junaj fraŭlinoj Vardlo, ke sinjoro Trundlo estis efektive devigita brakteni unu el ili en la kaleŝo, dum sinjoro Snodgraso apogis la alian, kaj la fratino de sinjoro Vardlo suferis tian teruran staton de nervoza timo, ke sinjoro Tupmano trovis nepre necesa brakumi ŝian talion por entute malfaligi ŝin. Ĉiu ekscitiĝis, escepte de la grasa knabo, kiu dormis tiom senperturbe, kvazaŭ la blekego de kanonoj estus lia kutima lulkanto.

“Joĉjo, Joĉjo!” diris la dikulo, kiam la citadelo estis konkerita, kaj la sieĝintoj kaj sieĝitoj sidiĝis por tagmanĝi. “Damnatu tiu knabo, li denove endormiĝis. Bonvolu pinĉi lin, sinjoro… la kruron, mi petas, nenio alia vekas lin… dankon. Malligu la korbegon, Joĉjo”.

La grasa knabo, kiu estis sukcese vigligita per premado de parto el lia kruro inter montrofingro kaj dikfingro de sinjoro Vinklo, denove forruliĝis de la benko kaj komencis malpaki la korbegon, pli rapide ol oni atendus laŭ lia antaŭa agado.

“Nun ni devos sidi kunpremite”, diris la dikulo.

Post multaj ŝercoj pri premiĝo al la sinjorinaj manikoj, kaj granda kvanto de ruĝiĝo pro spritaj proponoj, ke la damoj sidu sur la sinoj de la sinjoroj, la tuta societo estis stivita en la kaleŝo, kaj la dikulo komencis disdoni en la kaleŝon la aĵojn el la manoj de la grasa knabo, kiu tiucele suprengrimpis malantaŭe.

“Nun, Joĉjo, tranĉilojn kaj forkojn”.

La tranĉiloj kaj forkoj estis donitaj, kaj la damoj kaj sinjoroj interne kaj sinjoro Vinklo sur la benko estis provizitaj per tiuj utilaj manĝiloj.

“Telerojn, Joĉjo, telerojn”.

Sekvis procedo simila al disdono de la aliaj manĝiloj.

“Nun, Joĉjo, la kokidojn. Damnatu tiu knabo, li denove endormiĝis. Joĉjo! Joĉjo! (Post kelkaj frapetoj ĉekape per bastono la grasa knabo estis iom malfacile vekita el sia letargio.) Ek, enkaleŝigu la manĝaĵojn”.

En la sono de la lasta vorto io vigligis la oleecan knabon. Li suprensaltis, kaj la plumbecaj okuloj, kiuj briletis malantaŭ liaj montecaj vangoj, rikanis hide al la manĝaĵo, dum li elkorbigis ĝin.

“Jam rapidu”, diris sinjoro Vardlo, ĉar la grasa knabo kliniĝis super kapono, de kiu li ŝajnis nekapabla liberiĝi. La knabo suspiris profunde kaj, direktante ardan rigardon al ĝia ŝvelrondo, malvolonte transdonis ĝin al sia mastro.

“Ĝuste tiel… Rapidu. Nun la langaĵon… Nun la kolomban pasteĉon. Zorgu pri tiuj bovidaĵo kaj ŝinko… gardu la omarojn… eltukigu la salaton… donu al mi la saŭcon”.

Tiaj hastaj ordonoj eliĝis tra la lipoj de sinjoro Vardlo, dum li enkaleŝigis la diversajn frandaĵojn ĵus nomitajn, kaj disdonis al ĉiuj pladojn en la manojn kaj sur femurojn, laŭ senfina nombro.

“Nu, ĉu ne bonege?” demandis tiu gaja persono, kiam la detrua laboro komenciĝis.

“Bonege!” diris sinjoro Vinklo, sur la benko distranĉante kokidon.

“Ĉu glason da vino?”

“Kun plej granda plezuro”.

“Prefere vi havu propran botelon tie supre, ĉu ne?”

“Vi tre afablas”.

“Joĉjo!”

“Jes, sinjoro”. (Ĉi-foje li ne dormis, ĉar li ĵus sukcesis havigi al si bovidaĵan pasteĉon.)

“Botelon da vino al la sinjoro sur la benko. Mi ĝojas pri via ĉeesto, sinjoro”.

“Mi dankas vin”. Sinjoro Vinklo malplenigis sian glason kaj metis la botelon apude sur la benko.

“Ĉu vi konsentas al mi la plezuron, sinjoro?” diris sinjoro Trundlo al sinjoro Vinklo.

“Kun granda plezuro”, respondis sinjoro Vinklo al sinjoro Trundlo, kaj poste la du sinjoroj trinkis vinon, post kio ili tostis al ĉiu unuope, inkluzive de la damoj.

“Kiom kara Emilia flirtas kun la fremda sinjoro”, flustris la fraŭlina onklino al sia frato sinjoro Vardlo laŭ malfalsa fraŭlinonklineca envio.

“Ho, ne gravas”, diris la gaja sinjoro, “tute nature, mi opinias… nenio nekutima. Sinjoro Pikviko, iom da vino, ĉu?”

Sinjoro Pikviko, kiu profunde esploris la internon de kolomba pasteĉo, volonte akceptis.

“Emilia, mia kara”, diris la fraŭlina onklino laŭ mieno disdegna, “ne parolu tiel laŭte, karulino”.

“Fi, onklino!”

“La onklino kaj la maljunuleto deziras monopoli la aferon, ŝajnas al mi”, flustris fraŭlino Izabela Vardlo al sia fratino Emilia.

La du junulinoj ridis tre energie, kaj la maljunulino klopodis aspekti afabla, sed ne sukcesis.

“La junulinoj estas tiom animitaj”, diris fraŭlino Vardlo al sinjoro Tupmano kun mieno malaproba, kvazaŭ animeco estus kontrabandaĵo, kaj posedi ĝin sen permesilo estus serioza krimo kaj delikto.

“Ho, ja vere”, respondis sinjoro Tupmano, ne precize liverante la respondon atenditan. “Estas vere ĝojige”.

“Hmm!” diris fraŭlino Vardlo iom dubeme.

“Ĉu vi permesos al mi”, diris sinjoro Tupmano laŭ sia plej senkulpa maniero, tuŝante per unu mano la manradikon de la sorĉa Raĥaela, kaj delikate levante la botelon per la alia. “Ĉu vi permesos al mi?”

“Ho, sinjoro!”

Sinjoro Tupmano aspektis plej imprese, kaj RaĤaela esprimis timon, ke pli da kanonoj pafegos, kiuokaze, kompreneble, ŝi denove bezonos subtenon.

“Ĉu vi opinias, ke miaj karaj nevinoj estas belaj?” flustris ilia amema onklino al sinjoro Tupmano.

“Mi tion opinius, se ilia onklino ne ĉeestus”, respondis la preta pikvikano kun pasia ekrigardo.

“Ho, vi petolulo… sed efektive, se iliaj vizaĝkoloroj estus iomete pli allogaj, ĉu vi ne kredas, ke ili estus belaspektaj knabinoj… en kandellumo?”

“Jes, mi opinias, ke ili estus”, diris sinjoro Tupmano kun mieno indiferenta.

“Ho, vi mokemulo… mi scias, kion vi estis dironta”.

“Kion?” demandis sinjoro Tupmano, kiu ne precize decidis diri entute ion”.

“Vi estis dironta, ke Izabela kurbiĝas… mi scias tion… vi viroj estas tiaj observemuloj. Nu, ŝi ja kurbiĝas, tion oni ne povas nei, kaj certe, se io pli ol alio malbeligas knabinon, tio estas kurbiĝo. Mi ofte diris al ŝi, ke kiam ŝi pliaĝiĝos, ŝi estos tute forpuŝa. Nu, vi ja estas mokemulo!”

Sinjoro Tupmano ne kontraŭstaris akiri reputacion tiel senkoste: do li mienis tre scioplene kaj mistere ridetis.

“Kia sarkasma rideto”, diris la admira RaĤaela: “Mi deklaras, ke mi tute timas vin”.

“Ĉu timas min?”

“Ho, vi nenion povas kaŝi antaŭ mi… mi scias tre bone, kion signifas tiu rideto”.

“Kion?” diris sinjoro Tupmano, kiu mem ne havis eĉ etan supozon.

“Vi volas diri”, diris la afabla onklino, eĉ pli mallaŭtigante sian voĉon, “vi volis diri, ke vi ne taksas la kurbiĝon de Izabela tiel bedaŭrinda, kiel la malmodeston de Emilia. Nu, ŝi ja malmodestas! Vi ne povas imagi, kiom tio foje malfeliĉigas min. Mi certe priploras tion dum multaj horoj… mia kara frato estas tiom bona kaj tiom sensuspekta, ke li neniam vidas tion; mi certas, ke, se li vidus, tio rompus al li la koron. Mi volus supozi, ke tio estas nura maniero… Mi esperas, ke jes…” (Tie la amema parencino elpuŝis profundan suspiron kaj skuis sian kapon malĝoje.)

“Mi certas, ke la onklino parolas pri ni”, flustris fraŭlino Emilia Vardlo al sia fratino… “Mi tute certas pri tio… Ŝi aspektas tiel malice”.

“Ĉu vere?” respondis Izabela. “Hmm! Onklino kara!”

“Jes, karulino mia!”

“Mi tre timas, ke vi malvarmumos, onklino. Akceptu silkan poŝtukon por ĉirkaŭvolvi vian karan maljunan kapon… memoru vian aĝon!”

Kiom ajn meritita estis tiu rebato, ĝi estis kiel eble plej malica. Ne eblis diveni laŭ kiu responda formo la indigniĝo de la onklino esprimus sin, se sinjoro Vardlo ne estus nekonscie ŝanĝinta la temon per emfaza alvoko de Joĉjo.

“Damnatu tiu knabo”, diris la maljuna sinjoro, “li denove endormiĝis”.

“Tre eksterordinara knabo”, diris sinjoro Pikviko. “Ĉu li ĉiam tiamaniere dormas?”

“Li dormas!” diris la maljuna sinjoro, “li ĉiam dormas. Plenigas komisiojn dormante kaj ronkas dum li servas ĉetable”.

“Tre strange!” diris sinjoro Pikviko.

“Ha, vere strange”, respondis la maljuna sinjoro. “Mi fieras pri tiu knabo… nenial maldungus lin… Li estas natura kuriozaĵo! Jen Joĉjo… Joĉjo… forprenu ĉi tiujn aferojn kaj malfermu pluan botelon… Ĉu vi aŭdas?”

La grasa knabo stariĝis, malfermis siajn okulojn, glutis pecegon da pasteĉo, kiun li ĝuste maĉadis endormiĝante, kaj malrapide plenumis la ordonon de sia mastro, ĝojaĉante pri la restaĵoj de la festo, dum li forigis la telerojn kaj enmetis ilin en la korbegon. La freŝa botelo estis eligita kaj rapide malplenigita; la korbego estis ligita al sia antaŭa loko, la grasa knabo denove surgrimpis la sidbenkon, la okulvitroj kaj la lorno estis denove alĝustigitaj, kaj la manovroj de la armeanoj rekomenciĝis. Okazis granda siblado, bruego de kanonoj kaj ektimiĝo de la damoj, kaj poste mino estis eksplodigita plezurige al ĉiuj; kaj kiam la mineksplodo finiĝis, la armeanoj kaj la ĉeestantoj imitis ĝian ekzemplon kaj finiĝis al afero.

“Nu, memoru”, diris la maljuna sinjoro manpremante kun sinjoro Pikviko je la fino de konversacio sporade daŭrigita fine de la spektaklo, “ni vidos vin ĉiujn morgaŭ”.

“Tre certe”, respondis sinjoro Pikviko.

“Vi konas la adreson”.

“Manora Bieno, Dingledelo”, diris sinjoro Pikviko, konsultante sian notkajeron.

“Ĝuste tiel”, diris la maljuna sinjoro. “Mi ne liberigos vin, sciu, dum malpli ol unu semajno, kaj mi promesas, ke vi vidos ĉion vidindan. Se vi celis trovi kamparan vivon, venu al mi, kaj mi havigos al vi abunde da ĝi. Joĉjo… damnatu tiu knabo, li denove endormiĝis… Joĉjo, helpu al Tomo entimonigi la ĉevalojn”.

La ĉevaloj estis entimonigitaj, la koĉero surgrimpis, la grasa knabo grimpis ĝis lia flanko, adiaŭoj estis interŝanĝitaj, kaj la kaleŝo forklakis. Kiam la pikvikanoj turnis sin por lastfoje rigardi ĝin, la subiranta suno riĉe ardigis la vizaĝojn de iliaj gastigantoj, kaj trafis la figuron de la grasa knabo. Lia kapo estis klinita al la brusto, kaj li denove dormis.

Ĉapitro 5

Mallonga, montranta interalie kiel sinjoro Pikviko entreprenis veturigon, kaj sinjoro Vinklo rajdadon, kaj kiel ili ambaŭ plenumis tion

Hela kaj agrabla estis la ĉielo, balzama la aero, kaj bela la aspekto de ĉiu objekto en la ĉirkaŭaĵo, dum sinjoro Pikviko apogiĝis al la balustradoj de Roĉestera Ponto, kontemplante la naturon kaj atendante sian matenmanĝon. La vidaĵo efektive estis tia, kia ĉarmus menson multe malpli mediteman ol tiu, al kiu ĝi prezentiĝis.

Maldekstre de la spektanto kuŝis la ruina muro, rompita multloke, kaj en kelkaj lokoj superpendanta per krudaj kaj pezaj masoj la mallarĝan strandon. Grandaj fukonodaĵoj kroĉiĝis al la akrangulaj kaj pintaj ŝtonoj, tremante pro ĉiu ventospiro, kaj verda hedero kroĉiĝis morne ĉirkaŭ la malhelaj kaj ruinaj kreneloj. Malantaŭe leviĝis la antikva kastelo, kun sentegmentaj turoj kaj masivaj muroj foreriĝantaj, sed fiere rakontanta al ni pri siaj propraj potenco kaj forto, ekzemple kiam antaŭ sepcent jaroj ĝi resonigis la batadon de armiloj aŭ la bruon de festado kaj diboĉado. Ambaŭflanke la bordoj de la rivero Medvejo, kovritaj de grenkampoj kaj paŝtejoj, kun jen kaj jen ventmuelilo aŭ malproksima preĝejo, etendiĝis for ĝis limoj de la vidpovo, prezentante riĉan kaj varian pejzaĝon, plibeligitan de la ŝanĝiĝantaj ombroj, kiuj rapide trapasis ĝin dum la maldensaj kaj duonformitaj nuboj forglitis en la lumo de la matena suno. La rivero, spegulanta la klaran bluon de la ĉielo, ekbrilis kaj sparkis, dum ĝi fluis senbrue plu; kaj la remiloj de fiŝkaptistoj trempiĝis en la akvon kun klara kaj likva sono, dum la pezaj sed pitoreskaj boatoj glisis malrapide sur la fluo.

Sinjoro Pikviko estis vekita el la agrabla revo, en kiun lin kondukis la aferoj antaŭ li, per profunda suspiro kaj tuŝo sur lia ŝultro. Li turnis sin: kaj la morna viro estis ĉe lia flanko.

“Kontemplas la vidaĵon, ĉu?” demandis la morna viro.

“Mi jes”, diris sinjoro Pikviko.

“Kaj gratulas vin pro la frua ellitiĝo, ĉu?”

Sinjoro Pikviko kapjesis.

“Ha! La homoj devas ellitiĝi frue, por vidi la sunon en ties tuta gloro, ĉar ĝia beleco malofte daŭras tra la tuta tago. La tagmateno kaj la vivmateno nur tro bone similas unu alian”.

“Vi parolas la veron, sinjoro”, diris sinjoro Pikviko.

“Kiel ofte oni diras”, daŭrigis la mornulo, “‘la mateno tro belas por daŭri tiel’. Kiel ofte oni povus diri tion pri nia ĉiutaga ekzistado. Dio! Kiom mi rezignus por rehavigi la tagojn de mia infaneco, aŭ por povi forgesi ilin eterne!”

“Vi travivis multe da ĝenoj, sinjoro”, diris sinjoro Pikviko kompateme.

“Mi tion ja”, diris la mornulo haste, “mi tion ja. Pli ol tiuj, kiuj nun min vidas kredus eble”. Li paŭzis momenton kaj poste diris abrupte: “Ĉu iam venis al vi en la kapon dum tia ĉi mateno, ke dronado estus feliĉo kaj paco?”

“Dio benu min, ne!” respondis sinjoro Pikviko, iomete sin forigante de la balustrado, kiam ebleco, ke la mornulo transpuŝus lin eksperimente, venis iom forte en lian kapon.

“Tion pensis mi, ofte”, diris la mornulo, ne rimarkinte la moviĝon. “La trankvila friska akvo ŝajnas al mi murmuri

inviton al ripozo kaj trankvilo. Salto, plaŭdo, mallonga barakto; vidiĝas ondeto momente, iom post iom ĝi reduktiĝas al milda agitiĝo; la akvo fermiĝis super via kapo, kaj la mondo fermis por ĉiam viajn mizerojn kaj misfortunon”.

La enfalintaj okuloj de la mornulo ekardis hele dum la parolo, sed la momenta ekscito rapide forpasis, kaj li forturniĝis trankvile, dirante:

“Jen… sufiĉe pri tio. Mi volas paroli al vi pri alia temo. Vi invitis min legi tiun paperon, la antaŭhieraŭan vesperon, kaj aŭskultis atente, dum mi tion faris”.

“Vere”, respondis sinjoro Pikviko, “kaj mi certe pensis…”

“Mi petis neniun opinion, kaj neniun mi deziras. Vi vojaĝas cele amuzon kaj instruon. Supoze, se mi sendus al vi manuskripton kuriozan — vidu, ne kuriozan ĉar malracian aŭ neprobablan, sed kuriozan kiel folio el la romano de reala vivo, ĉu vi komunikus ĝin al la klubo, kiun vi menciis tiel ofte?”

“Certe”, respondis sinjoro Pikviko, “se tion vi volus, ĝi estus enskribita en ties protokolon”.

“Vi ricevos ĝin”, respondis la mornulo. “Vian adreson”.

Kiam sinjoro Pikviko komunikis ilian probablan vojon, la mornulo zorge notis ĝin en grasa kajero kaj, malakceptinte insistan inviton de sinjoro Pikviko al matenmanĝo, li forlasis tiun sinjoron ĉe lia hotelo kaj formarŝis malrapide.

Sinjoro Pikviko trovis, ke liaj tri kunuloj ellitiĝis kaj atendis lian alvenon por komenci la matenmanĝon, kiu estis prete surtabligita en tenta aranĝo. Ili sidiĝis ĉetable, kaj kradrostita ŝinko, ovoj, teo, kafo kaj diversaĵoj komencis

malaperi laŭ rapideco, kiu atestis samtempe la bonegecon de la manĝaĵoj kaj la apetiton de la konsumantoj.

“Nu, pri Manora Bieno”, diris sinjoro Pikviko. “Kiel ni vojaĝu?”

“Eble ni prefere diskutu kun la kelnero”, diris sinjoro Tupmano, kaj la kelnero estis do alvokita.

“Dingledelo, sinjoroj… dek kvin mejloj, sinjoroj… translanda vojo… ĉu poŝtista ĉaro, sinjoro?”

“Poŝtista ĉaro havas lokon nur por du”, diris sinjoro Pikviko.

“Vere, sinjoro… pardonpetas, sinjoro… Tre agrabla kvarrada ĉaro, sinjoro… du sidlokoj malantaŭe… unu antaŭe por la sinjoro veturiganta… ho, pardonpete, sinjoro… tio enhavas nur tri”.

“Kion fari?” diris sinjoro Snodgraso.

“Eble unu el la sinjoroj ŝatus rajdi, sinjoro?” proponis la kelnero, rigardante al sinjoro Vinklo. “Tre bonaj rajdĉevaloj, sinjoro… iu ajn servanto de sinjoro Vardlo venonta al Roĉestero revenigos ilin, sinjoro”.

“Bonega propono”, diris sinjoro Pikviko. “Vinklo, ĉu vi volas iri surĉevale?”

Sinjoro Vinklo efektive vartis en la plej profunda angulo de sia koro konsiderindajn hezitojn pri sia ĉevalrajda lerto; sed, ĉar li neniel volis, ke oni suspektu tion, li tuj respondis kun granda kuraĝo:

“Certe. Tion mi ĝuus pli ol ion alian”.

Sinjoro Vinklo estis alkurinta sian sorton, nenia rimedo eblis.

“Ili estu antaŭ la pordo je la dek-unua horo”, diris sinjoro Pikviko.

“En ordo, sinjoro”, respondis la kelnero.

La kelnero foriris, la matenmanĝo finiĝis, kaj la vojaĝontoj supreniris al siaj respektivaj dormoĉambroj, por pretigi novajn vestaĵojn kunprenotajn dum la venonta vojaĝo.

Sinjoro Pikviko estis kompletiginta siajn antaŭpreparojn kaj rigardis trans la kafoĉambraj rulkurtenoj al la surstrataj pasantoj, kiam envenis la kelnero kaj anoncis, ke la ĉaro estas preta — anonco konfirmita de la veturilo mem aperanta antaŭ la diritaj rulkurtenoj.

Ĝi estis iom stranga eta verda skatolo kun kvar radoj, kun malalta loko simila al vinbotelujo por du personoj malantaŭe, kaj altigita sidloko por unu persono antaŭe, tirata de grandega bruna ĉevalo montranta konsiderindan ostan simetrion. Hotela grumo staris proksime, tenante la bridon de alia grandega ĉevalo — verŝajne proksima parenco de tiu ĉe la ĉaro — jam selita por sinjoro Vinklo.

“Benatu mia animo!” diris sinjoro Pikviko, kiam ili staris sur la pavimo dum la surtutoj estis enmetataj. “Benatu mia animo! Kiu veturigos? Pri tio mi ne pensis”.

“Ho, kompreneble vi”, diris sinjoro Tupmano.

“Kompreneble”, diris sinjoro Snodgraso.

“Ĉu mi?” ekkriis sinjoro Pikviko.

“Nenio plej ete timinda, sinjoro”, enmetis la ĉevalzorgisto. “Garantias ĝin kvieta, sinjoro; bebo sur brakoj povus veturigi ĝin”.

“Ĝi ne saltas flanken, ĉu?” demandis sinjoro Pikviko.

“Ĉu saltas flanken, sinjoro?.. Ĝi ne saltus flanken, se ĝi renkontus furgonon plenan da simioj kun forbruligitaj vostoj”.

Tiu lasta rekomendo estis nedisputebla. Sinjoro Tupmano kaj sinjoro Snodgraso eniris la vinbotelujon, sinjoro Pikviko supreniris al sia sidloko, kaj metis siajn piedojn sur tolkovritan breton sube konstruitan tiucele.

“Nu, brila Vilhelmo”, diris la hotela grumo al sia helpanto, “donu al la sinjoro la kondukilojn”.

“Brila Vilhelmo” — verŝajne nomita tiel pro siaj glataj haroj kaj oleeca trajtaro — metis la kondukilojn en la maldekstran manon de sinjoro Pikviko, kaj la grumo puŝis vipon en lian dekstran.

“Tpr!” ekkriis sinjoro Pikviko, kiam la alta kvarpiedulo evidentigis firman emon retroiri tra la kafoĉambra fenestro.

“Sto-op!” eĥis sinjoro Vinklo kaj sinjoro Snodgraso el la vinbotelujo.

“Nur ĝia ludemo, sinjoroj”, diris la ĉefgrumo kuraĝige. “Nur tenu ĝin, Vilhelmo”.

La vicgrumo malhelpis la impetemon de la besto, kaj la ĉefgrumo kuris por helpi sinjoron Vinklo surseliĝi.

“Aliflanke, sinjoro, mi petas”.

“Forblovu min, se la sinjoro ne intencis supreniri malĝustaflanke”, flustris rikana postiljono al la neesprimeble kontenta kelnero.

Sinjoro Vinklo, tiel instruite, surseliĝis proksimume tiel malfacile, kiel se li grimpus la flankon de unuaranga militŝipo.

“Ĉu bone?” demandis sinjoro Pikviko kun interna antaŭsento, ke estis malbone.

“Bone”, respondis sinjoro Vinklo mallaŭte.

“Forlasu ilin”, kriis la ĉefzorgisto. “Retenu ĝin, sinjoro”.

Kaj ekiris la ĉaro kaj la rajdĉevalo: kun sinjoro Pikviko sur la gvidbenko de unu kaj sinjoro Vinklo sur la dorso de l’ alia, ĝojigante kaj kontentigante la tutan hotelkorton.

“Pro kio ĝi iras flanken?” diris sinjoro Snodgraso en la vinbotelujo al sinjoro Vinklo sur la selo.

“Mi tute ne scias”, respondis sinjoro Vinklo.

Lia ĉevalo drivis laŭ la strato plej mistermaniere: flankantaŭe, dum la kapo frontis unu vojflankon kaj la vosto — la alian.

Al sinjoro Pikviko mankis okazo observi ĉu tiun aŭ alian detalon, ĉar ĉiuj liaj kapabloj koncentriĝis al regado de la besto jungita al la ĉaro, kiu evidentigis diversajn karakterizojn, tre interesajn por preterpasantoj, sed tute ne egale amuzajn por iu ajn sidanta malantaŭ ĝi. Krom konstanta suprenĵeto de la kapo laŭ maniero tre malagrabla kaj malkomforta, kaj trenado de la kondukiloj ĝis grado, kiu ege malfaciligis al sinjoro Pikviko la tenadon, ĝi havis unikan tendencon de tempo al tempo subite ekkuri al la kontraŭa flanko de la vojo, poste abrupte halti, kaj poste kuradi antaŭen dum kelkaj minutoj, je rapideco kiun tute neeblis regi.

“Kion do ĝi celas, tion farante?” diris sinjoro Snodgraso, kiam la ĉevalo la dudekan fojon plenumis tiun manovron.

“Mi ne scias”, respondis sinjoro Tupmano. “Tio vere aspektas kiel flankensaltado, ĉu ne?”

Sinjoro Snodgraso estis respondonta, sed lin interrompis krio de sinjoro Pikviko.

“Tpr!” diris tiu sinjoro. “Mi faligis mian vipon”.

“Vinklo”, diris sinjoro Snodgraso, kiam la rajdanto altrotis sur la alta ĉevalo kun sia ĉapelo sur la oreloj kaj komplete skuiĝanta, kvazaŭ li skuiĝus diseriĝe pro la perforta ekzercado. “Estu bonulo kaj levu la vipon”.

Sinjoro Vinklo tiris la bridon de la alta ĉevalo ĝis lia vizaĝo nigriĝis, kaj finfine haltiginte ĝin li surteriĝis, redonis la vipon al sinjoro Pikviko kaj, kaptinte la gvidrimenon, pretiĝis resurseliĝi.

Ĉu la alta ĉevalo nur pro la natura ludemo de ĝia karaktero deziris iom da senkulpa ludado kun sinjoro Vinklo, aŭ ĉu venis al ĝi en la kapon, ke la vojaĝon ĝi povus plenumi tiom kontentige al si sen rajdanto kiom kun rajdanto — estas punktoj, pri kiuj ni kompreneble ne povas nepre kaj definitive decidiĝi. Kia ajn estis la kialo, estas certe, ke apenaŭ sinjoro Vinklo tuŝis la bridon jen ĝi transkapigis ĝin kaj retrokuris tra ties plena longo.

“Povrulo”, diris sinjoro Vinklo trankvilige, “povrulo… bona ĉevalĉjo”.

Sed la “povrulo” rifuzis flatadon: ju pli sinjoro Vinklo provis proksimiĝi al ĝi, des pli ĝi foriĝis flanken; kaj malgraŭ ĉiaspeca kaĵolado sinjoro Vinklo kaj la ĉevalo ĉirkaŭiris unu alian dum dek minutoj, fine de kiuj ĉiu el ili tiel same

distancis unu de l’ alia kiel en la komenco — afero nekontentiga en ĉiuj cirkonstancoj, sed precipe sur soleca vojo, kie neniu helpo estas havebla.

“Kion mi faru?” kriis sinjoro Vinklo, kiam la evitado daŭris dum konsiderinda tempo. “Kion mi faru? Mi ne povas surseliĝi”.

“Prefere konduku ĝin ĝis ni alvenos vojbarieron”, respondis sinjoro Pikviko el la ĉaro.

“Sed ĝi rifuzas veni!” kriegis sinjoro Vinklo. “Bonvolu veni kaj teni ĝin”.

Sinjoro Pikviko estis personigo mem de bonkora afableco: li ĵetis la kondukilojn sur la dorson de l’ ĉevalo, kaj subeniĝinte de sia sidloko, zorge apudigis la ĉaron al la heĝo, por la okazo, ke io venos sur la vojo, kaj forpaŝis helpe al sia ĝenata kunulo, lasante sinjoron Tupmano kaj sinjoron Snodgraso en la veturilo.

Tuj kiam la ĉevalo vidis sinjoron Pikviko alvenanta al ĝi kun la ĉara vipo en la mano, ĝi ŝanĝis la rondiran moviĝon, kiun ĝi antaŭe utiligis, al retroira progreso tiom impete, ke ĝi ektrenis sinjoron Vinklo, kiu daŭre troviĝis je la ekstremo de la brido, laŭ grado de rapideco iom pli ol hasta marŝo al la direkto, tra kiu ili ĵus trapasis. Sinjoro Pikviko kuris por helpi,

sed ju pli rapide sinjoro Pikviko kuris antaŭen, des pli rapide la ĉevalo kuris malantaŭen. Okazis granda skrapado de piedoj kaj agitado de polvo; kaj finfine sinjoro Vinklo, kies brakoj estis preskaŭ elartikigitaj, komplete rezignis la tenadon. La ĉevalo paŭzis, gapis, skuis la kapon, turnis sin kaj kviete trotis hejmen al Roĉestero, lasante sinjoron Vinklo kaj sinjoron Pikviko al reciproka konsterna sinrigardado. Kraka bruo iom fore altiris ilian atenton. Ili suprenrigardis.

“Benatu mia animo!” kriis la turmentata sinjoro Pikviko. “Jen forkuras la alia ĉevalo!”

Estis ja tro vere. La beston timigis la bruo, kaj la kondukiloj estis sur ĝia dorso. La rezulto estas divenebla. Ĝi forkuris kun la kvarrada ĉaro malantaŭe kaj kun sinjoro Tupmano kaj sinjoro Snodgraso en la kvarrada ĉaro. La distanco estis mallonga. Sinjoro Tupmano ĵetis sin en la heĝon, sinjoro Snodgraso imitis lian ekzemplon, la ĉevalo frakasis la kvarradan ĉaron kontraŭ ligna ponto, disigis la radojn disde la ĉaro kaj la vinbotelujon disde la breto: kaj fine ekstaris tute senmove rigardante la ruinon, kiun ĝi kaŭzis.

La unua zorgo de la du neelĵetitaj amikoj estis eligi siajn misfortunajn kunulojn el ties krataga bedo — procedo, kiu havigis al ili la nedireblan kontenton malkovri, ke ili ricevis neniun vundon krom pluraj ŝiraĵoj en la vestoj kaj diversaj gratoj pro la dornoj. La posta farendaĵo estis maljungo de la ĉevalo. Kiam tiu komplika procedo estis realigita, la grupo marŝis malrapide antaŭen, kondukante inter si la ĉevalon kaj lasinte la ĉaron al ties sorto.

Unuhora marŝado venigis la vojaĝantojn al eta apudvoja trinkejo kun du ulmoj, trogo por ĉevaloj, kaj vojsigno antaŭe; unu-du deformitaj fojnostakoj malantaŭe, legomĝardeno flanke, kaj kadukaj budoj kaj ŝimaj barakoj konfuzite

dismetitaj ĉirkaŭe. Ruĝhara viro laboris en la ĝardeno; kaj al li sinjoro Pikviko vigle vokis:

“Saluton, homo!”

La ruĝharulo rektigis sian korpon, ombrumis permane la okulojn kaj rigardis longe kaj senpasie sinjoron Pikviko kaj ties kunulojn.

“Saluton, homo!” ripetis sinjoro Pikviko.

“Saluton!” estis la respondo de la ruĝharulo.

“Kioma distanco ĝis Dingledelo?”

“Pli ol sepmejla”.

“Ĉu temas pri vojo bona?”

“Ne, tia ĝi ne estas”.

Eliginte tiun kurtan respondon, kaj verŝajne kontentiginte sin per ankoraŭ unu videsploro, la ruĝharulo daŭrigis sian laboron.

“Ni deziras enstaligi ĉi tie jenan ĉevalon”, diris sinjoro Pikviko. “Supozeble tio eblas, ĉu ne?”

“Deziras enstaligi jenan ĉevalon, ĉu?” ripetis la ruĝharulo, apogante sin per sia fosilo.

“Kompreneble”, respondis sinjoro Pikviko, kiu jam antaŭeniris kune kun la ĉevalo ĝis la ĝardena barilo.

“S’jorino!” kriegis la ruĝharulo, elirante el la ĝardeno kaj intense rigardante la ĉevalon. “S’jorino!”

Alta osteca virino — senkurba tra la tuta korpo — en kruda blua pelerino kun talio unu-du colojn sub la akseloj reagis al la alvoko.

“Ĉu ni povas enstaligi la ĉevalon ĉi tie, bonulino?” diris sinjoro Tupmano antaŭenirante kaj parolante laŭeble persvade.

La virino tre firme rigardis la tutan grupon, kaj la ruĝharulo flustris ion al ŝia orelo.

“Ne”, respondis la virino post iom da pripensado. “Tio timigas min”.

“Timigas!” ekkriis sinjoro Pikviko. “Kion la virino timas?”

“Tio kaŭzis al ni problemojn la pasintan fojon”, diris la virino turnante sin en la domon. “Nenion mi volas diri al ili”.

“Plej eksterordinara afero en mia vivo”, diris la mirigita sinjoro Pikviko.

“Mi… mi… vere opinias”, flustris sinjoro Vinklo, dum liaj amikoj ariĝis ĉirkaŭ li, “ke ili pensas, ke ni akiris ĉi tiun ĉevalon iel malhoneste”.

“Kio?” ekkriis sinjoro Pikviko en ŝtorma indigniĝo.

Sinjoro Vinklo modeste ripetis sian opinion.

“Hej, ulo!” diris la kolera sinjoro Pikviko. “Ĉu vi opinias, ke ni ŝtelis ĉi tiun ĉevalon?”

“Mi certas pri tio”, respondis la ruĝharulo kun rikano, kiu agitis lian vizaĝon de unu aŭskultilo ĝis la alia. Dirinte tion li turnis sin en la domon kaj batfermis la pordon post si.

“Tio ĉi similas sonĝon”, elsputis sinjoro Pikviko, “hidan sonĝon. Imagu, ke oni promenadas la tutan tagon kun aĉa ĉevalo, de kiu li ne povas liberiĝi!”

La deprimitaj pikvikanoj forturnis sin mishumore, dum la alta kvarpiedulo, kiun ili ĉiuj senlime abomenis, sekvis malrapide iliajn paŝojn.

Estis malfrue en la posttagmezo, kiam la kvar amikoj kaj ilia kvarpieda kunulo eniris la vojeton kondukantan al Manora Bieno: kaj eĉ kiam ili tiel proksimis al sia celo, la plezuro kiun ili spertus en aliaj cirkonstancoj estis grave dampita, kiam ili pripensis la absurdon de sia aspekto kaj la ridindecon de sia situacio. Ĉifitaj vestaĵoj, gratitaj vizaĝoj, polvokovritaj ŝuoj, elĉerpitaj mienoj, kaj, antaŭ ĉio, la ĉevalo. Ho, kiom sinjoro Pikviko malbenis tiun ĉevalon: li de tempo al tempo rigardis la noblan beston kun mieno esprimanta malamon kaj venĝemon. Pli ol unufoje li kalkulis la probablan kvanton da elspezo ŝuldota se li tranĉus al ĝi la gorĝon; kaj nun la tento detrui ĝin, aŭ lasi ĝin senmastre en la mondon, inundis lian menson dekoble forte. Lin vekis el meditado pri tiuj teruraj fantazioj la subita apero de du figuroj ĉe vojturniĝo. Tiuj estis sinjoro Vardlo kaj lia fidela servanto — la grasa knabo.

“Nu, kie vi estis efektive?” diris la gastama maljuna sinjoro. “Mi atendis vin la tutan tagon. Nu, vi ja aspektas lacaj. Kio! Ĉu gratoj! Ne doloras, espereble, ĉu?.. Nu, mi vere ĝojas aŭdi tion. Tre. Do vi renversiĝis, ĉu? Ne ĉagreniĝu. Ofta akcidento ĉi-regione. Joĉjo… Denove li dormas!.. Joĉjo, akceptu tiun ĉevalon de la sinjoro kaj konduku ĝin en la stalaron”.

La grasa knabo peze paŝis malantaŭ ili kun la besto, kaj la maljuna sinjoro, kondolencante per hejmecaj frazoj la gastojn pri tiom el la tagaj aventuroj, kiom ili trovis konvene komuniki, gvidis ilin en la kuirejon.

“Ĉi tie ni ordigos vin”, diris la maljuna sinjoro, “kaj poste mi prezentos vin al la homoj en la salono. Emma, alportu la ĉerizan brandon; jam, Janjo, kudrilon kaj fadenon ĉi tien; viŝtukojn kaj akvon, Maria. Ek, knabinoj, vigliĝu”.

Tri aŭ kvar belformulinoj rapide diskuris serĉante la diversajn aferojn menditajn, dum paro da grandkapaj rondvizaĝaj viroj stariĝis de sur siaj seĝoj apudfajrujaj (ĉar kvankam temis pri maja vespero, ilia ligateco al la fajrujo ŝajnis tiom kora, kiom se estus Kristnasko), kaj plonĝis en iujn obskurajn alkovojn, el kiuj ili senprokraste elprenis botelon da ciro kaj eble seson da brosoj.

“Vigliĝu!” diris la maljuna sinjoro denove, sed la admono estis tute ne necesa, ĉar unu el la knabinoj verŝis la ĉerizan brandon, kaj alia enportis la viŝtukojn, kaj unu el la viroj, kaptinte kruron de sinjoro Pikviko je preskaŭa minaco renversi lin, frotadis lian boton ĝis liaj kaloj ruĝardis, dum la alia purigis sinjoron Vinklo per peza vestbroso, permesante al si eligi dum la plenumado tiun siblan sonon, kiun grumoj kutime eligas striglante ĉevalon.

Sinjoro Snodgraso, fininte sian ordiĝon, ĉirkaŭrigardis en la ĉambro, dum li staris dorse al la fajro kaj sorbetis sian ĉerizan brandon kun kora kontentiĝo. Li priskribis ĝin kiel ĉambregon kun ruĝbrika planko kaj vasta kameno; la plafonon ornamis ŝinkoj, lardoj kaj ŝnuroj cepaj. La murojn dekoris pluraj ĉasistaj vipoj, du-tri bridoj, selo kaj malnova rustinta blunderbuzo kun etikedo sub ĝi, indikanta ke ĝi estas “ŝargita”, kia ĝi estis laŭ la sama aŭtoritato dum almenaŭ duonjarcento. Malnova oktaga horloĝo, solenaspekta kaj malfrivola, tiktakis seriozece en angulo; kaj arĝenta poŝhorloĝo, egale antikva, pendis de unu el la multaj hokoj kiuj ornamis la servicoŝrankon.

“Ĉu prete?” diris la maljuna sinjoro enkete, kiam la gastoj estis lavitaj, flikitaj, brositaj kaj branditaj.

“Tute”, respondis sinjoro Pikviko.

“Venu do!”

La grupo, trairinte plurajn malhelajn koridorojn kaj kunveninte kun sinjoro Tupmano, kiu postrestis por ŝteli kison de Emma, pro kio li estis prave premiita per diversaj puŝoj kaj gratoj, alvenis la salonan pordon.

“Bonvenon”, diris ilia afabla gastiganto, ĵetmalfermante ĝin kaj antaŭenpaŝante por anonci ilin. “Bonvenon, sinjoroj, al Manora Bieno”.

Ĉapitro 6

Malnovmoda kartluda festo. La versoj de la pastro. La rakonto pri la reveno de punlaborulo

Pluraj gastoj jam kunvenintaj en la malnova salono stariĝis por saluti sinjoron Pikviko kaj ties amikojn, kiam ili envenis; kaj dum plenumado de la enkonduka ceremonio sinjoro Pikviko disponis tempon observi la aspektojn kaj mediti pri la karakteroj kaj okupiĝoj de la personoj ĉirkaŭantaj lin — kutimo, kiun li samkiel multaj aliaj grandiozuloj ŝatis dorloti.

Sinjorino tre maljuna en alta ĉapo kaj fadinta silka robo — neniu malpli grava ol la patrino de sinjoro Vardlo — okupis la honoran lokon dekstrangule de la kameno; kaj diversaj atestiloj pri tio, ke ŝi estis konvene edukita dum la junaĝo, kaj ke ŝi ne deviis de tio dum la maljunaĝo, ornamis la murojn en formo de brodaĵoj antikvadataj, fadendrapaj pejzaĝoj samaĝaj, kaj karmezinaj teniloj por teujoj el periodo pli moderna. La onklino, la du junaj fraŭlinoj, kaj sinjoro Vardlo, kiuj konkurencis unu kontraŭ alia en zelota kaj senintermita servado al la maljunulino, dense ĉirkaŭis ŝian fotelon, unu tenanta ŝian oreltrumpeton, alia oranĝon, kaj tria flarbotelon, dum kvara vigle okupiĝis frapante kaj pugnobatante la kusenojn aranĝitajn por ŝia apogo. Ĉe la kontraŭa flanko sidis kalva maljunulo, kun vizaĝo bonhumora kaj bonfarema — la pastro de Dingledelo; kaj apud li sidis lia edzino, iom dika floranta maljuna damo, kiu aspektis tre lerta, ne nur pri la arto kaj mistero prepari hejmajn trinkaĵojn kontentige al aliaj personoj, sed ankaŭ pri okaza gustumado de ili ege kontentige al ŝi mem. Eta prudenta pomvizaĝulo interparolis kun grasa maljuna sinjoro en unu angulo, kaj du-tri pliaj maljunaj sinjoroj kaj du-tri pliaj maljunaj damoj sidis rektadorse kaj senmove sur siaj

seĝoj, tre firme rigardante al sinjoro Pikviko kaj ties kunvojaĝantoj.

“Sinjoro Pikviko, panjo”, diris sinjoro Vardlo per sia plej forta voĉo.

“Ha”, diris la maljuna damo, skuante sian kapon. “Mi ne aŭdas vin”.

“Sinjoro Pikviko, avinjo!” kriĉis ambaŭ junulinoj kune.

“Ha!” ekkriis la maljuna damo. “Nu, ne multe gravas. Li ne ĝenas sin pri tia maljunulino kia mi, supozeble”.

“Mi certigas al vi, sinjorino”, diris sinjoro Pikviko kaptante manon de la maljunulino kaj parolante tiel laŭte, ke la energio kaŭzis karmeziniĝon de lia bonkora vizaĝo, “mi certigas al vi, sinjorino, ke nenio pli ĝojigas min ol vidi damon viaaĝan ĉefo de familio tiel brava kaj tiom june kaj bonfarte aspektanta”.

“Ha!” diris la maljunulino post mallonga paŭzo, “estas tre bele, mi supozas, sed mi ne aŭdas lin”.

“Avinjo estas iom konsternita nuntempe”, diris fraŭlino Izabela Vardlo per mallaŭta voĉo, “sed baldaŭ ŝi interparolos kun vi”.

Sinjoro Pikviko kapsignis sian pretecon respekti la malfortecojn de la maljunaĝo kaj komencis ĝeneralan konversacion kun la ceteraj rondanoj.

“Bela situo ĉi tie”, diris sinjoro Pikviko.

“Bela!” eĥis sinjoroj Snodgraso, Tupmano kaj Vinklo.

“Nu, mi opinias, ke jes”, diris sinjoro Vardlo.

“Ne troviĝas pli bona terpeco en la tuto de Kento, sinjoro”, diris la prudentulo kun pomvizaĝo, “nepre ne, sinjoro… mi certas, ke ne, sinjoro”.

Poste la prudentulo ĉirkaŭrigardis triumfe, kvazaŭ iu kontraŭdirus al li, sed tiun li finfine venkus.

“Ne troviĝas pli bona terpeco en la tuto de Kento”, diris denove la prudentulo post paŭzo.

“Krom la Paŝtejoj de Mulinzo”, komentis la grasulo solene.

“La Paŝtejoj de Mulinzo!” elsputis la alia en profunda malestimo.

“Ja la Paŝtejoj de Mulinzo”, ripetis la dikulo.

“Ege bona grundo, tie”, intervenis alia dikulo.

“Kaj bona ĝi estas, certe”, diris tria dikulo.

“Ĉiu scias tion”, diris la korpulenta gastiganto.

La prudentulo ĉirkaŭrigardis dubeme, sed trovinte sin minoritata, mienis kompateme kaj diris nenion pli.

“Pri kio ili parolas?” demandis la maljunulino per tre aŭdebla voĉo al unu el siaj nepinoj, ĉar, kiel multaj surdaj homoj, ŝi ŝajnis neniam konsideri la eblecon, ke aliaj personoj aŭdas tion, kion ŝi mem diras.

“Pri la tero, avinjo”.

“Kion pri la tero?.. Nenio misas, ĉu?”

“Ne, ne. Sinjoro Milero diris, ke nia grundo estas pli bona ol tiu en la Paŝtejoj de Mulinzo”.

“Kion li scias pri la afero?” demandis la maljunulino indigne. “Milero estas malmodesta pajaco, kaj vi rajtas sciigi lin, ke tion mi diris”.

Tion dirinte la maljunulino, tute ne sciante ke ŝi parolis pli laŭte ol flustre, rektigis sin kaj rigardis trapikeme la kulpan prudentulon.

“Nu, nu”, diris la vigla gastiganto, nature ema ŝanĝi la temon. “Kiel plaĉus al vi robro, sinjoro Pikviko?”

“Tio plaĉus pli ol io ajn”, respondis tiu sinjoro, “sed ne aranĝu tion, mi petas, nur pro mi”.

“Ho, mi certigas vin, ke panjo tre ŝatas robrojn”, diris sinjoro Vardlo. “Ĉu ne tiel, panjo?”

La maljunulino, kiu multe malpli surdis pri tiu temo ol pri la aliaj, respondis jese.

“Joĉjo, Joĉjo!” diris la maljuna sinjoro. “Joĉjo… damnatu… ho, jen li. Elmetu la kartludajn tabletojn”.

La letargia junulo sukcesis sen plua vekado elmeti du kartludajn tabletojn, unu por “Papo Johanino”[20], kaj la alian por visto. La vistludontoj estis sinjoro Pikviko kaj la maljunulino, sinjoro Milero kaj la grasa sinjoro. La rondludo ampleksis la ceterajn festantojn.

La robro estis plenumita kun la tuta seriozeco kaj konduta trankvileco konvenaj al la okupiĝo nomata “visto” — solena okazaĵo, al kiu, laŭ nia opinio, estas aplikita tre malrespekte kaj bagatelige la termino “ludo”. La rondludo, alitable, estis tiel brue gaja, ke ĝi grave interrompis la meditojn de sinjoro Milero, kiu, ne tiom absorbita kiom li devis esti, sukcesis kulpi diversajn krimegojn kaj misfarojn, kiuj ekstreme

kolerigis la grasan sinjoron, kaj proporcie bonhumorigis la maljunulinon.

“Jen!” diris la krimulo Milero triumfe, kiam li enmanigis unuopan prenon fine de la partio. “Tio ne povis esti pli trafe ludita, mi flatas min. Neeble akiri alian prenon!”

“Milero devis atuti la karoon, ĉu ne vere, sinjoro?” diris la maljunulino.

Sinjoro Pikviko kapjesis.

“Ĉu mi devis do?” diris la povrulo, dube apelaciante sian partneron.

“Vi ja devis, sinjoro”, diris la grasa sinjoro per tremiga voĉo.

“Tre bedaŭras”, diris la senkuraĝigita Milero.

“Tio ne multe utilas”, graŭlis la dika sinjoro.

“Du figuroj faras ok por mi”, diris sinjoro Pikviko.

Alia partio.

“Ĉu vi povas unu?” demandis la maljunulino.

“Mi povas”, respondis sinjoro Pikviko. “Duoblo, unuopo kaj la robro”.

“Neniam oni tiom bonŝancis”, diris sinjoro Milero.

“Neniam venis tiaj kartoj”, diris la grasa sinjoro.

Solena silento: sinjoro Pikviko bonhumora, la maljunulino serioza, la grasa sinjoro ĉikanema, kaj sinjoro Milero timema.

“Alia duoblo”, diris la maljunulino, triumfe notante la cirkonstancon per meto de sespenco kaj kaduka duonpenco sub la kandelingon.

“Duoblo, sinjoro”, diris sinjoro Pikviko.

“Tute scias pri tiu fakto, sinjoro”, akre respondis la grasa sinjoro.

Alian partion kun simila rezulto sekvis missekvo far la malfeliĉa Milero, je kio la grasa sinjoro eksplodis en stato de forta persona ekscitiĝo, kiu daŭris ĝis la fino de la ludo, kiam li retiriĝis en angulon, kaj restis komplete muta dum unu horo kaj dudek sep minutoj; post tiu tempo li forlasis sian retiriĝon kaj proponis al sinjoro Pikviko pinĉon da flartabako kun mieno de homo decidinta kristane pardoni la ricevitajn vundojn. La aŭdkapablo de la maljunulino rimarkinde pliboniĝis, kaj la malfeliĉa Milero sentis sin tiel eksterelementa kiel delfeno en sentinela postenbudo.

Dume la rondludo progresis tre gaje. Izabela Vardlo kaj sinjoro Trundlo “partneriĝis”, kaj Emilia Vardlo kaj sinjoro Snodgraso faris same; kaj eĉ sinjoro Tupmano kaj la fraŭla onklino starigis komunakcian kompanion pri ludmarkoj kaj flatado. Maljuna sinjoro Vardlo estis ĉe zenito de sia gajeco; kaj li estis tiel amuza direktante la tablon, kaj la maljunaj damoj estis tiel energiaj pretendante siajn gajnojn, kaj la tuta tablanaro daŭre bruis pro gajo kaj ridado. Ĉeestis unu maljuna damo, kiu ĉiam devis pagi kvin-ses kartojn, je kio ĉiuj ekridis regule en ĉiu partio; kaj kiam la maljuna damo mienis kolere pro la neceso pagi, oni ridis eĉ pli laŭte; je kio la vizaĝo de la maljuna damo iom post iom heliĝis, ĝis fine ŝi ridis pli laŭte ol la aliaj. Ankaŭ, kiam la fraŭla onklino ricevis “geedziĝon”[21], la junulinoj denove ekridis, kaj la fraŭla onklino ŝajne emis ofendiĝi; ĝis, sentante manpremon de sinjoro Tupmano sub la tablo, ankaŭ ŝi gajiĝis kaj mienis iom

kontente, kvazaŭ geedziĝo efektive ne estus tiel fora, kiel supozis kelkaj personoj; je kio denove ridis ĉiuj kaj precipe maljuna sinjoro Vardlo, kiu frandis spritaĵojn tiel volonte, kiel la plej junaj. Koncerne sinjoron Snodgraso, tiu faris nenion krom flustri poeziecajn diraĵojn en la orelon de sia partnero, kio igis iun maljunan sinjoron facilanime aludema pri kartludaj partnerecoj kaj dumvivaj partnerecoj, kaj kaŭzis, ke la dirita sinjoro iom komentu tiurilate akompane kun diversaj palpebrumoj kaj subridoj, kio tre gajigis la societon kaj elstare la edzinon de tiu maljuna sinjoro. Kaj sinjoro Vinklo ripetis ŝercojn tre bone konatajn en urboj, sed tute nekonatajn en la kamparo: kaj ĉar ĉiuj ridis pro ili tre senlime kaj diris, ke ili estas elstaraj, sinjoro Vinklo estis en stato tre honora kaj glora. Kaj la bonfarema pastro afable spektis, ĉar la feliĉaj vizaĝoj ĉirkaŭ la tablo feliĉigis ankaŭ la maljunan bonulon; kaj kvankam la gajeco estis iom brua, tamen ĝi devenis de koroj kaj ne de lipoj; kaj tio finfine estas la ĝusta speco de gajeco.

La vespero forglitis rapide per tiuj ĝojigaj okupiĝoj; kaj post konsumo de vespermanĝo abunda sed simpla, kaj kiam la societo socie formis rondon ĉirkaŭ la fajrujo, sinjoro Pikviko pensis, ke li neniam en la vivo sentis sin tiom feliĉa kaj neniam tiel emis ĝui kaj eluzi la pasemajn momentojn.

“Nu tio ĉi”, diris la afabla gastiganto, kiu sidis tre solene apud la apogilo de la maljunulina fotelo kun ŝia mano firme tenita en la lia. “Tio ĉi estas ĝuste kion mi ŝatas, la plej feliĉaj momentoj en mia vivo estas pasigitaj apud jena malnova kameno, kaj tiom mi amas ĝin, ke ĉiuvespere mi bruligas ĉi tie flaman fajron, ĝis efektive ĝi neelporteble varmegiĝas. Vidu, mia povra maljuna patrino kutimis sidi antaŭ tiu ĉi kameno sur tiu tabureto, kiam ŝi estis knabino, ĉu ne vere, panjo?”

Tiu larmo, kiu alvenas nevokite la okulon, kiam memoro pri malnovaj tempoj kaj feliĉo antaŭ multaj jaroj estas subite revokitaj, ŝteliris sur vango de la maljunulino, dum ŝi skuis la kapon kun rideto melankolia.

“Vi devas pardoni, ke mi priparolas ĉi tiun malnovan lokon, sinjoro Pikviko”, daŭrigis la gastiganto post mallonga paŭzo, “ĉar mi kore amas ĝin, kaj konas neniun alian… La malnovaj domoj kaj kampoj ŝajnas al mi vivantaj amikoj: kaj tiel ankaŭ nia preĝejeto kun la hedero, pri kiu, cetere, nia bonega amiko tie verkis kanton, kiam li unue venis inter nin. Sinjoro Snodgraso, ĉu vi havas ion en la glaso?”

“Pli ol sufiĉe, dankon”, respondis tiu sinjoro, kies poezia scivolo estis ege stimulita pro la lasta komento de lia gastiganto. “Mi petas vian pardonon, sed vi aludis la kanton de la hedero”.

“Pri tio vi devas demandi jenan nian amikon”, diris la gastiganto sciplene, indikante la pastron per kapsigno.

“Ĉu mi rajtas diri, ke plaĉus al mi aŭskulti vin deklami ĝin, sinjoro?” diris sinjoro Snodgraso.

“Nu, efektive”, respondis la pastro, “ĝi estas io tre bagatela, kaj mia sola pravigo de ĝia faro estas, ke tiutempe mi tre junis. Tamen, tia kia ĝi estas, vi aŭdos ĝin se vi volas”.

Murmuro de kuriozo estis kompreneble la respondo; kaj la maljuna sinjoro komencis deklami, helpate de diversaj suflorajôj de sia edzino, la menciitajn versojn.

“Mi titolis ilin”, li diris,

La hedero verda

Ho, delikatas verda Hedero

sur ruinaĵ’ mucida!
Riĉas la proviant’ en vero
en la ĉelo izole frida.
Eriĝas la muroj, velkas ŝtonoj,
pro lia gusto franda:
kaj polvo kreita dum eonoj
por li estas manĝo danda.
    Rampante kie viv’ malestas,
    verda Heder’ sin manifestas.
Li hastas kvankam senflugile
kun olda kor’ fortika.
Kroĉiĝas li volvaĵtenile
al granda kverk’ amika!
Kaj li treniĝas sur la tero
kun milda foli-ondumo,
ĝoje rampante kun tenero
sur la tombeja humo.
    Rampante kie morto festas,
    verda Heder’ sin manifestas.
Pasas eonoj, kaj verkoj putradas,
nacioj ekziston perdas;
sed forta Hedero neniam fadas
kaj nepre eterne verdas.
La plant’ en loko senfrekventa
la pasintecon glutas:
ĉar konstruaĵ’ plej eminenta
Hederon fine nutras.
    Rampante kie mort’ ĉeestas,
    verda Heder’ sin manifestas.

Dum la maljuna sinjoro ripetis la duan fojon tiujn versojn por ke sinjoro Snodgraso notu ilin kajere, sinjoro Pikviko esploris la trajtojn de lia vizaĝo kun mieno tre interesita. Kiam la maljuna sinjoro finis sian diktadon, kaj sinjoro Snodgraso enpoŝigis sian kajeron, sinjoro Pikviko diris:

“Pardonu min, sinjoro, ke mi jene komentas post konatiĝo tiel mallonga; sed tia sinjoro kia vi nepre, laŭ mia opinio, observis multajn scenojn kaj okazaĵojn registrindajn dum la daŭro de via sperto kiel evangelia pastro”.

“Mi vidis kelkajn efektive”, respondis la maljuna sinjoro, “sed la okazaĵoj kaj karakteroj estis nature simplaj kaj ordinaraj, pro tio, ke mia sfero de agado estas tre limigita”.

“Vi fakte pretigis kelkajn notojn, ŝajnas al mi, pri Johano Edmondo, ĉu ne?” demandis sinjoro Vardlo, kiu ŝajne tre emis stimuli sian amikon por edifi siajn novajn vizitantojn.

La maljuna sinjoro iomete kapjesis signante konsenton kaj ŝanĝis la temon, kiam sinjoro Pikviko diris:

“Pardonpete, sinjoro, sed bonvolu, se mi aŭdacas demandi, diri: kiu estis Johano Edmondo?”

“Ĝuste tion mi estis demandonta”, diris sinjoro Snodgraso entuziasme.

“Vi estas implikota”, diris la gaja gastiganto. “Vi devos kontentigi la scivolon de jenaj sinjoroj pli aŭ malpli baldaŭ, do prefere profitu la konjunkturon favoran kaj faru tion senprokraste”.

La maljuna sinjoro ridetis bonhumore, dum li antaŭenigis sian seĝon; la ceteraj grupanoj pliproksimigis siajn seĝojn unu al la alia, precipe sinjoro Tupmano kaj la fraŭla onklino, kiuj eble iom malfacile aŭdus; kaj kiam la oreltrumpeto de la maljuna damo estis taŭge ĝustigita, kaj sinjoro Milero (kiu ekdormis dum la deklamado de la versoj) vekita el la dormo per admona pinĉo, la maljuna sinjoro sen plia antaŭpreparo ekrakontis la sekvan historion, al kiu ni permesas por ni aldoni la titolon:

La reveno de l’ bagnulo

“Kiam mi unue ekloĝis en tiu ĉi vilaĝo”, diris la maljuna sinjoro, “kio estas jam antaŭ dudek kvin jaroj, la plej fifama persono inter niaj paroĥanoj estis viro, kiu nomiĝis Edmondo, kiu luis malgrandan farmbienon proksime al tiu ĉi loko. Li estis moroza, sovaĝkora malbonulo: maldiligenta kaj diboĉema laŭmore; kruela kaj feroca laŭkaraktere. Krom tiuj malmultaj pigraj kaj malrespondecaj vagabondoj, kun kiuj li pasigis malzorge sian tempon sur la kampoj, aŭ drinkis en la taverno, li eĉ unu amikon aŭ konaton ne havis; neniu emis alparoli la viron, kiun multaj timis kaj ĉiuj abomenis — kaj Edmondon forpuŝis ĉiuj.

“Tiu viro havis edzinon kaj filon, kiu, kiam mi unue venis ĉi tien, havi proksimume dek du jarojn. Pri la severo de l’ suferado de tiu virino, pri la mildo kaj tolerema maniero de ŝia konduto, pri la nervostreĉa zorgo laŭ kiu ŝi edukis tiun knabon, neniu povas adekvate imagi. Ĉielo pardonu al mi la supozon, se ĝi estas malkaritata, sed mi ja firme kaj en mia animo kredas, ke tiu viro provis sisteme dum multaj jaroj rompi al ŝi la koron; sed ŝi toleris ĉion pro sia infano kaj, kiel ajn stranga tio ŝajnos al multaj, ankaŭ pro la patro, ĉar malgraŭ ke li estis bruta kaj kruele traktis ŝin, ŝi iam lin amis, kaj memoro pri tio, kio li estintis por ŝi, vekis en ŝia brusto sentojn de indulgo kaj humilo en sufero, al kiuj fremdas ĉiuj dikreitoj, krom virinoj.

“Ili estis malriĉaj — ne povis esti alie, kiam la viro tiel agadis; sed la senlaca kaj senĉesa energio de la virino, frue aŭ malfrue, matene, tagmeze kaj nokte, retenis ilin for de kompleta mizero. Tiu energio estis nur tre mise repagita. Homoj preterpasantaj tiun lokon vespere — kelkfoje je tre malfrua nokta horo — raportis, ke ili aŭdis

la ĝemojn kaj plorsingultojn de virino suferanta, kaj la sonojn de batoj; kaj pli ol unufoje, post la noktomezo, la knabo mallaŭte frapis la ĉefpordon de najbara domo, kien li estis sendita por eskapi la ebrian furiozon de sia monstra patro.

"Dum tiu tuta tempo, kaj kiam la kompatindulino ofte vidigis postsignojn de mistraktado kaj violento, kiujn ŝi ne povis tute kaŝi, ŝi estis konstanta partoprenanto en nia eta preĝejo. Regule ĉiudimanĉe, matene kaj posttagmeze, ŝi okupis la saman sidlokon kun la knabo apude; kaj kvankam ambaŭ estis malriĉe vestitaj — multe pli malriĉe ol multaj el la najbaroj en socitavolo malpli alta — ili estis ĉiam netaj kaj puraj. Ĉiuj afable salutis kaj alparolis "kompatindan sinjorinon Edmondo", kaj kelkfoje, kiam ŝi haltis por interŝanĝi kelkajn vortojn kun najbarino fine de la diservo en eta vico da ulmoj gvidantaj al la preĝeja portiko, aŭ malhastis por rigardadi kun patrinaj fiero kaj amo sian sanan filon ludantan antaŭe kun kelkaj kunuletoj, ŝia zorgoplena vizaĝo pliheliĝis pro esprimo de kora dankemo, kaj ŝi aspektis, se ne gaja kaj feliĉa, almenaŭ trankvila kaj kontenta.

"Forpasis kvin aŭ ses jaroj. La knabo iĝis junulo fortika kaj plenkreska. La tempopaso fortiginta la sveltan korpon infanan kaj fortikiginta virece liajn feblajn membrojn jam kurbigis la figuron de lia patrino kaj febligis ŝiajn paŝojn; sed tiu brako, kiu devis subteni ŝin, ne plu interkroĉiĝis kun la ŝia; tiu vizaĝo, kiu devis ĝojigi ŝin, ne plu rigardis al la ŝia. Ŝi okupis sian antaŭan sidlokon, sed la apuda sidloko vakis. La Biblio estis kiel antaŭe prizorgata, la legaĵoj estis trovitaj kaj faldmarkitaj samkiel pli frue; sed ĉeestis neniu kunleganta kun ŝi; kaj larmoj falis dense kaj rapide sur la libron kaj forkaŝis al ŝiaj okuloj la vortojn. Najbarinoj

estis afablaj samkiel antaŭe, sed ŝi rifuzis iliajn salutojn per forturnita kapo. Ne plu okazis malhasto inter la ulmoj — ne plu la feliĉigaj antaŭvidoj de venontaj ĝojoj. La izolita virino pliproksimigis sian kufon al sia vizaĝo, kaj formarŝis rapide.

"Ĉu mi diru al vi, ke la junulo, kiu, rerigardante ĝis la plej fruaj infanaj tagoj al kiuj etendiĝis memoro kaj konscio kaj daŭrigante sian memoron ĝis la aktuala momento, povis memori nenion, kio ne estus ligita iel al longa serio da memvolaj ĉagrenoj de lia patrino travivitaj por ŝirmi lin, kun mistraktado, kaj insultado, kaj violento, ĉiuj tolerataj subtene al li, — ĉu mi diru al vi, ke li kun senbrida malatento pri ŝia krevanta koro kaj obstina egoisma forgesemo pri ĉio, kion ŝi faris kaj elportis subtene al li, ligis sin al fiaj kaj senskrupulaj viroj, kaj freneze laŭiris viglan karieron, kiu nepre havigus al li morton, kaj honton al ŝi? Ve pro la homa naturo! Vi jam delonge antaŭvidis tion.

"La mizero kaj misfortuno de la malfeliĉulino estis plenmezure kompletigotaj. Multaj krimoj estis plenumitaj en la ĉirkaŭaĵo; la farintoj restis netrovitaj, kaj ilia aŭdaco plifortiĝis. Rabo elstare riska kaj plimisigita kaŭzis viglan persekuton kaj rigoran serĉadon, pri kiuj ili ne antaŭkalkulis. Juna Edmondo estis suspektata kun tri kunuloj. Li estis arestita… enjuĝejigita… prijuĝita… mortkondamnita.

"La senespera kaj trapika kriĉo de virina voĉo, kiu resonis tra la juĝejo, kiam la solena verdikto estis prononcita, sonoras en miaj oreloj ĉi-momente. Tiu krio trafis la koron de la kulpulo per teruro, kian juĝo, kondamno kaj la proksimiĝo de la morto mem malsukcesis veki. Tiuj lipoj, kiuj dum la tuta tempo kunpremiĝis en obstina malafablo, ektremis kaj

nevolonte disiĝis; la vizaĝo cindre paliĝis, dum malvarma ŝvito eskapis el ĉiu poro; la fortikaj membroj de la kulpulo tremis, kaj li ŝanceliĝis en la akuzitejo.

“Dum la unua febro de sia mensa angoro la suferanta patrino ĵetis sin surgenuen antaŭ miaj piedoj kaj fervore petegis la Eternulon, kiu ĝis tiam subtenis ŝin en ĉiuj ŝiaj ĉagrenoj, liberigi ŝin el la mondo trista kaj mizera kaj indulgi la vivon de ŝia solinfano. Sekvis eksplodo de malĝojo kaj violenta barakto, kian espereble mi neniam denove devos atesti. Mi sciis, ke ekde tiu horo ŝia koro rompiĝadis, sed eĉ unu fojon mi ne aŭdis plendon aŭ murmuron trapasi ŝiajn lipojn.

“Vidi tiun virinon en la karcera korto tagon post tago estis kompatoveka sceno, dum ŝi entuziasme kaj fervore klopodis per amo kaj petado mildigi la malmolan koron de sia obstina filo. Estis vane. Li restis mishumora, senceda kaj netuŝita. Eĉ la neatendita mildigo de lia mortpuno al dekkvarjara transmara bagnado ne mildigis eĉ momente la malafablan durecon de lia sinteno.

“Sed la spirito de rezigno kaj elportemo, kiu tiom longe subtenis ŝin, ne povis lukti kontraŭ korpa malforteco kaj kripliĝo. Ŝi malsaniĝis. Ŝi trenis siajn ŝanceliĝajn membrojn el la lito por viziti ankoraŭ unufoje sian filon, sed ŝia forto velkis, kaj senpove ŝi sinkis teren.

“Kaj nun la fanfarona frido kaj indiferento de la junulo estis efektive elprovitaj; kaj la puno peze trafinta lin, preskaŭ frenezigis lin, pasis unu tago, kaj lia patrino malestis; alia forflugis, kaj ŝi ne proksimiĝis al li; venis tria vespero, kaj denove li ne vidis ŝin; kaj post dudek kvar horoj li estos disigita de ŝi — eble por ĉiam. Ho! kiel la longe forgesitaj pensoj de antaŭa tempo impetis en lian menson, dum li preskaŭ kure trairis tien reen la

mallarĝan korton — kvazaŭ informoj pli baldaŭ alvenus pro rapidado lia — kaj kiel amare inundis lin sento pri liaj senpoveco kaj izolo, kiam li aŭdis la veron! Lia patrino, la sola gepatro, kiu iam ajn vartis lin, kuŝis malsana — eble mortanta — je malpli ol unu mejlo de la loko, sur kiu li staris; se li estus libera kaj senkatena, post kelkaj minutoj li starus apud ŝi. Li kuregis al la kradpordo kaj kroĉinte la ferstangojn kun senespera energio li skuis ĝin ĝis ĝi brue reeĥis, kaj ĵetis sin al la dika muro kvazaŭ por trabori por si vojon tra la ŝtonaĵo; sed la fortika konstruaĵo mokis liajn feblajn klopodojn, kaj li kunbatis siajn manojn kaj ploris kvazaŭ infano.

“Mi portis la pardonon kaj benon de la patrino al la enkarcerigita filo, kaj mi portis al ŝia lito lian solenan certigon pri pento kaj fervoran pardonpeton al ŝia lito. Mi aŭdis kun simpatio kaj kompato la pentinton elpensi mil eblajn planojn por konsoli kaj subteni ŝin post lia reveno; sed mi sciis, ke multajn monatojn antaŭ ol li povos alveni sian celotan lokon, lia patrino ne plu estos en la mondo.

“Oni forveturigis lin nokte. Kelkajn semajnojn poste la animo de la kompatindulino forflugis, mi firme esperas, al loko eterne ĝoja kaj ripoziga. Mi kondukis la funebran diservon super ŝia korpo. Ŝi kuŝas en nia eta preĝeja korto. Mankas tomboŝtono ĉe ŝia tombo. Ŝiajn ĉagrenojn konis la homoj; ŝiajn virtojn Dio.

“Estis aranĝite antaŭ la foriro de la bagnulo, ke li skribos al sia patrino tuj kiam li povos ricevi permeson, kaj ke la letero estos adresita al mi. La patro firme rifuzis vidi sian filon ekde la momento de ties aresto, kaj estis al li indiferente: ĉu tiu vivos aŭ mortos. Forpasis multaj jaroj sen iu ajn informo pri li, kaj kiam pli ol duono de lia transmara tempo estis trapasita, kaj neniun leteron mi

ricevis, mi supozis lin mortinta, kiel efektive mi preskaŭ esperis.

“Edmondo tamen estis sendita konsiderindan distancon enlanden, kiam li alvenis la kolonion, kaj tio eble klarigas la fakton, ke kvankam pluraj leteroj estis senditaj, neniu el ili venis en miajn manojn. Li restis samloke dum la tuto de dek kvar jaroj. Post la fino de la puntempo, firme sekvante sian malnovan intencon kaj la promeson al sia patrino, li revenis al Anglujo inter sennombraj malfacilaĵoj, kaj reatingis marŝante sian devenlokon.

“En bela dimanĉa vespero de la monato aŭgusto, Johano Edmondo enpaŝis la vilaĝon, kiun li forlasis en honto kaj malhonoro antaŭ dek sep jaroj. Lia plej proksima vojo trairis la preĝejan korton. La koro de la viro ŝvelis, kiam li transiris la palisoŝtupon. La altaj maljunaj ulmoj, tra kies branĉoj la subenira suno ĵetis ie-tie riĉan lumradion sur la ombrecan padon, vekis memorojn pri liaj plej fruaj tagoj. Li bildigis sin al si tia, kia li estis tiam, kroĉanta la patrinan manon kaj marŝanta trankvile al la preĝejo. Li memoris kiel li kutimis suprenrigardi al ŝia pala vizaĝo, kaj kiel ŝiaj okuloj kelkfoje larmpleniĝis, kiam ŝi rigardis liajn trajtojn — larmoj kiuj falis varmaj al lia frunto, kiam ŝi kliniĝis por kisi lin kaj larmigis ankaŭ lin, kvankam li ne sciis tiam, kiel amaraj estis ŝiaj larmoj. Li pensis, kiel ofte li laŭkuris gaje tiun padon kun iu infana kunludulo, ĉiam denove rerigardante por vidi rideton de la patrino, aŭ aŭdi ŝian mildan voĉon; kaj tiam vualo ŝajnis leviĝi de antaŭ la memoro, kaj amasiĝis al li ŝiaj bonkoraj vortoj nerepagitaj, kaj avertoj malestimitaj, kaj promesoj neplenumitaj, ĝis lia kuraĝo ekmankis kaj ne plu li povis toleri tion.

“Li eniris la preĝejon. La vespera diservo jam finiĝis, kaj la paroĥanoj jam disiris, sed ĝi ankoraŭ ne estis fermita. Liaj paŝoj resonis kavece tra la malalta konstruaĵo, kaj li preskaŭ timis soli, ĉar estis tiom senmove kaj kviete. Li ĉirkaŭrigardis. Nenio ŝanĝiĝis. La loko ŝajnis pli malgranda ol antaŭe, sed jen estis la malnovaj monumentoj, kiujn li rigardis milfoje en infana imponiĝo: la eta predikejo kun ĝia paliĝinta kuseno, la komunia tablo, antaŭ kiu li tiel ofte ripetis tiujn diordonojn, kiujn li adoris infanaĝe kaj forgesis viraĝe. Li aliris la malnovan sidlokon; ĝi aspektis malvarma kaj forlasita. La kuseno estis forigita, kaj la biblio ne troviĝis. Eble lia patrino nun okupas sidlokon malpli bonstatan, aŭ eble ŝi febliĝis kaj ne povas atingi la preĝejon senakompane. Li ne volis pensi pri tio, kion li timis. Frida sento envolvis lin, kaj li tremis forte, dum li forturnis sin.

“Sur la sojlon eniris maljunulo, ĝuste kiam li alvenis ĝin. Edmondo retroiris abrupte, ĉar tiun li bone konis; ofte li vidis tiun fosi tombojn en la preĝeja korto. Kion diros li al la reveninta bagnulo?

“La maljunulo levis siajn okulojn al la vizaĝo de la fremdulo, deziris al li “bonan vesperon” kaj malrapide pluiris. Li jam forgesis lin.

“Li marŝis suben kaj tra la vilaĝo. La vetero estis varma, kaj la homoj sidis antaŭ siaj dompordoj aŭ promenis en siaj malgrandaj ĝardenoj dum lia preterpaso, ĝuante la vesperan serenon kaj la postlaboran ripozon. Multaj rigardoj turniĝis al li, kaj multajn dubemajn rigardojn li ĵetis ambaŭflanken por konstati, ĉu iu rekonas kaj forpuŝas lin. En preskaŭ ĉiuj domoj estis vizaĝoj nekonataj; ĉe iuj li rekonis la fortikan figuron de antaŭa kunlernejano — knabo, kiam lastfoje li vidis tiun — ĉirkaŭita de grupo de gajaj infanoj; ĉe aliaj li vidis,

sidantan en fotelo antaŭ dometa pordo, feblan kaj malfortan maljunulon, kiun li memoris sana kaj fortika laboristo; sed ĉiuj lin jam forgesis, kaj li pluiris nekonate.

“La lasta milda lumo de la subiranta suno jam trafis la teron, ĵetante riĉan ardon sur la flavajn grenfaskojn, kaj plilongigante la ombrojn de la fruktarboj, dum li staris antaŭ la malnova domo — la hejmo de la infanaĝo — al kiu sopiris lia koro kun intensa amo nepriskribebla tra longaj kaj lacigaj jaroj de la kaptiteco kaj malĝojo. La palisaro estis malalta, kvankam li bone memoris epokon, en kiu ĝi ŝajnis al li alta muro, kaj li transrigardis en la malnovan ĝardenon. Enestis multaj semoj kaj floroj pli gajaj ol antaŭe, sed plu enestis la malnovaj arboj, ankaŭ tiu arbo mem, sub kiu li milfoje kuŝis, kiam li laciĝis pro ludado sub la suno, kaj sentis milde ŝteliĝi al li la molan malsovaĝan dormon de feliĉa knabeco. Aŭdiĝis voĉoj interne de la domo. Li aŭskultis, sed ili trafis fremdece liajn orelojn — li ne konis ilin. Ili cetere gajis, kaj li bone sciis, ke lia kompatinda maljuna patrino ne kapablis gaji, dum li forestis. La pordo malfermiĝis, kaj grupo da infanetoj elsaltis, kriante kaj ludante. Ilia patro kun knabeto en siaj brakoj aperis en la pordejo, kaj ili amasiĝis ĉirkaŭ li, kunfrapante siajn etajn manojn kaj eltrenante lin por partopreni iliajn ĝojplenajn sportojn. La bagnulo pensis pri la multaj okazoj, kiam li forŝrumpis el la patra vidkampo ĝuste sur tiu loko. Li memoris, kiom ofte li kovris sian treman kapon per la littolaĵo kaj aŭdis la durajn vortojn, dolorigajn batojn kaj plorkriojn de la patrino; kaj kvankam la viro laŭte ĝemploris pro mensa turmentiĝo forlasante tiun lokon, lia pugno estis kunpremita, kaj liaj dentoj kunpremiĝis en feroca kaj mortigema pasio.

“Tia estis la reveno, kiun li antaŭvidis tra la laciga perspektivo de multaj jaroj, kaj pro kiu li toleris tiom da

suferado! Neniu vizaĝo bonveniga, neniu rigardo pardonema, neniu domo por ricevi lin, neniu mano por helpi lin — kaj tio cetere en la malnova vilaĝo. Kio estis lia soleco en la densaj sovaĝaj arbaroj, kompare kun tio ĉi!

“Li sentis, ke en la fora lando de sia kaptiteco kaj fifamo li pensis pri sia patrujo tia, kia ĝi estis, kiam li forlasis ĝin, ne pri tia, kia ĝi estos, kiam li revenos al ĝi. La trista realo trafis malvarme lian koron, kaj lia interna spirito ekvelkis. Mankis al li kuraĝo por enketi aŭ prezenti sin al la sola persono, kiu verŝajne akceptus lin bonkore kaj kompateme. Li marŝis malrapide plu, kaj evitante kvazaŭ kulpulo la vojrandon, li turniĝis en paŝtejon, kiun li bone memoris, kaj kovrinte per la manoj sian vizaĝon li ĵetis sin sur la herbon.

“Li ne rimarkis, ke sur la herbejo apud li kuŝas viro, kies vestaĵoj susuris, kiam li turnis sin por kaŝe rigardi la novan veninton, kaj Edmondo levis sian kapon.

“La viro estis sidiĝinta. Lia korpo estis tre kurba, kaj lia vizaĝo estis sulka kaj flava. Liaj vestaĵoj signis lin loĝanto en la paroĥa azilo[22]: li aspektis tre maljuna, sed tio ŝajne rezultis pli pro diboĉo aŭ malsano ol pro multaj jaroj. Li gapis atente al la fremdulo, kaj kvankam liaj okuloj estis en la komenco senviglaj kaj pezaj, ili ŝajnis ardi per nenatura kaj timigita esprimo, kiam ili fiksiĝis al li dum mallonga tempo, ĝis ili ŝajnis elpuŝiĝi el la orbitoj. Iom post iom Edmondo levis sin surgenuen kaj rigardis pli kaj pli atente la maljunulan vizaĝon. Ili rigardis unu la alian silente.

“La maljunulo iĝis terure pala. Li tremegis kaj pene stariĝis. Edmondo salte stariĝis. Li retropaŝis iomete. Edmondo paŝis antaŭen.

“ ‘Lasu ke mi aŭdu vin paroli’, diris la bagnulo per raŭka rompiĝema voĉo.

“ ‘Staru for!’ kriis la maljunulo kun terura sakro.

La bagnulo proksimiĝis al li.

“ ‘Staru for!’ kriĉis la maljunulo. Furioze timante li levis sian bastonon kaj peze batis Edmondon sur la vizaĝon.

“ ‘Patro… diablo!’ murmuris la bagnulo inter la kunpremitaj dentoj. Li kuris sovaĝe antaŭen kaj kaptis la gorĝon de la maljunulo — sed tiu ja estis lia patro, kaj lia brako falis senpova al lia flanko.

“ La maljunulo eligis laŭtan krion, kiu resonis tra la solecaj kampoj kvazaŭ hurlo de fispirito. Lia vizaĝo nigriĝis, la sango fluegis el liaj buŝo kaj nazo kaj skarlate kolorigis la herbon, dum li ŝanceliĝis kaj falis. Rompiĝis al li angio, kaj li estis mortinta, antaŭ ol lia filo povis levi lin”.

“En tiu angulo de la preĝeja korto”, diris la maljuna sinjoro post kelkmomenta silento, “en tiu angulo de la preĝeja korto, pri kiu mi pli frue parolis, estas entombigita viro, kiu estis mia dungito dum tri jaroj post tiu ĉi okazaĵo, kaj kiu estis vere pentema kaj humila, kiel neniu alia homo. Neniu krom mi sciis dum la vivo de tiu viro, kiu li estis kaj de kie li venis — temis pri Johano Edmondo, la reveninta bagnulo”.

Ĉapitro 7

Kiel sinjoro Vinklo, anstataŭ celi la kolombon kaj mortpafi la korvon, celis la korvon kaj vundis la kolombon; kiel la Dingledela kriketa klubo ludis kontraŭ Tut-mageltono, kaj kiel Tut-mageltono vespermanĝis je kosto de Dingledelo; kun aliaj aferoj interesaj kaj instruaj.

La lacigaj aventuroj de la tago aŭ la dormiga influo de la pastra rakonto tiel forte efikis al la dormemaj tendencoj de sinjoro Pikviko ke, malpli ol kvin minutojn post kiam oni gvidis lin al lia komforta dormoĉambro, li profunde kaj sensonĝe endormiĝis, el kio lin vekis nur la matena suno ĵetanta siajn helajn radiojn riproĉeme en la ĉambron. Sinjoro Pikviko neniel estis malenergiulo; kaj li saltis el la lito kvazaŭ arda batalisto el sia tendo.

“Agrabla, agrabla regiono”, suspiris la entuziasmulo malfermante sian latisan fenestron. “Kiu volus vivi rigardante de tago al tago brikojn kaj ardezojn, post kiam li spertis la influon de sceno kia la jena? Kiu volus daŭrigi ekziston tie, kie la solaj bovoj estas bovloj kamenaj; nenio pensigas pri Pan krom pandemonio; oni rikoltas ne grenon sed ŝtonojn? Kiu tolerus vivtreniĝon en tia loko? Kiu, mi demandas, tolerus tion?” kaj enketinte solecon laŭ la plej aprobataj precedencoj, iom longe, sinjoro Pikviko elŝovis sian kapon tra la fenestro kaj ĉirkaŭrigardis.

La riĉa dolĉa odoro de fojnstakoj leviĝis al lia ĉambra fenestro; la cent parfumoj de la eta florĝardeno sube bonodorigis la ĉirkaŭan aeron; la profunde verdaj paŝtejoj brilis je la matena roso helanta sur ĉiu folio tremanta en la milda aero: kaj la birdoj kantis kvazaŭ ĉiu brila rosero estus por ili fonto de inspiro. Sinjoro Pikviko falis en sorĉan kaj frandindan revon.

“Saluton!” estis la sono, kiu elrevigis lin.

Li rigardis dekstren, sed li vidis neniun; liaj okuloj vagis maldekstren, kaj trapikis la vidkampon; li gapis en la ĉielon, sed ne tie oni vokis lin; kaj poste li faris tion, kion ordinara menso tuj farus — li rigardis al la ĝardeno, kaj tie li vidis sinjoron Vardlo.

“Kiel vi fartas?” diris tiu bonhumora individuo, senspira pro sia propra antaŭvido de plezuro. “Mateno bela, ĉu ne vere? Mi ĝojas vidi vin tiom frue vekiĝinta. Descendu rapide kaj elvenu. Mi atendos vin ĉi tie”.

Dua invito ne necesis al sinjoro Pikviko. Dek minutoj sufiĉis por la kompletigo de lia sinvestado, kaj fine de tiu tempo li staris apud la maljuna sinjoro.

“Ha!” diris sinjoro Pikviko siavice, vidante ke lia kunulo estis armita per pafilo, kaj ke alia kuŝis preta sur la herbo. “Kio estas okazonta?”

“Nu, via amiko kaj mi”, respondis la gastiganto, “iros pafi frugilegojn antaŭ la matenmanĝo. Li estas tre kompetenta pafemulo, ĉu ne?”

“Mi aŭdis lin diri, ke li tre kompetentas”, respondis sinjoro Pikviko, “sed mi neniam vidis lin celi al io”.

“Nu”, diris la gastiganto, “mi ŝatus, ke li venu. Joĉjo… Joĉjo!”

La grasa knabo, kiu influite de la matena ekscito ne aspektis pli ol trikvarone dormanta, elvenis el la domo.

“Supreniru voki la sinjoron, kaj diru al li, ke li trovos min kaj sinjoron Pikviko en la frugilegejo. Gvidu la sinjoron tien; ĉu vi aŭdas?”

La knabo foriris por plenumi sian komision; kaj la gastiganto, portante ambaŭ pafilojn kvazaŭ dua Robinsono Kruso, iris la antaŭa el la ĝardeno.

“Jen la loko”, diris la maljuna sinjoro, paŭzante post kelkminuta promeno en arba avenuo. La informo ne necesis, ĉar la senĉesa grakado de la sensciaj frugilegoj sufiĉe indikis ilian ĉeeston.

La maljuna sinjoro kuŝigis unu pafilon sur la teron, kaj ŝargis la alian.

“Jen ili venas”, diris sinjoro Pikviko; kaj dum li parolis la figuroj de sinjoro Tupmano, sinjoro Snodgraso kaj sinjoro Vinklo aperis en la foro. La grasa knabo, ne tute certa pri kiu sinjoro oni petis lin alvoki, kun aparta sagaco kaj por malhelpi eblecon de eraro, alvokis ilin ĉiujn.

“Venu rapide”, kriis la maljuna sinjoro, alparolante sinjoron Vinklo. “Tia entuziasmulo kia vi devis antaŭlonge ellitiĝi, eĉ por bagatela afero, kia la nuna”.

Sinjoro Vinklo respondis per trudita rideto, kaj levis la liberan pafilon kun vizaĝesprimo kian supozeble vidigus metafizika frugilego, influita de antaŭsento pri sia okazonta morto violenta. Tio eble estis entuziasmo, sed ĝi rimarkinde similis mizeron.

La maljuna sinjoro kapsignis; kaj du ĉifonaj knaboj, kiuj estis postenigitaj tie sub komando de l’ juna Lamberto*, senprokraste komencis surgrimpi du el la arboj.

“Kion celas tiuj junuloj?” demandis sinjoro Pikviko abrupte.

Li estis iom alarmita, ĉar li ne tute certis pri ebleco, ke la malprospero de la agrikultura fako, pri kiu li ofte aŭdis sufiĉe multe, devigis knabetojn de l’ kamparo vivteni sin danĝere

kaj hazarde prezentante sin kiel celojn por senspertaj sportantoj.

“Nur komenci la ludon”, respondis sinjoro Vardlo, ridante.

“Nur kion?” demandis sinjoro Pikviko.

“Nu, klarlingve, timigi la frugilegojn”.

“Ho, ĉu nur tion?”

“Vi estas kontenta, ĉu?”

“Tute”.

“Bone. Ĉu mi komencu?”

“Bonvolu”, diris sinjoro Vinklo, ĝoja pri ajna prokrasto.

“Staru flanken do. Nun ek al”.

La knabo kriis, kaj skuis branĉon surhavantan neston. Seso da junaj frugilegoj laŭte konversaciintaj elflugis por demandi, kio okazas. Responde pafis la maljuna sinjoro. Suben falis unu birdo, kaj la ceteraj forflugis.

“Levu ĝin, Joĉjo”, diris la maljuna sinjoro.

Vidiĝis rideto sur la vizaĝo de la junulo, dum li antaŭeniris. Malprecizaj imagoj pri frugilega pasteĉo traflosis lian fantazion. Li ridis, kiam li retroiris kun la birdo — tiu estis grasa specimeno.

“Nu, sinjoro Vinklo”, diris la gastiganto, reŝargante la propran pafilon. “Pafu libere”.

Sinjoro Vinklo antaŭeniris kaj celis sian pafilon. Sinjoro Pikviko kaj ties amikoj kaŭris senintence por eviti damaĝon

pro la peza falaĵo da frugilegoj, kiun ili nepre atendis okazonta pro la detrua paftubo de sia amiko. Sekvis solena paŭzo... krio... flugilbatado... mallaŭta klako.

“Ha!” diris la maljuna sinjoro.

“Ĉu ĝi ne pafas?” demandis sinjoro Pikviko.

“Mispafo”, diris sinjoro Vinklo, kiu estis tre pala: probable pro desapontiĝo.

“Strange”, diris la maljuna sinjoro, prenante la pafilon. “Neniam antaŭe spertis mispafon iu el ili. He, mi tute ne vidas la prajmon”.

“Benatu mia animo”, diris sinjoro Vinklo. “Konfesinde mi forgesis pri la prajmo!”

La etan mankon oni korektis. Sinjoro Pikviko denove kaŭris. Sinjoro Vinklo antaŭenpaŝis kun mieno firma kaj rezoluta; kaj sinjoro Tupmano rigardis de malantaŭ arbo. La knabo kriis; kvar birdoj elflugis. Sinjoro Vinklo pafis. Aŭdiĝis kriĉo de homo — ne de frugilego — en korpa dolorego. Sinjoro Tupmano estis savinta la vivojn de multnombraj senofendaj birdoj, ricevinte porcion de la municio en sia brako maldekstra.

Estus neeble priskribi la konfuzon kiu sekvis. Rakonti kiel sinjoro Pikviko en la unuaj ondiĝoj de sia emocio nomis sinjoron Vinklo “Sentaŭgulo!”; kiel sinjoro Tupmano kuŝis plata sur la tero; kaj kiel sinjoro Vinklo genuis terurite apud li; kiel sinjoro Tupmano vokis distrite per iu ina antaŭnomo, kaj poste malfermis unu okulon, kaj poste la duan, kaj poste refalis malantaŭen kaj fermis ambaŭ; — ĉio ĉi estus tiel malfacile priskribebla detale, kiel estus pentri la poioman rekonsciiĝon de la misfortuna persono, la bandaĝadon de lia

brako per poŝtukoj, kaj lian malrapidan rekondukon subtenate de la brakoj de liaj maltrankvilaj amikoj.

Ili proksimiĝis al la domo. La sinjorinoj troviĝis ĉe la ĝardenpordo, atendante ilian alvenon kaj sian matenmanĝon. La fraŭlina onklino aperis; ŝi ridetis kaj gestis, ke ili marŝu pli rapide. Estis evidente, ke ŝi scias nenion pri la malfeliĉa okazaĵo. La kompatinda! Vere estas momentoj, kiam nescio estas efektiva kontento.

Ili pliproksimiĝis.

“Nu, kio ja ĝenas la maljunan sinjoreton?” diris Izabela Vardlo. La fraŭlina onklino malatentis la komenton; ŝi supozis ĝin aludo al sinjoro Pikviko. Al ŝiaj okuloj Tresio Tupmano estas junulo; ŝi rigardis liajn jarojn per lupeo malgrandiga.

“Ne timu”, alvokis la maljuna gastiganto, timante alarmi siajn filinojn. La eta societo tiel komplete ĉirkaŭis sinjoron Tupmano, ke tiuj ankoraŭ ne povis klare vidi la naturon de la akcidento.

“Ne timu”, diris la gastiganto.

“Kio okazis?” kriĉis la sinjorinoj.

“Al sinjoro Tupmano okazis eta akcidento; jen ĉio”.

La fraŭlina onklino eligis pikan kriĉon, histerie ekridis, kaj falis malantaŭen sur la brakojn de siaj nevinoj.

“Ĵetu sur ŝin iom da malvarma akvo”, diris la maljuna sinjoro.

“Ne, ne”, murmuris la fraŭlina onklino, “mi jam pli bonfartas. Bela, Emilia — kuraciston! Ĉu li vundiĝis?.. Ĉu li estas mortinta?.. Ĉu li… ha, ha, ha!”

La fraŭlina onklino eksplodis je konvulsio numero du de histeria ridado kun intermitaj kriĉoj.

“Trankviliĝu”, diris sinjoro Tupmano, emociita preskaŭ ĝislarme de tiu simpatiesprimo pro liaj suferoj. “Kara, kara sinjorino, trankviliĝu”.

“Tiu voĉo estas lia!” ekkriis la fraŭlina onklino; kaj fortaj simptomoj de konvulsio numero tri senprokraste evoluigis sin.

“Ne agitiĝu, mi petegas vin, plej kara sinjorino”, diris sinjoro Tupmano kalmige. “Mi tre malmulte vundiĝis, mi certigas vin”.

“Do vi ne estas mortinta!” eligis la histeriulino. “Ho, diru, ke vi ne estas mortinta!”

“Ne stultumu, Raĥaela”, enmetis sinjoro Vardlo, iom pli krude ol konvenis al la poezieca naturo de la sceno. “Kiom diable utilas, ke li diru sin nemortinta?”

“Ne, ne, mi ne estas mortinta”, diris sinjoro Tupmano. “Mi bezonas nenies helpon krom la via. Permesu, ke mi apogu min per via brako”. Li aldonis flustre: “Ho, Fraŭlino Raĥaela!”

La agitita damo proksimiĝis, kaj proponis sian brakon. Ili turnis sin en la matenmanĝan ĉambreton. Sinjoro Tresio Tupmano malferoce premis ŝian manon al siaj lipoj, kaj sinkis sur la kanapon.

“Ĉu vi svenemas?” demandis la maltrankvila Raĥaela.

“Ne”, diris sinjoro Tupmano. “Estas nenio. Mi pli bone fartos baldaŭ”. Li fermis siajn okulojn.

“Li dormas”, murmuris la fraŭlina onklino. (Liaj vidorganoj jam estis fermitaj preskaŭ dudek sekundojn.) “Kara… kara… sinjoro Tupmano!”

Sinjoro Tupmano salte stariĝis.

“Ho, diru denove tiujn vortojn!” li ekkriis.

La damo ektikis.

“Espereble vi ne aŭdis ilin?” ŝi diris embarasite.

“Ho jes, mi aŭdis!” respondis sinjoro Tupmano, “ripetu ilin. Se vi deziras, ke mi rekonsciiĝu, ripetu ilin”.

“Ĉit!” diris la damo. “Mia frato”.

Sinjoro Tresio Tupmano reokupis sian antaŭan pozicion; kaj sinjoro Vardlo, kune kun kuracisto, envenis la ĉambron.

La brako estis ekzamenita, la vundo estis bandaĝita kaj difinita kiel tre malgrava; kaj kiam la mensoj de la societo estis tiel trankviligitaj, oni eksatigis siajn apetitojn kun mienoj, al kiuj estis redonitaj esprimoj de feliĉo. Nur sinjoro Pikviko estis silenta kaj sinretena. Dubon kaj malfidon vidigis lia vizaĝo. Lia fido pri sinjoro Vinklo estis skuita — skuegita — per la matenaj okazaĵoj.

“Ĉu vi ludas kriketon?” demandis sinjoro Vardlo al la tiraljoro.

Alian fojon sinjoro Vinklo respondus jese. Li konsciis la delikatecon de sia situacio, kaj modeste respondis:

“Ne”.

“Ĉu vi, sinjoro?” demandis sinjoro Snodgraso.

“Iam mi estis ludanto”, respondis la gastiganto; “sed mi jam rezignis pri tio. Mi pagas kotizon al la ĉi-tiea klubo, sed mi ne ludas”.

“Grava matĉo okazos hodiaŭ, ĉu ne vere”, diris sinjoro Pikviko.

“Jes”, respondis la gastiganto. “Kompreneble vi ŝatus spekti ĝin”.

“Mi, sinjoro”, respondis sinjoro Pikviko, “ŝatas spekti ĉiujn sportojn, kiujn oni povas sendanĝere partopreni, kaj ĉe kiuj la maltrafaj rezultoj de malspertuloj ne endanĝerigas homajn vivojn”.

Sinjoro Pikviko paŭzis, kaj rigardadis senĉese sinjoron Vinklo, kiu kuntiriĝis pro la serĉema atento de sia estro. Post kelkaj minutoj la grandiozulo forturnis siajn okulojn, kaj aldonis:

“Ĉu ni prave lasus nian vunditan amikon al prizorgo de la damoj?”

“Ne eblus lasi min en manoj pli kapablaj”, diris sinjoro Tupmano.

“Tute ne eblus”, diris sinjoro Snodgraso.

Do estis decidite, ke sinjoron Tupmano oni lasos hejme prizorgatan de la virinoj; kaj ke la ceteraj gastoj, gvidate de sinjoro Vardlo, aliros la lokon kie okazos tiu lertomontrado, kiu vekis la tutan Mageltonon el ĝia torporo kaj inokulis Dingledelon per febra ekscitiĝo.

Pro tio ke ilia promenejo, kiu longis ne pli ol du mejlojn, trapasis ombrumitajn vojetojn kaj izolajn padojn, kaj ĉar ilia interparolado temis pri la ĉarma scenaro, kiu ĉirkaŭis ilin

ĉiuflanke, sinjoro Pikviko preskaŭ bedaŭris la uzitan rapidecon, kiam li trovis sin sur la ĉefstrato de la urbo Mageltono.

Ĉiu havanta topografian emon tre bone scias, ke Mageltono estas urbo jure rekonata, kun urbestro, burĝoj kaj honoraj civitanoj; kaj ĉiu studinto de la alparoloj de la urbestro al la honoraj civitanoj, aŭ de la honoraj civitanoj al la urbestro, aŭ de ambaŭ al la burĝoj, aŭ de ĉiuj tri al la parlamento, el tio lernis kion ili devis scii anticipe, ke Mageltono estas antikva kaj lojala burgo, kuniganta energian subtenon de kristanaj principoj kun senlaca ligateco al la rajtoj komercaj. Por tiujn vidigi, la urbestro, burĝaro kaj ceteraj civitanoj prezentis diversokaze ne malpli ol mil kvarcent dudek petskribojn kontraŭ daŭrigo de nigrula sklaveco en eksterlando, — kaj saman nombron kontraŭ ajna entrudiĝo en la enlandan fabriksistemon; sesdek ok favore al vendado de postenoj en la eklezio, kaj okdek ses favore al malpermeso de dimanĉa komercado surstrate.

Sinjoro Pikviko staris sur la ĉefstrato de tiu meritoplena urbo kaj rigardis kun scivolema mieno, al kiu ne mankis intereso, la ĉirkaŭajn objektojn. Vidiĝis aperta placo por la foiro; kaj meze de ĝi granda gastejo kun ŝildofosto montranta objekton tre oftan en arto sed malofte renkontatan en la naturo — nome, bluan leonon kun tri kurbaj kruroj en la aero, sin ekvilibrigantan sur la ekstrema pinto de la meza ungego sur la kvara piedo. En la vidkampo troviĝis oficejo de aŭkciisto-fajrasekuristo, grenvendejo, tolaĵvendejo, selfarejo, distilejo, spicistejo, kaj ŝuvendejo — tiu lasta varejo estis utiligata ankaŭ por distribuado de ĉapoj, ĉapeloj, vestaĵoj, katunaj ombreloj kaj utilaj informoj. Vidiĝis ruĝbrika domo kun malgranda pavimita korto antaŭe, kiu rekoneble apartenis al la advokato; kaj vidiĝis, cetere, alta ruĝbrika domo kun ĵaluzioj kaj granda latuna nomtabulo sur kiu estis bone legebla anonco, ke ĝi apartenas al la

kuracisto. Kelkaj knaboj sin direktis al la kriketludejo: kaj du-tri butikistoj starantaj en la butikaj enirejoj aspektis kvazaŭ ili tre volonte sin direktus samloken, kion ili efektive povintus fari ne perdante tial tre multe da komerco. Sinjoro Pikviko, paŭzinte por fari tiujn observojn, prinototajn je okazo pli konvena, rapidis reatingi siajn amikojn, kiuj jam forturniĝis de la ĉefstrato kaj vidis la batalkampon.

La golejoj estis starigitaj, kaj ankaŭ tendega duopo kie la konkurantaroj ripozu kaj refreŝiĝu. La ludo ankoraŭ ne komenciĝis. Du-tri dingledelanoj, kaj tut-mageltonanoj, amuziĝis majestmiene ĵetante pilkon senzorge de mano al mano; kaj pluraj aliaj sinjoroj vestitaj same kiel ili en pajlaj ĉapeloj, flanelaj jakoj, kaj blankaj pantalonoj — kostumo en kiu ili tre aspektis kiel amatoraj ŝtonmasonistoj — lokiĝis ĉirkaŭ la tendoj, al unu el kiuj kondukis la partion sinjoro Vardlo.

Plurdekoj da “Kiel-vi-fartas?” salutis la alvenon de la maljuna sinjoro; kaj ĝenerala levado de pajlaj ĉapeloj kaj antaŭenkliniĝo de flanelaj jakoj sekvis la prezentadon de liaj gastoj kiel sinjoroj el Londono, kiuj tre deziras spekti la okazaĵojn de la tago, kiujn, — li ne dubas, — ili treege ĝuos.

“Prefere enpaŝu la tendegon, ŝajnas al mi, sinjoro”, diris unu tre korpulenta sinjoro, kies korpo kaj kruroj aspektis kiel duono de giganta rulaĵo da flanelo starigita sur duopo da plenblovitaj kusenkovriloj.

“Tion vi trovos pli agrabla, sinjoro”, urĝis alia korpulentulo, kiu forte similis la alian duonon de la menciita flanelrulaĵo.

“Vi tre afablas”, diris sinjoro Pikviko.

“Ĉi tien”, diris la unua parolinto. “Ĉi tie oni noĉas* — temas pri la plej taŭga loko sur la tuta kampo”; kaj la kriketludonto, anhelante antaŭen, kondukis ilin al la tendo.

“Bonega ludo — vigla sporto — bela ekzerciĝo — tre”, estis la vortoj, kiuj trafis la orelojn de sinjoro Pikviko kiam li eniris la tendon; kaj la unua vidiĝis al liaj okuloj lia verdvestita amiko de la Roĉestera diliĝenco kiu paroladis, ne malmulte ĝojigante kaj edifante elektitan rondon da elektitoj el Tutmageltono. Liaj vestaĵoj estis iom plitaŭgigitaj, kaj li surhavis botojn; sed li estis nemiskonebla.

Tiu fremdulo tuj rekonis siajn amikojn, impetis antaŭen kaj kaptinte la manon de sinjoro Pikviko, trenis lin al seĝo laŭ sia kutima senhezito, la tutan tempon parolante kvazaŭ la tuta organizado okazis sub lia aparta patronado kaj instrukcioj.

“Ĉi tien — ĉi tien — bonega amuziĝo — multe da biero — okshoftoj da; tranĉaĵoj da bovaĵo — kastritaj bovoj; mustardo — laŭ furgonŝarĝoj; glora tago — sidiĝu — sentu vin hejme — ĝojas revidi vin — tre”.

Sinjoro Pikviko laŭordone sidiĝis, kaj ankaŭ sinjoro Vinklo kaj sinjoro Snodgraso obeis la instrukciojn de sia mistera amiko. Sinjoro Vardlo spektis tion, silente mirante.

“Jen sinjoro Vardlo — unu el miaj amikoj”, diris sinjoro Pikviko.

“Amiko via! — Kara sinjoro, kiel vi fartas? — Amiko de amiko mia — donu al mi la manon, sinjoro”.

La fremdulo kaptis la manon de sinjoro Vardlo kun la tuta fervoro de proksima intimeco multjara, kaj poste retroiris unu-du paŝojn kvazaŭ por plene trarigardi lian vizaĝon kaj lian figuron, kaj poste manpremis lin denove, se eble pli varme ol antaŭe.

“Nu, kaj kiamaniere vi trafis ĉi tien?” diris sinjoro Pikviko, kun rideto en kiu bonkoreco baraktis kontraŭ surpriziĝo.

“Vidu”, respondis la fremdulo, “gastante en la Krono — Krono en Mageltono — renkontis societon — flanelaj jakoj — blankaj pantalonoj — anĉovaj sandviĉoj — rostitaj renoj — bonegaj homoj — gloraj”.

Sinjoro Pikviko sufiĉe bone sciis la stenografian sistemon de la fremdulo por kompreni laŭ tiu rapida kaj sporada komuniko, ke li iel starigis konatecon kun la tut-mageltonanoj, kiun li evoluigis, laŭ maniero propra al si, ĝis tiu kvanto da kamaradeco je kiu povas esti facile fondita ĝenerala invito. Lia scivolo estis tial kontentigita, kaj surmetinte la okulvitrojn li pretigis sin por spekti la ludon, kiu ĵus komenciĝis.

Tut-mageltono estis la unuaj batontoj; kaj la intereso intensiĝis kiam sinjoro Damkinzo kaj sinjoro Podro, du el la plej famaj anoj de tiu tre distinginda klubo, marŝis batil-en-mane al siaj respektivaj golejoj. Sinjoro Lufeo, la plej elstara ornamaĵo de Dingledelo, estis elektita por pilki kontraŭ la timinda Damkinzo, kaj sinjoro Stragelzo estis elektita por plenumi la saman bonkoraĵon kontraŭ la ĝis tiam nevenkita Podro. Pluraj ludantoj estis starigitaj por “gardi” en diversaj lokoj sur la kampo, kaj ĉiu el ili kreis al si la ĝustan sintenon per metado de po unu mano sur ĉiu genuo kaj per profunda kliniĝo kvazaŭ li pretigus sian dorson por komencanto en ŝafsaltado. Ĉiuj regulaj ludantoj faras simile; — efektive estas ĝenerale supozate, ke tute maleblas gardi ĝuste en ajna alia pozicio.

La ludgvidistoj estis postenitaj malantaŭ la golejoj; la registrantoj pretiĝis por noĉi la poentojn; senspira silento sekvis. Sinjoro Lufeo retroiris kelkajn paŝojn malantaŭ la golejo de la pasiva Podro, kaj premis la pilkon al sia dekstra okulo dum kelkaj sekundoj. Damkinzo memfide atendis ĝian alvenon kun okuloj fiksitaj al la moviĝoj de Lufeo.

“Lud’!” subite kriis la batanto.

La pilko flugis el lia mano rekte kaj rapide al la meza paliseto de la golejo. La singarda Damkinzo estis atenta; ĝi falis sur la ekstremon de la batilo, kaj forsaltis foren super la kapoj de la gardantoj, kiuj ĵus kliniĝis sufiĉe malalten por ebligi ke ĝi superflugu ilin.

“Kuru… kuru… alian. — Nu, jam alĵetu ĝin — ale ĝin — haltu tie — alian — ne — jes — ne — ale ĝin, ale ĝin!”

Tiaj krioj sekvis la baton; kaj ĉe ties fino Tut-mageltono jam gajnis du poentojn. Ankaŭ Podro ne postrestis en meritado de laŭroj por garni sin kaj Mageltonon. Li baris la dubindajn ĵetojn, maltrafis la malbonajn, trafis la bonajn kaj sendis ilin fluge al ĉiuj partoj de la kampo. La gardantoj varmiĝis kaj laciĝis; la batantojn oni ŝanĝis kaj ili batadis ĝis doloris la brakoj; sed Damkinzo kaj Podro restis nevenkitaj. Se iu maljuneta sinjoro provis haltigi la pilkon, ĝi ruliĝis inter liaj kruroj aŭ forglitis inter la fingroj. Se iu sveltulo provis kapti ĝin, ĝi frapis lin sur la nazon kaj agrable resaltis duoble impete, dum la okuloj de la sveltulo larmpleniĝis kaj lia korpo tordiĝis angore. Se ĝi estis ĵetita rekte al golejo, Damkinzo jam alvenis tien antaŭ la pilko. Resume, kiam Damkinzo estis kapte eksigita, kaj Podro batil-trafe eksigita, Tut-mageltono jam noĉis kvindek kvar, dum la poentaro de la Dingledelanoj estis tiel manka kiel iliaj vizaĝesprimoj. La totalo estis tro granda por esti reatingita. Vane faris la avida Lufeo kaj la entuziasma Stragelzo ĉion sugestitan de la lerto kaj sperto por regajni la perdaĵon de Dingledelo en la batalo; — estis senutile; kaj frue dum la decidiga ludo cedis, kaj Dingledelo konfesis la superan bravecon de Tut-mageltono.

Intertempe la fremdulo manĝis, trinkis kaj parolis senĉese. Post ĉiu lerta bato li esprimis sian kontenton kaj aprobon de la batinto laŭ maniero tre degna kaj supereca, kiu sendube

tre plaĉis al la koncerna persono; kaj pri ĉiu fuŝa kaptoprovo kaj ĉiu malsukcesa provo haltigi la pilkon, li lanĉis al la kapo de la koncerna individuo sian personan malaprobon per tiaj akuzoj kiaj “Ha, ha! Stupidulo”, “Aj, buterfingrulo”, “Fuŝulo”, “Blago” kaj tiel pluaj ekkrioj kiuj ŝajnis difini lin laŭ la opinio de ĉiuj ĉirkaŭstarantoj plej elstara kaj nedubebla taksisto pri la tuta arto kaj mistero de la nobla kriketa ludo.

“Bonega ludo — brave ludite — kelkaj batoj admirindaj”, diris la fremdulo, kiam ambaŭ ludantaroj amase eniris la tendon fine de la ludo.

“Vi ludis kriketon, ĉu ne, sinjoro?” demandis sinjoro Vardlo, kiun ege amuzis lia parolemo.

“Ĉu ludis? Nepre faris — milfoje — ne ĉi tie — Okcidentaj Indioj — ekscita afero — arda tasko — tre”.

“Certe en tia klimato tio estis laboro varma”, komentis sinjoro Pikviko.

“Ĉu varma?” ruĝarda — brula — braĝa. Iam ludis ludon — unuopa golejo — amiko de la kolonelo — Kavaliro Tomaso Blazo — kiu akiris la plej multnombran poentaron. — Gajnis la rajton — la unua batado — je l’ sepa matene — ses indiĝenoj por gardi — ekbatis, restis batanta — fortega varmo — indiĝenoj ĉiuj svenis — forportitaj — mendis alian sesopon — ankaŭ svenis — forportis la kolonelon — ne konsentis cedi — fidela servanto — Kvanko Samba — lasta restanto — suno tiom varmega, batilo veziketiĝis, pilko haŭtbruligita bruniĝe — kvincent sepdek poentoj — iom elĉerpita — Kvanko kolektis lastan forton — trafis golejon — forbatis min — mi banis min kaj eliris, por vespermanĝi”.

“Kaj kio okazis pri kiel-li-nomiĝis, sinjoro?” demandis iu maljuna sinjoro.

“Ĉu Blazo?”

“Ne — la alia sinjoro.

“Ĉu Kvanko Samba?”

“Jes, sinjoro”.

“Kompatinda Kvanko — neniam refortiĝis — por mi daŭre ludis — por si sin fortrudis — mortis, sinjoro”.

Tiam la fremdulo ŝovis sian vizaĝon en brunan kruĉon, sed ĉu por kaŝi sian emocion, ĉu por sorbi ĝian enhavon, tion ni ne povas senhezite aserti. Ni scias nur, ke li subite paŭzis, enspiris longe kaj profunde, kaj spektis malaplombe kiam du el la ĉefaj membroj de la Dingledela klubo proksimiĝis al sinjoro Pikviko kaj diris:

“Ni intencas partopreni ordinaran vespermanĝon en la Blua Leono, sinjoro; ni esperas, ke vi kaj viaj amikoj aliĝos”.

“Kompreneble”, diris sinjoro Vardlo, “inter niaj amikoj ni inkluzivas sinjoron…” li rigardis al la fremdulo”.

“Tinto”, diris tiu multtalentulo, tuj kaptinte la aludon. “Tinto, Alfredo Tinto, sinjoro, el Neniu Halo, Nenie”.

“Mi nepre tre volonte”, diris sinjoro Pikviko.

“Ankaŭ mi”, diris sinjoro Alfredo Tinto, kroĉante unu brakon de sinjoro Pikviko kaj alian de sinjoro Vardlo, dum li flustris konfidence en la orelon de la unua sinjoro.

“Diable bona vespermanĝo — malvarma, sed bonega — engvatis ĉi-matene la ĉambron — kokidoj kaj pasteĉoj, kaj ĉio tia — agrablaj homoj, jenaj — ankaŭ bonkondutaj — tre”.

Ĉar nenio pli estis aranĝenda, la partio dise po du aŭ tri ekvagis en la urbon; kaj post malpli ol kvaronhoro ili estis sidiĝintaj en la granda salono de la gastejo Blua Leono, Mageltono — kie sinjoro Damkinzo prezidis kaj sinjoro Lufeo vicprezidis.

Okazis multege da parolado kaj klakado de tranĉiloj kaj forkoj kaj teleroj: multe da ĉirkaŭkurado far tri pezkapaj kelneroj, kaj rapida malapero de la solidaj nutraĵoj sur la tablo; al ĉiu unuopa ero de la konfuzo la sprita sinjoro Tinto anstataŭis minimune ses ordinarajn personojn. Kiam ĉiuj kiel eble plej finmanĝis, la tablotukon oni forigis, boteloj, glasoj kaj desertoj estis surtabligitaj; kaj la kelneroj eliris por "ordigi", aŭ alivorte por akiri por propra privata utiligo kaj profito ĉiujn ajn restaĵojn de la manĝaĵoj kaj trinkaĵoj kiujn ili sukcesis enmanigi al si.

Inter la ĝenerala zumo de ĝuo kaj konversacio kiu sekvis, troviĝis eta viro kun pufa Diru-nenion-al-mi, aŭ-mi-kontraŭdiros-vin speco de la mieno, kiu restis tre kvieta. De tempo al tempo li ĉirkaŭrigardis, kiam la konversacioj malstreĉiĝis, kvazaŭ li pripensus enŝovi ion tre gravan, kaj okaze eligante mallongan tuson neesprimeble grandiozan. Finfine, dum momento relative silenta, la etulo vokis per tre laŭta solena voĉo:

"Sinjoro Lufeo!"

Ĉiuj silentiĝis profunde senmove dum la alparolito respondis:

"Sinjoro!"

"Mi deziras direkti al vi kelkajn vortojn, sinjoro, se vi petos, ke la sinjoroj plenigu siajn glasojn".

Sinjoro Tinto eligis patronecan “Aŭskultu, aŭskultu!”, kiun reeĥis la ceteraj ĉeestantoj; kaj post plenigo de la glasoj la Vicprezidanto vidigis mienon de saĝeco meze de kompleta atento, kaj diris:

“Sinjoro Staplo”.

“Sinjoro”, diris la etulo stariĝante, “mi deziras direkti tion, kion mi diros, al vi kaj ne al nia inda prezidanto, ĉar nia inda prezidanto estas certagrade — efektive grandgrade — la temo de tio, kion mi intencas diri, aŭ, mi diru prefere…”

“Aserti”, proponis sinjoro Tinto.

“Jes, aserti”, diris la etulo. “Mi dankas mian honorindan amikon, se li permesas, ke tiel mi nomu lin — (kvaro da ‘bone’, el kiuj unu certe de sinjoro Tinto) — pro la propono. Sinjoro, mi estas Delano — Dingledelano (huraoj). Mi ne rajtas pretendi la honoron esti ano de la loĝantaro de Mageltono; kiel mi ankaŭ, sinjoro, malkaŝe konfesas, ke mi ne avidas tiun honoron; kaj mi klarigos la kialon, sinjoro — (‘Aŭskultu!’); al Mageltono mi volonte agnoskas ĉiujn honorojn kaj distingojn, kiujn ĝi juste rajtas pretendi — tiuj estas tro multnombraj kaj tro bonkonataj, ke ili postulu de mi helpon aŭ listigon. Sed, sinjoro, dum ni memoras, ke Mageltono naskis iun Damkinzon kaj iun Podron, ni neniam forgesu, ke Dingledelo rajtas fanfaroni pri iu Lufeo kaj iu Stragelzo. (Laŭtaj huraoj.) Oni ne supozu, ke mi deziras malpliigi la meritojn de la unuaj sinjoroj. Sinjoro, mi envias la riĉaĵon de iliaj propraj sentoj ĉi-okaze. (Huraoj.) Ĉiu el miaj aŭskultantoj verŝajne konas la respondon eligitan de persono, kiu loĝis en barelo, al Imperiestro Aleksandro: ‘Se mi ne estus Diogeno’, li diris, ‘mi volus esti Aleksandro’. Mi eble rajtas imagi, ke tiuj sinjoroj diras, ‘Se mi ne estus Damkinzo, mi volus esti Lufeo; se mi ne estus Podro, mi volus esti Stragelzo’. (Entuziasmo.) Sed, sinjoroj de

Mageltono, ĉu nur pro kriketo viaj samurbanoj estas elstaraj? Ĉu vi ne lernis pri Damkinzo kaj decidemo? Ĉu vi neniam lernis pri Podro kaj propraĵo? (Granda aplaŭdado.) Ĉu vi neniam, luktante por viaj rajtoj, liberoj kaj privilegioj, reduktiĝis, se nur momente, al hezitado kaj malespero? Kaj kiam vi estis tiel deprimita, ĉu la nomo Damkinzo ne reflamigis en via brusto la ĵus estingitan fajron; kaj ĉu vorto de tiu homo ne flamigis ĝin tiel arde, kvazaŭ ĝi neniam estingiĝus? (Granda huraado). Sinjoroj, mi petas ĉirkaŭigi per riĉa nimbuso da entuziasmaj huraoj la kunigitajn nomojn: 'Damkinzo kaj Podro'".

Tie la etulo silentiĝis, kaj tiam la ĉeestantaro komencis laŭtigon de voĉoj kaj pugnobaton de tabloj, kiuj daŭris pli-malpli senintermite dum la cetero de la vespero. Aliaj tostoj estis proponitaj. Sinjoro Lufeo kaj sinjoro Stragelzo, sinjoro Pikviko kaj sinjoro Tinto, ĉiu siavice estis la temo de senrezerva laŭdado; kaj ĉiu siavice redonis dankon pro la honoro.

Pro nia entuziasmo pri la nobla tasko al kiu ni dediĉis nin, ni spertus senton de fiero neesprimebla, kaj konscion pri faritaĵo meritanta senmortecon, de kiuj ni nun estas senigitaj, se ni povus elmeti antaŭ niaj ardaj legantoj etan resumon de tiuj paroladoj. Sinjoro Snodgraso, kiel kutime, skribis amasegon da notoj, kiuj sendube liverus informojn plej utilajn kaj valorajn, se la brula elokvento de la vortoj aŭ la febra influo de la vino ne estus malfirmigintaj la manon de tiu sinjoro, tiel ke lia skribo iĝis preskaŭ nelegebla, kaj lia stilo tute nekomprenebla. Pere de pacienca esplorado ni sukcese deĉifris kelkajn signojn, kiuj svage similas la nomojn de la parolintoj; kaj ni ankaŭ povas rimarki enskribon de kanto (supozeble kantita de sinjoro Tinto), en kiu la vortoj "bovlo", "brilanta", "rubena", "hela" kaj "vino" ripetiĝas ofte kaj intermite. Ŝajnas al ni ankaŭ, ke ni povas deĉifri ĉe fino mem de la notoj iun malklaran aludon al "rostitaj ostoj";

poste la vortoj “malvarme” kaj “ekstere” vidiĝas; sed, pro tio ke eventuala hipotezo bazita sur ili necese apogiĝus al nura konjektado, ni ne emas okupiĝi pri ajnaj konjektoj, kiujn ili eble naskus.

Ni reiru do al sinjoro Tupmano; aldonante nur ke je kelkaj minutoj antaŭ la tiunokta mezo oni aŭdis la kunvenon de noblaj loĝantoj el Dingledelo kaj Mageltono kanti, tre senteme kaj emfaze, jenan belan kaj patosan nacian melodion:

Ne hejmen ĝis mateno,
Ne hejmen ĝis mateno,
Ne hejmen ĝis mateno,
ĝis veno de l’ taglum’.

Libroj de Willian Auld, eldonitaj de Sezonoj

James Leslie Mitchell.

Spartako (1993)

Harry Harrison.

La stratoj de Aŝkelono (1994)

John Ronald Reuel Tolkien.

La Kunularo de l'Ringo (1995, 1997, 2007)

John Ronald Reuel Tolkien.

La du turegoj (1996, 2007)

John Ronald Reuel Tolkin.

La reveno de la Reĝo (1997, 2007)

Arthur Conan Doyle.

La ĉashundo de la Baskerviloj (1998, 2010)

William Auld.

75 jaroj: Aŭtobiografio, poemoj, bibliografio (1999)

John Ronald Reuel Tolkien.

La Hobito (Poemoj. 2000, 2005)

James Branch Cabell.

Jurgen (2001)

Ĉi tiuj libroj estas aĉeteblaj en la libroservo de UEA kaj en aliaj libroservoj.

Pri ĉi tiu libro

Charles Dickens.

La postlasitaj paperoj de la Klubo Pikvika.

Ĉapitroj 1–7.

Tradukis el la angla William Auld.

Ilustraĵoj de Robert Seymour.

Editoris Aleksander Korĵenkov.

Kaliningrado: Sezonoj, 2012.

Virtuala Biblioteko; №9.

Kontakt-adreso: sezonoj@yahoo.com

Virtuala Biblioteko de Sezonoj

№1. Aleksandr Puŝkin. La pika damo.

Tradukis Aleksander Korĵenkov.

Kaliningrado: Sezonoj, 2010. 30 paĝoj.

№2. Anton Ĉeĥov. Sveda alumeto.

Tradukis Aleksander Korĵenkov.

Kaliningrado: Sezonoj, 2010. 24 paĝoj.

№3. Edgar Allan Poe. La falo de la domo Usher.

Tradukis Edmund Grimley Evans.

Kaliningrado: Sezonoj, 2010. 24 paĝoj.

№4. Fjodor Dostojevskij. Blankaj noktoj.

Tradukis Grigorij Arosev.

Kaliningrado: Sezonoj, 2010. 48 paĝoj.

№5. Arthur Conan Doyle. La ĉashundo de la Baskerviloj.

Tradukis William Auld.

Kaliningrado: Sezonoj, 2010. 168 paĝoj.

№6. Harrison, Harry. Naskiĝo de la Rustimuna Ŝtalrato.

Tradukis Reinhard Fössmeier, Edmund Grimley Evans,

Rob Helm, Konrad Hinsen, Pierre Jelenc, Jorge Llambías,

Kevin Schoedel, Mark Weddell.

Kaliningrado: Sezonoj, 2011. 195 paĝoj.

№7. Nikolaj Gogol. Palto.

Tradukis Aleksander Korĵenkov.

Kaliningrado: Sezonoj, 2011. 35 paĝoj.

№8. Aleksander Korĵenkov. Fjodor Dostojevskij en Esperanto.

Kaliningrado: Sezonoj, 2011. 33 paĝoj.

№9. Charles Dickens. La postlasitaj paperoj de la Klubo Pikvika.

Ĉapitroj 1–7.

Tradukis el la angla William Auld.

Kaliningrado: Sezonoj, 2012. 121 paĝoj.

1

Eterna VicPrezidanto, Membro de Klubo Pikvika.

2

Ĝenerala Prezidanto, Membro de Klubo Pikvika.

3

lia balancilo — La angla vorto swing en la originala frazo (The praise of mankind was his swing…) tiutempe asociiĝis kun incendio, ĉar per la nomo “Kapitano Swing” estis subskribataj leteroj minacantaj aranĝi incendion al riĉaj bienmastroj. Cetere, temas pri misdatigo, ĉar la minacaj leteroj de Swing estis dissendataj en la 1830aj jaroj, dum la koncerna fragmento priskribas eventojn de printempo 1827.

Stacia servisto (waterman). Tiu servisto prizorgis en la diliĝencaj kaj poŝtaj stacioj trinkigon de la ĉevaloj kaj laŭvicigon de la veturontoj.

5

Pentonvilo (Pentonwil). Periferia Londona distrikto, ĉe kiu finiĝis Gosvelostrato, en kiu sinjoro Pikviko loĝis.

Informisto (informer). Familiara nomo por civilulo informanta la policon pri eldiroj kaj konvinkoj de popolanoj.

Birminghamaj butonoj. Falsaj moneroj, nomitaj laŭ Birminghamo, kiu estis tiutempe centro de monerfalsado.

Vajthalo (Whitehall). Grava strato centre de la Civito de Londono, ricevinta sian nomon laŭ la palaco Whitehall, el kies fenestro reĝo Karlo la Unua estis kondukita al eŝafodo kaj ekzekutita en 1649. En 1698 la palaco forbrulis, kaj restis nur unu konstruaĵo.

9

Atentinda ekzemplo de la profeta povo de la imagkapablo de sinjoro Tinto; tiu ĉi dialogo okazis en 1827, sed la revolucio en 1830. (Noto de la aŭtoro)

10

Saksaj pordetoj. Pordoj en la “saksa stilo”, kiu karakterizis la arkitekturon de Anglujo antaŭ ties konkero fare de la normandoj en 1066.

11

Duonkrono. Duono de la krono. **Krono**: 5-ŝilinga monero, kvarono de la brita pundo.

Kento (Kent). Administra unuo sud-oriente de Londono.

13

Duongineo. Duono de la gineo. Gineo (guinea) 21-ŝilinga monero.

Drako. Bildo de la Drako, venkita de la Sankta Georgo, sur la reverso de la suvereno (ora monero kun la valoro 1 pundo = 20 ŝilingoj). Oni ne scias precize, kial ĉe la ĵetludo ĝi estis slange nomata virino, eble tial Dikenso supozis, ke sinjoro Tinto nomis la drakon virino pro ĝentileco.

15

Aleksandro Selkirko. (Alexander Selkirk, 1676–1721). Skota maristo, elŝipigita al neloĝata insulo Más a Tierra (674 km de Ĉilio) kaj loĝinta tie sola en 1704–1709. Lia vivhistorio inspiris Danielon Defoe verki la romanon pri Robinsono Kruso (1719).

Neguso (negus). Alkohola trinkaĵo el portvino aŭ ŝereo, miksita kun varma akvo, sukero kaj spicaĵoj; ĝi estas nomita laŭ la unua kunmiksinto, kolonelo Francis Negus (?–1732)

17

Nigrokula Suzana. Protagonisto de balado de la angla poeto kaj dramaturgo John Gay (1685–1732).

Surea flanko. Londona distrikto sude de Tamizo.

19

Novrivera Akvorezervujo … Novrivera Kompanio. La akvorezervejo kaj kompanio por liveri akvon al la norda Londono.

20

Papo Johanino. Virino, kiu, laŭ mezepoka legendo, iĝis papo Johano VIII en la 855a jaro, post la morto de Leono IV. La reala papo Johano VIII gvidis la romkatolikan eklezion iom pli malfrue: dum 872-882.

21

Geedziĝo (matrimony). Reĝo kaj reĝino de la sama emblemo ĉe unu el la ludantoj.

Paroĥa azilo (workhouse). Labordomo, t.e. domo en kiu malriĉuloj loĝis kaj laboris. Poste ili transformiĝis al kadukulejoj.